

מיקי (מיכאל) כהן

ספר שלמה

מיקדש לדליה

תוכן

3	פרולוג
5	פרק א'
9	שלמה
11	פרק ב'
17	שלמה
19	פרק ג'
25	שלמה
27	פרק ד'
34	ראובן
35	פרק ה'
40	שלמה
44	פרק ו'
50	חגית היפה
52	גבריאֵל
54	שלמה
59	חגית היפה
61	פרק ז'
72	גבריאֵל
73	ישראל
77	שלמה
82	פרק ח'
101	ישראל
104	חגית היפה
110	ישראל
116	שלמה
121	פרק ט'
125	ראובן
126	חגית היפה
127	פרק י'
131	שלמה
143	ישראל
146	גבריאֵל
148	פרק י"א

פרולוג

בעולמות רבים זוכרים את שלמה.
פעמיים כבר היה מלך,
פעם כוהן ומורה,
ופעם שפחת-אהבים.
בסיפור הזה יאמר פעמיים שלמה,
וקורותיו יגוללו מראשית הדברים עד
תומם.

פרק א'

אני אדבר על איש, זכר. לבוש מותנייה מהודרת הוא חוצה עתה שדה המקיף אחוזה ופניו מועדות לדלת הכניסה הראשית. מעברה השני ניצבת אישה ומצפה. בנשימה עצורה היא ממתינה לאיש המתקרב. אין היא עושה זאת במיוחד עבורו, זו דרכה מתמיד לקבל פני זרים. השתוות רגע קט כשהדלת נפתחת והתרפות הגוף באכזבה עת מתגלה העומד כבעל מלאכה שאין לו עמה ולא כלום. האיש הזה יהיה שונה. מבלי דעת היא שומעת במעמקי גופה את יללת הבכי הראשונה של שאול, ומיד אחריה את האנקה אשר תנסה לשווא לעצור עת יעזוב אותה להמשיך בדרכו.

אני איני בטוח אם האיש יודע עליה דבר. עניינו רכישת סוס, ומחשבותיו נסבות עליו. על מדרגות הכניסה אל הבית הוא משתהה, מנסה לסדר את טיעונו להורדת המחיר. אולם אלו פורחים והוא חש שקיימת הפרעה.

לשתי הנקישות הראשונות הדלת לא נענתה. שריריו נמתחו כנגד רצונו וראשו הזדקף. חלפה בו מחשבה כי ייתכן שחייב היה להודיע על בואו. הדלת נפתחה.

הדבר הראשון אשר הלם בו היה צבע שיערה של האישה שלמולו. כל ניסיונותיו להיזכר מאוחר יותר מה היה צבע השיער ייכשלו. לבסוף יחליט על אדמדם וכך יהיה.

רגלו הימנית כאבה והוא הסיט את משקלו אל רגל שמאל. ניצבה כנגדו בשתיקה כשראשה נד מצד לצד, כביכול שוקלת אותו על צדיו השונים.

עיניה עמקו והוא צלל בתוכן. מבלי דעת ראה את עיניו של בנו מביטות בו במבט זהה. נשימתו כמעט נעצרה כשהד אהבתו העתידה אל הילד הכה בו.

הכל התנהל בסדר טוב. שתה את התה כשאצבעו הקטנה באוויר ושניהם המתינו לאביה שיבוא.

כשזה הגיע התרומם לקראתו וטיעונו נשלפו כסדרם. להפתעתו סיים את הקנייה במחיר גבוה מזה שתכנן.

האב הציע ללוותו לאורוות והוא נענה ברצון. הבת אף לא התבקשה להצטרף. מראה הסוס היה חסר חשיבות, והוא כילה את ביקורו במהירות, מבטיח לחזור למחרת עם התשלום ואמצעים להובלת הסוס.

כשחצה את השדה בין האחווה לשער חש את עיניה בגבו. לרגע קט דמיין אותן נוקבות את ישבנו, חייך והמשיך לצעוד בלא לסוב או להיעצר.

היום השלישי מאז, והם עדיין לא נפגשו. בחדר האורחים ניצבת ספה שעליה היא נוהגת לשבת ולטוות חלומות.

באחד הימים ראתה את עצמה ניצבת על שפת צוק ומולה גבר צעיר עם כנפי מלאך, גופו הדק נשא את הכנפיים הכבירות בלא מאמץ. מה שחלף אז במוחה הייתה תשוקה אדירה להכניס לגופה את אברו שהיה זקור למולה.

התעוררה רטובה, ובבושה גדולה הביטה לראות אם מישהו הבחין במתרחש.

עתה דמינה את אהובה חולף על פני בית מרוזח, מתלבט אם לעצור או להמשיך בדרכו. טוותה סביבו חוט בלבן ומשכה אותו לבית.

עד לליל חתונתם הפרטים אינם חשובים. חשוב שנאות לקבל את החתולה ורק דרש שיצרפו אליה כלב קטן לאיוון.

הרוך במבטה גדל בשל כך כשנשאה אליו את עיניה בעת ענידת הטבעת.

בלילה לאחר החתונה... מלאך שחלמה הופיע ויותר לא תשאף למאום. אהובה נגע בכל גופה, והיא רטטה ונוגנה. לא יכלה לזוהות אם אלו אצבעותיו או משב האוויר שנע סביבה, אצבעו סובבה סביב משולש השיער וחדרה דרכו. הו אלוהים כמה שהיא אוהבת אותו.

שמו משה או שלמה. הדבר עדיין אינו מחוור. דמותו נעה בתוך הסיפור בכסות ראש. מדוע האישה כה גלויה והוא עלום ונסתר? אני חש בכוחותיו, אך מקורותיו מפעפעים בהיחבא.

בבוקר הביטה אל תוך עיניו וחיכה. השיב לחיך, מעביר אצבע על אפה, סונט במשובה את קצהו.

ערומה קמה להביט דרך החלון. האור גלש על גופה והוא הביט בה מוקסם. הרימה רגל והניחה אותה על כיסא בתנוחת פיתוי איטית ותמימה, ליטפה קלות את הירך...

שוב תינו אהבים, והמלאך הופיע ונעלם. כששקט גופו, נעלמו הכתמים החיזוריים שדימתה לראות כצלקות על כתפיו.

בין החפצים שהביא לביתם היה בקבוק עם חותם של מלכות. מִצָּאוּ במקום של אשפה. כשתלמד להכירו יותר יהיה סימן המלכות הולם לו מאוד, ובנקל תדמהו כמלך.

באחד מגלגוליו הקודמים ניסתה אישה אחרת לפתוח את הבקבוק. בזוועה גילתה שהחותם אינו נפתח. לחש פתיחה שהשמיע קוסם מקומי גרם לו כמעט לאבד את מאור עיניו. הכומר שלפניו התוודה דרש כי ימסור לידיו את הבקבוק. חודש מאוחר יותר הִזְדַּדֵּר הכומר במורד צוק ונהרג.

עתה שוכן הבקבוק בתוך סלסלת קש מגוננת עד שהבית יסודר וּמִצָּאוּ לוֹ מקום.

זו העת לומר דבר על מקום מגוריהם.

בית אחווה כפרי בטבורה של עיירת מחוז. האב הוא עסקן ציבור ובעל חווה. זה שתים-עשרה שנה נבחר האב כנציג המחוז, והוא מבוסס מכבודו במידה מרובה. בעוד שלוש שנים ימות האב ממחלת הֶסֶרֶת הבהמות. כשיחלה, יִסְרוּ כל אנשי הכפר בבתיהם והחרדה תהיה

עצומה. ייעשה אפילו ניסיון הצתה נואש של הבית כדי להשמיד את גורם המחלה.

האב ימות לאיטו, כשהבת ואהובה יושבים כל הלילה למראשותיו. ברגעיו האחרונים יבקש מחילה על גולת אדמה משכנו. הכומר יחון אותו בלא התרגשות ויסמן מעליו את הצלב.

שניהם אוהבים לעבוד. שלמה הוא כורך מומחה של ספרים. במאה ה-18, שבה הם מצויים, זו מלאכה יוצאת דופן. לעתים קרובות יִדְקוּ דפיו של הספר או ישמשו לבערה, אולם כריכת העור תנוצל תמיד מחדש, וזו מלאכתו של שלמה.

חלק ניכר מעבודתו הוא לעבור בין הכפריים ולרכוש כריכות שבלו או שיצאו מכלל שימוש. במקביל יציע את שירותיו ככורך לכותבי סיפורים ושירה. הכנסייה המקומית היא לקוח חשוב והוא מְחַדֵּש רבים מספריה.

בחדר האהוב עליו בכנסייה תלויה מנורת נחושת. שמונה שלוחות ישרות יוצאות ממרכזה, ומסתיימות בכוסית אשר בתוכה ניצב נר ארוך ולבן. באחת הפעמים סובב בעזרת מקל את המנורה, והביט בלי נוע בתנועת האורות החולפים על קירות החדר.

באותה עת נוצרה רקמת החיים אשר תופיע בהמשך כבנו שאול.

.

חוטים דקיקים מתפתלים מסביב, ואיש אינו יודע מהי הסיבה והיכן התכלית. פלוטארכוס מספר על תיש אשר נולד בחצרו של פריקלס. התיש נולד עם קרן אחת במצחו. לאמפון החוזה ניבא כי בעל החצר שבה ייוולד התיש נועד לשלוט על יוון. אנאכסאגוראס הזקן פיצח את גולגולתו של התיש, ומצא כי פגיעה במבנה המוח גרמה לצמיחת הקרן הבודדה. החוזה היה למשל ולשנינה. כשפריקלס היה כעבור שנה לשליט יוון, זכה החוזה לכבוד מלכים. אחד גילה את הסיבה, והאחר את התכלית.

בתקופת הסיבות אנחנו, והתכליות נדמה כי עברו מן העולם. הסיפור הזה ילך בשלו, סיבותיו ותכליותיו שזורות זו בזו.

▪

שלמה

רוחה מרחפת על כתפי ועיניה חודרות עמוק עמוק. היא עושה בתוכי אהבה. איני מבין כיצד. היא יצור של רוח ואור ואני בשר ודם.

...שופר של זהב ייתקע ביום הדין אל בין שפתותיי, ועלי יהיה לנשוף. אלפי אנשים ייספו באותו יום ואני אמחה בלשוני את טעם המתכת... אולי בגלל זה מוכנה רוחה להישאר לידי.

אין זה פשוט לבנות שופר מזהב. בשבת בלילה הציבו המורמונים על גג כנסייתם כרוז מוזהב עם שופר. כשלוחיות הזהב ביוטה יתחילו לזהור יחליפו את הפסל באנשים. יש רשימה מתארכת של מתנדבים לצפירות הישועה.

אני זוכר שבאטלנטיס הם ניסו דבר דומה. על חוד המגדל המשולש עמד אדם וסימן בצפירתו את עליית המים. האדמה שקעה ועמה העיר ואהוביו. בתו הקטנה והוא היו האחרונים למות שם על ראש המגדל.

הם לא השתמשו אז בשופר, אלא במחשבות וכפתורים של כוח. כשצפירתו האחרונה נמוגה היה כבר האי מתחת למים, ולא ניכר כי שקעו שם יחד עמם עץ החיים וארבעת המלאכים ששמרו עליו.

שלמה הוא בנם מאותם הזמנים, אך הזיכרונות נלקחים ממנו בכל תקופה מחדש.

רוחה אהובתי נולדה על הכוכב הזה. מתנות ילדותה היו זר של אורות וחן שמופיע רק פעם באלף שנה. אביה ואמה, אשר זיהו את הסימנים, סגרו ברוך על הבוהק עד שתגדל ותדע לשמרו בעצמה.

עכשיו היא נוגעת בתוכי, שמחה שאני מספר עליה. כתשורה לה אספר שפרח אדום שנתנה לי ידידה לפני שנים פרח במלוא תפארתו ארבעה חודשים עד שגיליתי את רוחה ישנה בתוכו.

שתיתי אז לגימה מהמים שבאגרטל מנסה לברר את חידת חייו הארוכים של הפרח. לשוני נגעה בפני הנוזל, נשימתי נעצרה, פני בערו ונשמתי חבקה עולמות...

הנחתי בזהירות את האגרטל, והצמדתי אצבע לשפתיים סגורות אשר ביקשו להיפתח בצווחה גדולה. כך הכרתי את רוחה.

עכשיו בוקר ואני מתכנן את היום. יש רוח עם רמז של אש בתוכה. ילדיי יבואו עוד מעט ועלי ללמדם חכמה נושנה. מחשבה על מזבח-העוֹלָה בבית המקדש עולה במוחי ואני שוקל אם אוכל לשלבה בשיעור ההיסטוריה. כל שבוע הוחלפה אבן אחת מאבני המזבח עד שבתום השנה לא נותר בו חותם לתקופה שקדמה.

בדומה להתחלפות התאים שבגוף, אני חושב, אלא ששם המחזור בן שבע שנים.

•

פרק ב'

דוק של שביעות רצון עוטף את שלומית. היא מנדנדת ברכות את שאול ומביטה בוילונות התחרה התלויים מסביב. גוון תכלכל בוקע מבעד לחורי הרקמה. אפו של שאול צד את עיניה, והיא נוגעת בו בעדינות, מקרבת את ידה באיטיות רבה כדי שלא להפחידו. שאול מזהה את האצבע ובהמשכה את היד. שאר הגוף נראה לו רחוק מדי והוא מותיר את זיהוי הראש לפעם אחרת. ישנן משימות יומיות. שלומית קמה באנחה מהכיסא. מורין בת השלוש-עשרה מביטה בה ואחר כך בתינוק.

"עליך להישאר עמו כל הזמן."

הנהגון ראש צייתני.

"אם יבכה קראי לי. אהיה בספרייה, או במטבח."

הנהגון ראש.

"אין דבר חשוב ממנו בבית. בשום מקרה לא לעזוב אותו."

הנהגון.

"את צריכה פיפי?"

"לא."

"טוב, אם תהיי אחראית ונבונה תקבלי שכר מצוין."

רשרוש שמלות של שתיהן כשאחת פונה לצאת, והשנייה מתקרבת לעריסה לבחון את שאול.

עיניהם נפגשות ובמורין עובר רטט לאורך עמוד השדרה.. שאול מניע את רגליו, וממולל באצבעות ידו השמאלית חש בה גירוי. בעבר הייתה זו ידו החזקה ומה שחסר לו עתה הוא החרב. היה לה שם של חיבה, וכשנלחם בה נהג לשיר.

הגירוי יפסק רק בעוד שנים, כשאת החרב יחליף העט הכותב. שלמה, הנמצא באותה עת בבית לקוח, מרים ראשו מעל ספר ישן, קולט אולי את מחשבתו של שאול. עיניו חוזרות לספר ואצבעותיו מממשות את הכריכה.

עור של עז. נטבל בתחילה במלח ושויף לאחר מכן באבן צור. הסדקים לאורך הכריכה מעידים על השגחה רופפת. חייבים למרוח את העור בשומן ולמרקו כדי לשמור על גמישותו.

מחצית הטלר הוא מציע והאיכר שמולו מהנהן בשמחה, מופתע מכך שמישהו חפץ בספר. הספר מוכנס לתיק רחב התלוי לשלמה על צדו והתשלום עובר לידיו של האיש. שלמה מודה על המכירה ונפרד במילים חמות.

ניצוץ של חמימות עולה בעיניו של האיכר.

זהו מקצת מכשרונו של שלמה. הייתה אישה ששחטה חזירים בשוק המקומי. שלמה עמד והתבונן בה, וכשסקרנותו גברה עליו קרב וכרע בסמוך. שהו בדממה כמה דקות, ואז שלח ידו ונגע בהיסוס בעמה אשר בלטה על ידה השמאלית. האישה הרימה עיניה, דבר מה הפציע והיא הושיטה אצבע אדומה מדם ונגעה בשובבות באפו.

ידו נשלחה לחזיר והוא מרח את אפה. צחקה אליו והוא אליה. אחר קם, הודה ונפרד בהרכנת ראש. כשהתרחק, ראה כי היא עוקבת אחריו. "הסקרנות תהרוג אותו," אומרת שלומית, ונזכרת ביום שבו עבר מתחת לשלושה כדורים התלויים הפתח חנותו של מלווה בריבית.

הושיט ידו לגעת ואחד הכדורים ניתק ונפל על ראשו. הביאו אותו הביתה מחוסר הכרה. כשהתעורר וניסה להסביר מה קרה, הייתה שלומית משוכנעת שהוא הוזה או בודה דברים כדי להתחמק מגערותיה. רק המלווה בריבית שהופיע יחד עם אשתו שכנעה להאמין לסיפור.

כשהודה המלווה בריבית כי העדיף כדורי נחושת על הברזל המקובל וזהו שהציל את חייו של שלמה, פרצה בצחוק, אך מכאן ואילך החליטה, יישא בכיסו נייר עם שמו ועם כתובת הבית.

מורין פוסעת לכיכר המשחקים עם עגלת ילדים ובה שאול. שאול יושב זקוף ומביט סביב. בעוד דקות ספורות תגיע למולו בעגלה דומה חברתו הקטנה ליאונורה, והם יעצרו לפטפט.

ידו תשלח בגנבה ותאחו בידה. שאול אוהב את ליאונורה אהבת נפש והיא יודעת זאת. גם שלומית יודעת זאת ומביטה בהם בכאב ובחשש. שלומית מכירה את דרך האהבה הזו. ליאונורה ושלמה לא יכירוה לעולם.

שלמה הרחיב את מעגל עסקיו. ספרים רבים יותר ויותר נקנו ורווחו גדלו. שלומית החלה לסייע בידו. מרתף הבית פונה מיינו לשמש חדר עבודה. שלמה הציב בו שולחן קורות עגול ומכבש ליציקת כריכות חדשות.

צירף גם עוזר זקן מכפר סמוך אשר נחשב לבעל המצאות. הכפר הסכים להשאילו ליום בשבוע בתמורה לקיצוץ במסי היבול שאישר האב. קשריה של שלומית הם שהביאו לשלמה את הזקן.

שלומית מכינה לכבודם ארוחה מיוחדת המוגשת לשניהם במרתף. השעה שבה השניים אוכלים כששלומית מביטה בהם, אהובה לאין שיעור על הזקן. לבו מתמסר לשלומית ובמוחו רודפות המצאות אינספור המיועדות לעגנה. פעם מימש אחת מהן כשהגיש לה מנורת שמן קטנה שלהבה ניצתת בה במחיאית כף. המנורה הייתה מגולפת בדמות קונכייה ושלומית דימתה לשמוע בצד לחש האש קולות ימים רחוקים.

לכריכות הספרים הם מעדיפים עורות עגלים אשר הושרו בתערובת של חומץ ושמן ששלמה מכינה בקפידה מרובה. בתום שבוע מוציאים את העורות מן האמבט, ומניחים אותם לעמוד באור השמש למשך שלושה ימים.

אחר כך מגרדים את השומן והלכלוך במסרקות עץ דקים, ומכניסים את העורות לכבישה, כשהשניים אווזים במוטות המכבש ומהדקים בכל כוחם. לפני ירידת משטח העץ מפזר שלמה על העורות אוזב ופרחים.

הממציא הזקן שכלל את המכבש של שלמה בצפותו את משטחי העץ המהדקים בעורות מעובדים-למחצה של תיישים. לאחר הכבישה מוציאים את העורות ותולים אותם בקצותיהם על מוטות עץ דקים הנמשכים לכל אורך החדר. ריח השמנים והפרחים פורץ לחדרים העליונים, ושלומית נחפזת אל המרתף לנסות ולסכור את הנתיב שדרכו הוא עובר.

את שאול מראה העורות משכר ומפחיד. פעם שכב מתחתיהם עד שנדמו כיורדים ועוטפים את גופו. בלא נוע הניח לעורות לאחוז בו וניסה להותיר יד אחת בחוץ.

עם אותה יד הלם כעבור שעה על רצפת האבן הקרה, מזעיק את אביו שמצאו עם עיניים עצומות וגוף קשוי מאימה. מבלי שישית לבו לידיו המרוחות בשמן ואזוב טפח שלמה על פניו של שאול ועיסה בכל כוחו את איבריו עד שפקח את עיניו והביט בו בפליאה.

שלושה נוסעים כרגע במרכבה אל ביתו של שלמה. כשיגיעו, יציג את עצמו הזקן שביניהם כדודו ראובן, אחי אביו, ויחבק את שלמה בעוז. "אהבתי את אביך עד מאוד," יאמר ודוק של עצבות יכסה את עיניו, "כשנפטר הייתי הרחק במסע עסקים ולא יכולתי להגיע אל מועד קבורתו."

בואן יטיל את שלומית למערבולת של הכנות וסידורי לינה ואירוח. שלמה יראה בהם מתנה שקיבל באמצע חייו וסקרנותו תהיה עצומה. רק שאול יבחין שיש בהם דבר מה משונה, אך חושיו יורדמו והוא יפנה לשחק במרכבת העץ שהביאו לו.

"מתי נפרדת מאביו?" מנסה שלמה לברר כיצד לא שמע עליהם דבר מימיו.

קולו נישא בחלל חדר האוכל. השולחן עמוס צלחות ודברי מאכל ומורין ואמה עושות כמיטב יכולתן לשרת את המסובים.

הזקן מושיט ידיו אל שני הצעירים היושבים בצדיו, "אלה אך נולדו והייתי חייב בכלכלתם. אמם מתה בלידתה. אביך ביקש כי נישאר בחווה, אך זו הספיקה בקושי למחיית משפחה אחת. החלטתי אפוא לנסוע. אביך כעס, חלם כי נרחיב את החווה ונגדל את ילדינו יחדיו על

האדמה שבה נולדנו. רבנו ונפרדנו בשתיקה ועלבון. אני הגעתי עם משפחתי לנור, ושם התחלתי לעשות תכשיטים. לא חלמתי שאהיה עשיר. "הזקן מביט בצעירים ומניד בראשו בעגמה, "היה עלי להיות להם לאב ולאם."

משתררת שתיקה. שלומית מורה בראשה למורין למזוג יין לכוסות שהתרוקנו.

"ואתם קרובי משפחתי היקרים, האם טובים חייכם?" שואל הזקן כשהוא מביט בעיניים קורנות בשלומית ואחר בשלמה.

אחד הצעירים חש נגיעה בארכובת רגלו. משפיל את עיניו ומוצא את פניו של שאול ניבטות אליו. זה מחייך ופושט ידיו למעלה, מבקש להרימו. הצעיר נענה ושואל מתיישב שבע רצון על ברכיו כשפניו מוסבות אל עבר הזקן.

"טובים," משיב קולו של שלמה, "מחייטנו בשפע והבית מואר." ידו נשלחת ונוגעת ברכות בידה של שלומית.

הזקן מעתיק מבטו לשלומית, "אכן, מי שיער כי ימצא אותך. בן אחי המאושר. ואתה הקטן?" פונה לעבר שאול.

להפתעת כולם גולש שאול מברכיו של הצעיר, קרב אל הזקן ומביט בפניו בעיניים מורחבות כמחפש דבר מה.

הזקן מתבונן אל תוככי העיניים הניבטות אליו עת ארוכה, ואחר מניח ידו בעדינות על פניו של שאול ומסוכך על עיניו. כשנפקחות עיני שאול מונחת על כף ידו השנייה של הדוד ביצת זהב קטנטנה ואפרוח בוקע ממנה.

פני שאול זורחות. הזקן מקרב את ידו, ושואל נוטל את הביצה ומצמידה לחזהו חבויה באגרופו.

הזקן מביט בו רגע קט בשתיקה. "אבן ברכה שורה על ביתך," הוא אומר לשלמה, ועתה אנא סלחו לי. ארוכה הייתה הדרך ועייפתי מאוד."

קומתו מתנשאת, ושלמה ושלומית נחפזים לקום.

"אנא," עוצר בעדם הזקן, "תלווני המשרתת אל חדרי. בקבוק היין נותר מלא ובוודאי ישמחו בני לרוקנו בחברתכם." פניו מוארות בחיוך.

שלומית מניעה בראשה לעבר אמה של מורין וזו נחפזת להתייצב בצד הזקן. ראובן מרכין את ראשו בברכה ויוצא בעקבות המשרתת.

▪

שלמה

רוחה נישאת לצדי כשאני מטייל בין העצים. אני מבקש שתספר לי על דברים נסתרים. עץ ניצת פתאום לפנינו ואני חולף דרכו בלי משים. רוחה פורצת בצחוק.

העץ ניצב שרוף מאחורי, אני נוגע בו בהיסוס, טועם את האפר המרוח על אצבעותיי.

רוחה מתבוננת בי. אנחנו ממשיכים ללכת. מאחור מצמיח העץ עלים ומתייצב כמקודם, רק מעט גבוה יותר.

אני מבקש מרוחה לספר לי מהיכן באה ומדוע בחרה להתלוות אלי. בחשכה הנופלת עלינו באחת אני מבחין בפרחים אדומים. על גביעו של אחד מהם נופלת טיפת מים רוחשת, ונבלעת. יד קטנה אוחות בידי ואנו יורדים למעבה האדמה. שורש דק של עץ משמש לנו מעלית ואני יורדים. בדרך כלשהי אני יודע כי ישנם מפלסים ופנינו לשלישי.

אביה של רוחה מצפה לנו. הוא ילווה אותי לכל אורך הביקור ורוחה תשיר מאחור שירים של פריחה. אין זה ביקור רגיל, לא להם ולא לי. רגלי הימנית כואבת, מזכירה לי טיפול שהזנחתי. צבעים מתחלפים לנגד עיני ורוחה דוחפת אותי בשובבות. אני כושל, מבקש להיאחז באביה, ומשתטח נחבט בפניי.

האב נעלם ואני חזרה על פני הקרקע. רוחה מרחפת מעליי צוחקת. אני חש בעליבות ושכיבתי ומתרומם, "להיכן נעלם אביך?" רוחה מציירת למולי מעגל של אור. איש זעיר וערום נראה בתוכו, אוזניו ארוכות מעט, הוא מביט בקרקע בריכוז ומחטט בה עם מקל. "יש אגדה," מספרת לי רוחה, "על זרעו של מלך אשר נטמן באדמת ביתנו. אבי מחפש אחריו מיום לידתי, יש בו תקווה שכאשר יגדל הזרע למלך יישא אותי לאישה ויקים ממלכה. אמי אינה מחבבת את המלכות

ומעדיפה שאשא את בן אחיה. ואני, "צוחקת לה רוחה, "מעדיפה אותך."

עיניו הקבורות של ילדי שאול מלוות אותי כל העת... היום לימדתי את הילדים את חכמת הלשון.
דיברנו ישר והפוך, למעלה ולמטה. הכיתה הייתה מלאת צווחות, ואני חגגתי כקוסם את בליל הקולות. כשהפסקנו לצווח ניתחתי את כללי השפה, והילדים למדו את שאינם משתמשים בו. השפה האהובה עלי מכל השפות היא הקלטית.
הקלטים נהגו ללוות את המילים הנהגות בתנועות ידיים מעוגלות. כשביקשו לומר 'הדרך הישרה' היו מסמנים גל בתנועת יד עולה ויורדת ומיד מתחתיו גל נוסף. כשעשו זאת שלוש פעמים היה פירושו דרך ישרה בצורה חמורה.
אופן אחר להבין את אותו סימן היה הכרח לחפש אחר הדרך הקצרה ביותר.

.

פרק ג'

הגיעה העת לספר על מסעו הראשון של שלמה. שלומית הביטה בחלון כשהכין אמתחת קטנה, ובה כלי רחצה ומעט בגדים להחלפה.

בלילה הקודם ישבו ליד השולחן בחדר האוכל. נקודה מוארת בחדר גדול מואפל. שלומית שיחקה בכפית בידה, מציירת ציור דמיוני על המפה הפרושה.

שלמה העלה בדקדקנות בשר על המזלג, מוסיף מעליו את הרוטב. את אלה הסיע לפיו, לועס באיטיות ובהנאה.

נר אשר כבה בפתאומיות זעזע את שלומית והיא קמה ממקומה להביא נר חדש. כשחזרה כבר סיים שלמה לאכול. במנוחת נפש של שובע הביט בה מחליפה את בדל הנר. הציתה קיסם מנר דולק, והבעירה את החדש שהביאה. האור זרח על פניה.

"להיכן תיסע?" שאלה.

"איני יודע", השיב, "אנסה תחילה את הדרך צפונה ואסטה ממנה

כשימצא הדבר ראוי."

"מתי תשוב?"

"בעוד שבועיים ימים בדיוק."

"אתה מחפש את אחיך אשר נעלם," אומרת שלומית ומשפשפת בהיסח הדעת את כף ידה, "דודך ראובן העלה חידה, ועליך נדרש לפותרה."

שלמה אינו עונה. עיניו מושפלות, מחשבה מפתלת דרכה אל שפתיו, "אחי יאהב אותך כמוני. אביא אותו לכאן... יאהבו אותך שניים."

דמעה גולשת על לחיה של שלומית. היא יורדת מכיסאה ומניחה ראשה על ברכיו של שלמה. הנרות על השולחן מרקדים באוויר שנרעד.

אצבעותיה של שלומית אוחזות בחוזקה ברכיו של שלמה, ידיו יורדות ללטף את גבה. בעווית של יצריות משקיעה שלומית את ראשה עמוק בין רגליו והוא צונח לצדה על השטיח הכהה. הכפיות נוקשות זו בזו כשהשולחן רוטט מתנועת השניים.

שלמה בתוכה, ושלומית ערומה לגמרי אופפת אותו בגופה. פיה צמוד לפיו, יונק, מבקש לזמר אהבה.

אם תביא את אחיך, חושבת שלומית, אוהב אותך תמיד ראשונה. לרגע קט נדמה לה כי ילד נוסף ניצת בתוכה, אך אין היא בטוחה.

נר מתנווד ונופל. ראשו הבווער מבצבץ בצד השולחן וטיפות החלב נוטפות על השטיח בסמוך לחזה החשוף של שלומית. אחווה ברכות הגוף שלאחר אהבה, מביטה שלומית בטיפות הנושרות ומחשבותיה מרחפות.

שלמה בדרכים, הרוח נושבת סביבו. לפניו מתנשאים רכסי הרים ודרכו מישירה אליהם. דודו הזקן אמר כי אחיו ביקש להקים אוהל מועד, "רבות דיבר על ההרים, ותכנן לחפש בהם מקום משכן."

שלמה לא ימצא שם דבר, אך זהו מסעו הראשון ועליו להמשיך ולחפש.

בדרך הוא חוצה כפר המונח למרגלות שרשרת ההרים. על אחת הפסגות מנצנץ זוהר כחלחל, קרחון כנראה.

מבטו של שלמה מגלה בשולי הכפר בית אשר צבע גגו הכחול מקרבו לנצנוץ. אל הבית הזה הוא שם פעמיו.

קירותיו של הבית לבנים, פינתו הימנית שבורה ומעוכה. מישהו חבט בפטיש בניסיון לעגל את המפגש בין שני בקירות.

בבית עגול, יאמר לעצמו שלמה, לא תיעצר הרוח לעולם.

לנקישותיו נענית אישה גבוהת קומה. גופה צר והיא עונדת שרשרת חרוזים, על אחד מהם חרוט שמו. הרוח הניחה על פתח ביתה חרוזים שעליהם שמות והיא שזרה אותם על חוט מצמר כבשים. כל בעלי השמות יהיו מאהביה ולאחר שיפרדו ממנה יעלו אל ההר.

שמו של שלמה חרוט על החרוז שלפני האחרון. אחריו יבוא בעלה, ונפשה תמצא סוף סוף מרגוע.

נכנס בהיסוס אל תוך הבית כשהוא חושש פן תדחה את בקשתו למקום מנוחה, אך היא אינה שואלת דבר.

כיסא מוצק עומד בצד השולחן והוא מתיישב עליו. כוס חימר מלאה ביין חם מוגשת לו, ופרוסת לחם בדבש על צלחת חרס.

האישה מתיישבת למולו ומביטה בו. פניה נשענות על כפות הידיים. שלמה אוכל. עיניו סוקרות את החדר. מיטה אחת גדולה ורחבה ומעליה תלויה חרב עקומה. פתח עם אור קלוש מציין את הדרך לבית הכבוד.

שלמה מרגיש לחץ במעיו. הוא נבוך, "ההר גבוה." הוא מצביע לכיוונו של ההר, מנסה להקל על מצוקותיו.

"יה." היא אומרת.

"חיה לבדך?" ממשך שלמה.

"בני הכפר מסביבי... ואף ההר."

האשה קמה ממקומה, הולכת לפינת החדר ומושכת למרכזו גיגית רחצה מעץ. היא יוצאת מהחדר ואחרי זמן מה חוזרת עם כד מלא מים שאותם היא שופכת לתוך דוד גדול הניצב מעל התנור.

שלמה מביט בגיגית ומרגיש כיצד משתלטת עליו מבוכה.

אדים עולים ושלמה קם להתפשט. יש לו סימן לידה על ירכו, פני דג עם רמז של כתר מעל. לרגע קט הוא מתלבט כיצד יסתירו ולבסוף מהלך ישירות לגיגית. באברי אני דווקא די גאה, חולפת בו מחשבה משועשעת, והוא מתיישב בגיגית נינוח מעט יותר.

רמז חיוך עולה על פני האישה. היא לוקחת אגד סיבים וסבון, וכורעת לצדו. נפשו של שלמה הולכת ושוקטת שעה שידיה משפשפות

את גופו. לרגע הוא מדמיין את עצמו חולף בין שיחים הנצמדים לגופו וממאנים לשחרר.

כשידיה נוגעות באברו עיניו נפקחות והוא מביט בה. עיניה צמודות לשלו, מחזיקות בהן בעוצמה של קרבה.

בועת הקור האחרונה בגופו של שלמה מתפוגגת שעה שהמים שוטפים את גופו, והוא שולח ידו אל האישה באהבה גדולה.

הלילה יאהב אותה ומחר יטפס על ההר.

החדר זוהר, והמיטה גדולה כפליים ממה שזכר. בעדינות שאין גדולה ממנה הוא מתנה אהבים. בבוך תדבר אליו האישה, תאמר את שמו ותברכו לשלום.

עננים דקים כנוצות מרחפים מעל לראשו. שלמה מטפס לעבר הפסגה הבוהקת באור כחול. השמש זוהרת במלוא עוצמתה, וחומה מתפזר בגופו. סימן הלידה על ירכו מגרד והוא חובט בו כדי להרגיעו.

בידו האחת תיק חפציו, היד השנייה נעה בחופשיות בצדו.

שלמה עדיין אינו יודע זאת אך הוא עומד לצאת במחול. אל סופו יגיע המחול כשימצא את אחיו. עד אז ילמדו הצעדים אחד לאחד. ביום שבו ינוגן התו המסיים יידע זאת שלמה ורגליו ינועו מאליהן אל מקומן הנכון. אחיו ינסה לנעוץ מסמרים ברגליו, אך אלה יפלו והעץ יירקב.

עתה מטפס שלמה על השביל המקיף את הפסגה כחול. בכיוון מזרח מצויים שרידים של מבנה ושלמה מתקרב אליהם.

מישהו ביקש לחצוב בסלעי ההר ולהקים בית מגורים. שלוש שורות אבנים אשר הספיק להניח בכל צד יוצרות את תווי הבית. הכותל המערבי גבוה יותר ויש בו תשע שורות אבנים. האבן המרכזית חסרה, ושלמה יודע כי קרן השמש השוקעת תיכנס במקום האבן החסרה ותתווה מסלול על האדמה שבתוך הבית.

הלילה יישן בתוכו. שלמה מהדק את עשבי הטבק לגוש שאותו הוא דוחף למקטרתו ומצית. דומייה. הרוח סובבת בלחש. מחשבתו חוזרת לבאר אשר לצדה ניצב כשסיפר לו דודו ראובן לראשונה על אחיו.

בדופן אותה באר, אשר ירשה שלומית מאביה, חקוק סימן של קדושה. מספרים בכפר כי זהו מעשה ידיה של קטרינה נצור, השנייה בקדושות הנצרות. לפני שנים רבות עברה באזור. צמא תקף אותה והיא

ביקשה מהאדמה להעלות לה ממימיה. פתח נפער והיא ירדה אל תוכו. בני לווייתה הביטו כיצד האדמה נסגרת באיטיות מעל לראשה, ואחרי שהמתינו עת ארוכה ידעו כי שוב לא תחזור. הדבקים שבהם התיישבו במקום והקימו את כפרה של שלומית. הקדושה אכן לא שבה, אך מים החלו לנבוע מהמקום שבו ירדה ומאז לא פסקו. ליד אותה באר סיפר ראובן לשלמה על אחיו.

"שנתיים אחריו נולד. כשביקש לקבוע את מקום לידתו אישרנו זאת בלא להבחין במתרחש, לא עלה בדעתנו שתכנן להלך בעקבותיך. זמן מה לאחר מכן הגיעה קריאה לעזרה. האות נקטע בפתאומיות בלא שהצלחנו לאתר את המקור ששלחו. התעוררה סקרנות והתחלנו לחפש ברשומות מה מיוחד במקום הזה. עלתה תדהמה, ואף כעס כשמצאנו כי שניכם מצויים כאן. אחר התחלף הכעס בדאגה ואני הגעתי לברר מה מתרחש. אחיו מסוכן, הוא מכניס השפעה בלתי רצויה על מהלך הדברים. לך נועדה פגישה עם אחיך, שאת מועדה תגלה בבוא העת."

הדברים נאמרו לשלמה, אך הוא לא שמע. מוחו סינן ודחה. כל שיזכור הוא כי זרע אביו נוצק פעמיים וחובתו לגלות את אחיו שאבד. זיכרונות ילדות עם אחיו צצו בו. פנים בהירות עלו בעיני רוחו, התחזקו ודהו חליפות. "מדוע נעלם?" שאל את ראובן, וזה סיפר לו על אהבה עמוקה לחיות ועל שאיפה לבנות עיר מקלט ומקדש.

"אחיך היה ילד מיוחד אשר חיפש דרכים לאהוב. כשנעלם לקח עמו גדי ונחש שהיו ידידיו. הגדי שב שבוע אחרי לכתו ועליו בקשת מחילה מהוריו ודברי אהבה אליך. בן שש היה כשעזב ואתה בן שמונה. הוריך ביכו את אובדנו והגבירו את אחיזתם בך."

הרוח מתחזקת וקרן של אור פולשת לריבוע הרצפה מבעד לחור בקיר המערבי. שלמה מביט בה מוקסם, עוקב אחר מהלכה. כשהשמש שוקעת מופתע שלמה ומקים בחיפזון מדורה קטנה. אחר מסדר משכב לשינה ונשכב עליו, מביט בכוכבים מעליו.

צניפה קלה מעירה אותו. ידו נשלחת לגשש בחשיכה ונתקלת בגוף דק שמתפתל ונכרך במהירות סביב שורש כף ידו. הוא צווח ומטלטל ידו בפראות. הלפיתה נעלמת ושלמה מזנק להדליק מחדש את המדורה. באור שעולה הוא רואה שלושה נחשים זעירים חגים בסמוך לאש.

הוא מרים את כף ידו אל מול האור לבחון אם הוכש. לא נראה כל סימן להכשה רק ידו לזהטת במקום שבו חש את גוף הנחש. שלושת הנחשים נעים כגלים זה בצד זה, שומרים במפתיע על מרחק קבוע ביניהם.

נשימתו של שלמה חוזרת לסדרו ופחדו שוכך. "הסקרנות," אומרת שלומית, "תהרוג אותו יום אחד."

הנחשים משנים תנועתם יוצרים צורת ענפי עץ, אחר מתחברים לעיגול וזורמים כשמש הזורחת אל מעבר לעץ.

זו מפה, וסימון, ופקודה. שלמה פונה אל תיק חפציו מבקש לכבד במזון את השליחים, מוצא את הלחם שנתנה לו האישה, קורע ממנו חתיכות ומניח לפניהם.

הוא מביט בהם אוכלים ורעב תקף אף אותו. בוצע חתיכת הלחם, מניח עליה בשר ונוגס. ציפורים אפלות מרחפות מעליהם בעוד הם אוכלים בדממה את ארוחתם.

"אני מודה לכם." הוא אומר לנחשים בפנותם בוחילה אל מחוץ לבית. גופו שקט בשכבו לישון.

שלמה

הבוקר הפציע, ואני חושב על השיעורים של היום. הבטחתי לרות הקטנה תמונה של השופט שמשון. סיפרתי לה על שלוש מאות שועלים בוערים הנמלטים במרוצה במדרון. רות בכתה ואז ביקשה תמונה של שמשון. היא תעתיק אותה שלוש מאות פעמים, אמרה, ותשרוף. את האפר תפזר במרכז הכפר ותבקש מחילה מנשמות השועלים.

לאות תודה הופיע אתמול בחלומה מלאך בדמות שועל. לא נעלבה שאלוהים עצמו לא הופיע, "יש לו עיסוקים רבים ואני גרה די רחוק." אמרה לעצמה. המלאך חיבר לשכמותיה נוצות, בונה באיטיות זוג כנפיים. אך לו שבוע לסיים ואז המריאה איתו. נחתו ליד ברכה קטנטנה למרגלות הר נישא. במרעה הסמוכה לברכה מתגורר אחיה הקטן, והוריה יוכלו לקבלו בעוד כשנתיים. האל והמלאך סיכמו קודם לכן כי מתנתה של רות תהיה לנשק את מצחו של אחיה. אחיה שכב על גבו, עיניו עצומות. המלאך סימן לה בתנועת ראש להתקדם והיא כרעה על ברכיה לצדו. נגעה בשפתיה במצחו, קרני נדיבות הפציעו לכל עבר וראשה נעטף בהילה.

מאוחר יותר יספר המלאך שהוא שומע קול נגינה. האל יפקח את עיניו וקולות ילוו את האור שיפציע מתוכן. המלאך ירכין ראשו לאות כבוד, מזהה את הנגינה הרכה.

רוחה אהבה מאוד את סיפור חלומה של רות. "מחר אבקר בחלומך." צחקה אלי, ואני מבוהל, לא ידעתי כיצד אמנע זאת ממנה. מזה זמן היה לי חלום קבוע ובו ראיתי את רוחה כנערה בקבוצת רקדניות אשר נהגתי לפגוש ביער מלא קסם. הנערות היו סובבות אותי כשהן מרקדות ושרות, ואחר מתפזרות לליל אהבים עם הבחורים שיצאו מבין העצים. רוחה הייתה תמיד האחרונה שנעלמה.

התביישתי שתראה את חלומי.
קמתי משולחן המטבח להכין את התה. היה לי כדור מחורר ממתכת,
שאותו נהגתי למלא בתמצית ולטבול בכוס מים רותחים. הרקתי את
התמצית של אתמול, ומילאתי בתה חדש.

•

פרק ד'

שלמה שב ממסעו הראשון כשעל ידו מוטבע מתווה של אש. צורת נחש הייתה למתווה, והוא ידע כי אחיו ביקש להותיר בו סימן. ניסה להיזכר בפניו של אחיו ונכשל. בן שש היה כשעזב את הבית. כיצד נראה ילד בן שש? שלמה דמיין גוף וידיים, ואחר ראש. השתהה למול העיניים, מתבונן בהן ארוכות. אחיו הביט בו חזרה. מתווה הנחש בער וזהר על עורו. "הוא אוהב אותי." קיווה שלמה, ונזכר במעשה האהבים שקיים עם שלומית בצד השולחן. סובב לאיטו את דמות אחיו והביט בצלקות החיבורות שעל שכמותיו.

דבר מה הבליח, אך שלמה עדיין אינו זוכר. בדיווח השבועי שלו יזכיר ראובן את הרגע הזה כמסוכן מכולם. שלמה סמוך אל ביתו. לבו מתרחב למשמע חריקת אבני השביל תחת רגליו והוא רואה בעיני רוחו את שלומית במטבח. הוא נושא את ראשו לרחרח בעליצות את ניחוח המאכלים ומזהה את ריח מקטרתו של עוזרו הזקן המכין את העורות. שמו של העוזר הזקן ירושלים. אביו היה הנוצרי היחיד מכל ארץ פרוסיה שביקר בבית הקברות שעל הר מוריה.

המוסלמים הניחו לו להיכנס, והוא נשא שם תפילת הודיה ונשבע לקרוא לבנו הבכור בשמה של העיר הקדושה.

כשהיה הילד בן שש הראו לו תמונה מצוירת של ירושלים וסיפרו לו את המקור לשמו. גאוות עולם השתרשה בלבו וכמיהה לפגוש יום אחד אדם ששמו זהה לשלו.

שלמה חומק על קצות אצבעותיו דרך דלת המטבח. שלומית ניצבת בתוכו ומביטה מבעד לחלון בעץ שלמולה. שלמה מחבקה מאחור, מצמיד את גופו אל גבה. שלומית סובבת. באיטיות היא עושה זאת, ומבטה מלבב.

דמעות הודיה נקוות בעיניו של שלמה.

אחר הם ישובים אל שולחן המטבח, ושלמה מוצא את עצמו גודש ומספר את כל מה שהיה. גם על האישה בבית בצל ההר הכחול הוא מספר.

שלומית נוגעת במצחו, מסמנת מחילה וקבלה.

הנחשים מופיעים בסיפור, וגם האח שדמיין.

דיבור לדיבור מתחבר, והמסע הראשון נטמן כל כולו בשלומית. שלמה הוא המחפש, אך בשלומית מתאגדים הדברים לתשובות.

ראובן מביט מלמעלה בדאגה, אך נמנע מלהתערב. יש דברים שמלאכים מנועים מלעשות וראובן לא הפר מעולם את כללי האלוהים.

אם היה זה לילה היו מתנים אהבים, אך זוהי שעת בוקר ושלומית ושלמה אוחזים ידיים ומתענגים על קרבתם.

הדלת נפתחת, מורין מנתרת מעמידת ידיים אל חלל המטבח, יוצרת במעופה עיגול מושלם. רגליה נוחתות במהלומה מדויקת על רגלו השמאלית של שלמה, וזה מזנק בצווחה ומקפץ לאורך החדר על רגל אחת.

שאוּל ניצב בפתח הדלת על רגליו הקטנות, ומביט בפליאה בתואי שיוצר אביו בקפיצותיו. מורין מבוהלת. שלומית גונחת על הרצפה בצחוקים מהולים בדמעות. מוסרותיה הותרו והיא מרחפת, מאפשרת לצחוק להגיע מכל מקום בקרבה.

שלמה פוסע ונעצר מול שאול. מבטו המרותק של זה נעוץ בו, והוא אוּחז בו ומרימו באוויר. מבט של זהירות עולה על פניו של שאול ואחר

חיוך, "אבא..." הוא ממלמל מרוגש, ושלמה צונח לכיסא הקרוב ומחבק בזרועותיו.

מורין שולחת מבטים זהירים לצדדים, מבקשת אחר מפגש עיניים עם שלומית ומחילה. שלומית טופחת לה על ידה, "לא קרה דבר. רק בקשי את סליחתו."

מורין קמה ובגוף צייטני נעמדת מול הכיסא שעליו יושבים שלמה ושאול. "סליחה," היא אומרת, "לא ידעתי שיהיה איש בחדר." שלמה מהנהן. בעדינות הוא אומר, "זו הייתה קפיצה יפה, אשמח אם תראי לי אותה פעם נוספת. מעט רחוק יותר אולי."

שלומית מחייכת ונזכרת בכלב שאסף לביתם בימים הראשונים. אחרי חודש נעלם ושלומית חששה כי נטרף בידי כלבי הכפר. היה לו מנהג מוזר לנבוח ליד מקומות של מים. אולי טבע, היא חושבת עתה.

ירושלים העובד במרתף חש במעיו. הוא פונה והולך לבית הכבוד בחצר. שלומית בחרה לבנות את הביתן מלבנים אדומות, וירושלים וגם שאול נוהגים להתבונן בהן תוך כריעתם.

לכל אחד מהלבנים אופי משלה, ועורר ישבנו של שאול משתפסף ברצפת העפר כשהוא בוחן אותן בדקדקנות.

כשהיה ילד בן ארבע הלך לבית הכבוד בלי להודיע והדלת נטרקה מאחוריו. הראי בחדרה של שלומית נסדק כשהטיחה בעויות של ייאוש מברשת שיער אחרי שעות ארוכות של חיפוש חסר תוחלת. לבסוף מצאו ירושלים, וקריאתו הזעיקה את שלומית. נשענה בחולשה על משקוף דלת בית הכבוד, והביטה בתדהמה בשאול המדבר אל הנמלים הכלואות בתוך הלבנים. אחר חטפה אותו ורצה לחדר הרחצה.

שאול בכה והבטיח בלבו לנמלים לחזור במהרה ולשחררן.

.

מסעו השני של שלמה עומד להתחיל. הפעם ייצא למדבר. מרכבה תישא אותו עד לכיכר העיר ומשם ייצא לעיר הנמל.

גם הפעם לא יפגוש את אחיו, אך כשישוב לביתו יחפון באגרופו ארבע בובות בדמות מלאכי רוחות השמים, יידע להשיח מעט בשפת החיות, ויפגוש לראשונה את רוחה.

הסוס דוהר. עיניו של שלמה נוצצות בחדוות היציאה. על פניה של שלומית חולפת קרן דקה של אור התודרת מחירר בצד מסגרת החלון. בדרך עלומה, ששלומית אינה מכירה, מחזיקה קרן האור את הבית כולו.

אלוהים אשר יצר את מיליוני הפרטים, קבע אחדים כתומכים בכל השאר. הקרן הזו, אישה במנזר, ובקבוק חלב אשר יעמוד על כנף מכונית בעוד מאתיים שנה, הם כמעט מחצית מרשימת הפרטים התומכים בסיפורו של שלמה. שאול חש בחלק מהם, ואף ירושלים שפעם חלפה הקרן על פניו.

נורות אזהרה ניצתות מעל ראשו של ראובן והוא מביט בהן. יהיו בעיות, הדברים אינם מסתדרים כפי שצריך, האח פורם מרקמים שאין לגעת בהם.

"תן לשלמה לפגוש בו בלי התערבות..."

"המפגש ביניהם חיוני להמשיך התוכנית."

"על אף הסיכון יש להניח לשלמה להגיע אליו ראשון."

"זה אינו מוצא חן בעיניי." משיב ראובן.

עור פניה של שלומית נוצץ כשהיא חוצה את הפס המאיר.

.

שמש עגולה שוקעת מעבר לקו החולות. שלמה יושב בשיכול רגלים בצד מורה הדרך ששכר, אבדול. האור זורם ומציף את החול סביבם. שלמה מניח יד בתוך הווהר ומטה אותה מימנה ושמאלה.

אבדול מתבונן בשלמה, מנסה להבין מה עושה הלבן המטומטם הזה מחוץ לארצו.

ישבנו של שלמה טבוע בחול, כשיקום ייוותרו שקערוריות במקום שישב. כשאבדול יתרומם לא יראה כל סימן. הוא נולד על האדמה הזו ודרכו לאוהבה היא להחליק עליה בלא חותם. על עור גופו סומנו עוד

בילדותו דרכי הרוח אשר תעלה לְכֶסֶתוֹ בחול כשימות. בעיטורי פרחי רותם יעטרהו חול המדבר, ונשמתו, הוא יודע, תטוהר מכל רבב.

שלמה זע, ואבדול מופרע ממחשבותיו.

"ארצה לסייר מחר בחורבות שלפנינו." אומר שלמה.

חיוכו גורם לאבדול לחבבו, ולהבטיח את חייו ליום נוסף.

עמוק מתחת למקום שבו יושב שלמה חבויה מחילה של נחש, מים זורמים בצדה הימני. אבדול יכול לזהות ריח מים. הוא מביט בשלמה ואינו אומר דבר. אחר הוא מסב מבטו אל קו הגבעות שממולו ושוקע בדממה.

הדומייה מכבידה על שלמה והוא מבקש לעשות דבר קונדס. הוא יורד אל החול, ומתקרב בזחילה אל צדו של אבדול, מתכנן להפתיעו בצווחה.

ראשו מתרומם מעל הקרקע חיוך על שפתיו...

סכין מבליחה, ופס דק ואדום נפער בלחיו של שלמה.

שלמה, שביקש להתחמק מתנועת הסכין, נופל לאחור וראשו נוקש ברעם בתיבת הבגדים.

בזכות הצחוק שעורר באבדול הצליל העמום ייוותר בחיים.

"חייד ניתנו לך במתנה." יאמר אבדול לשלמה שעות מספר מאוחר יותר בטרם ייעלם עם הסוסים והמטען אשר קנה שלמה לצורכי מסעו.

שלמה נותר בבגדיו בלבד, ובכובע שקנה בעיר הנמל.

הרוח שוקטת, ושלמה יָשָׁ

זו עומדת להיות הפעם הראשונה ששלמה יעבור חוויה על-טבעית. בשנתו תִּחַד האדמה מתחתיו והוא ישקע לאיטו אל מחילת הנחש. גופו ייָנָשָׁא על פני הנהר החבוי בתוככי האדמה, הזורם ונמשך עד לחומות ירושלים. המסע יארך שלושה ימים.

הסיבה ששלמה אינו מתעורר היא ארס הנחש שהוזרק לגופו. הנחש הוזהר להזריק רק מחצית מכמות הארס, גופו של שלמה נאבק ומשתחרר לאיטו מהרעל.

כששבה אליו הכרתו הוא מוצא את עצמו במערה ספוגת טחב כשראשו מקיש בתנועה חוזרת ונשנית בקירות המערה שעה שהמים מטלטלים את גופו. החבטות מעירות את שלמה והוא פולט צווחה

למראה הפנים המתועבות שעל הקיר. דמות שטן אשר נחקה כנראה בידי התושבים הקדומים.

מעל לעינו האחת של השטן חרוט חץ המוביל לריבוע קטן. שלמה מושיט אצבעו וממששו בזהירות. פתח נפער, וחלק מהקיר מוסט ליציאה חיצונית.

הירח ממלא באורו את הלילה. שלמה ניצב סמוך לחומת אבן. נחש קטן גולש מכיס בגדו ונעלם חזרה במבוא. האבן סובבת חזרה בלא רחש. שלמה מביט רגע קט בקיר הסלע ההופך חלק, ואחר פונה לעבר הקולות הנישאים מרחוק.

זה הזמן לגלות ששלמה מדבר אך ורק גרמנית. עם זאת, רגישותו לשיחת אדם ולצלילים כה גדולה עד כי בימים של נשפים וארוחות בביתם הוא יודע להבחין בדויקנות שאין לה שיעור בין קולות התבשילים השונים המבעבעים, ובבטחה עצומה הוא קובע את מועד סיום תפיחת העוגות בתנור.

"יש לך שמיעה של מלאך," נוהגת שלומית לומר, "חבל שאינך יכול לדבר כמותו."

הקולות נפרדים, ושלמה מתחיל להבין. יש ריב על ממון, ואהבה עצורה בת שנים. אישה צעירה מיועדת להינשא הלילה, וחתן מבוהל. אף האם של כלה נמצאת לא הרחק ואוהבת בסתר את אבי החתן. ובסמוך, בלא שאיש מבחין, משתין כלב קטן על המוטות אשר ישאו את חופת הנישואין.

שלמה מחייך. הוא רעב ככלב. ילך אל החוגגים ויבקש בתנועת ידיים דבר מאכל.

נותנים לו הרבה מעבר לכך. מושיבים אותו ליד שולחן עם מפה צחורה, ומניחים לפניו מאכלים בטעם זר.

בוטן מתרסק בין שיניו ומציף את חכו בניחוח נפלא. גופו של שלמה צוהל ונפתח. המזון המבושם עולה ומציף את חושיו והוא מנשק את ידו של המלצר המגיש.

בטנו כבדה, מתעטף בצד רחבת הריקודים באדרת שמצא ונרדם. הצלילים המתנגנים נשורים בחלומו ומתיקות עצומה אופפת אותו. "שלומית," אומר בחלומו, "ובני שאול, אהובי."

בוקר.

"תודה לאל," אומרת אם החתן, "שהכל כבר עבר. נשאר רק לבדוק אם הכלה ראויה, ואז אשוב לביתי."
החתן הצוהל מרקד במרפסת בתחתונים לבנים ואוחז בידו סדין מרובב בכתמים אדומים.
"לשנה הבאה בן זכר!" צווחת האם מולו, אוחות בקצה הסדין הגולש לעברה ומרקדת באורו העולה של השחר.

.

ראובן

ייתכן שהגיעה העת לעשות סדר ולו בחלקם של האירועים, האנשים הזמנים והחלל:

שלמה של אז, ושלמה של עכשיו.
 שאול של אז ושאול של היום.
 רוחה נצחית ויפה. מפחידה כמו השאול.
 שלומית שאלוהים נתנה מתנה לאדם.
 ראובן המסדר, האחראי, המפקח, המלאך.
 ובקבוק של חלב שחייב להימסר בעוד מאתיים שנה
 ליהויכין אחיו של שלמה.
 אם לא, ייוותר העולם כמות שהוא, והסיכוי הגדול יוחמץ.
 הסיבוב הבא, מתכנן אלוהים,
 יתקיים רק בעוד שנים-עשר אלף שנה, וחבל על הזמן.

הגלגלים סובבים על צירם. ראובן דרוך על משמרתו... ישנו נחש הפוער את לועו פעם באלף שנה, עליו נאמר שאישו תחמם אף את לב האבן של היוצר. ראובן יפגיש את יהויכין ושלמה על צלע ההר שעליו ירד היוצר, וניצוצות הקרב, מקווה ראובן, יעוררוהו משנתו. או אז ינוע העולם וסדרי הדברים ישובו על תיקונם. אז גם יוכל ראובן לשחרר את אחיו הכלוא באשמת סטייה. "אלוהים," יאמר עליו ראובן, "סָלַח, ואתה רשאי לשוב לעבודתך כמקודם."
 "עיניו של גבריאל נפלאות כל כך... " לוחש לעצמו ראובן.

פרק ה'

שלמה מתעורר. אברו קשוח והוא צריך להשתין. שתי נזירות חוצות את כר הדשא שעליו הוא שוכב. מבטו סוקר את המצע הירוק, מחפש מקום להטיל את מימיו. ציפור חגה בשמים, מטילה לשלשת המחטיאה אותו כחוט השערה. זינוקו המבוהל מביאו אל מאחורי עץ, ושם הוא מפשיל את מכנסיו ומתרוקן באנחת רווחה. הנוזל אדמדם מעט, היין שלגם עוזב את גופו, האיבר מצטמק ועתה יכול שלמה לחפש את אחיו.

"המנזר... המנזר..." מהדהד הקול במוחו ואין הוא יודע שראובן מנסה לכוונו. יש ריצוד קל של אנרגיה במנזר הנשים על הר הזיתים וראובן מקווה כי זהו אחיו של שלמה.

שלמה רוכן לקטוף עלה עשב ומכניסו לפיו. ברחוב המאובק הוא עוצר את אחד האנשים המהלכים למולו ושואל על מקום המנזר. האיש שאליו פנה הוא ארמני, גומות-חן בלחייו ואין הוא מבין דבר מדברי שלמה. השפה הזרה מרתקת אותו ובתנועות ידיים הוא מבקש משלמה כי יחזור על דבריו.

שלמה שואל שנית. ידי הארמני נפרשות לצדדים לבטא חוסר הבנה. מראה תמיהתו של האיש נוגע לליבו של שלמה, והוא מחייך אליו ומכין את עצמו להסביר בצורה שונה.

תחילה המנזר. שלמה מזדקף ומרים ידיו למשולש מעל לראשו. גופו נע קדימה ואחורה ופיו משמיע קולות פעמון.

הארמני מביט בו בפה פעור כשלשונו שמוטה על הצד. שלמה משנה את תנוחת גופו, עתה הוא נזירה. ידי מונחות על מותניו, והילוכו מעכס סביב הארמני. זה מתקשט, חושש מהלצה. שלמה מצליב אצבע אחת באצבע שנייה ויוצר צלב המונח על חזהו.

הארמני ניצב אחוז תדהמה, אינו מבין מה רצונו.

בלא שהבחינו הוקפו בבני המקום אשר נאספו להביט במעשי שלמה. ביניהם מתבלט גבר גבוה במיוחד. ראשו נישא אל על, ועיניו של שלמה נמשכות אל התרבוש שעליו. בצד גדיל השיער המתנופף ברוח מתגלה המנזר הניצב על הפסגה מנגד, וסוף סוף יודע שלמה להיכן מועדות פניו.

באוויר הירושלמי גואה מתיחות.

בראשית הקמתה של ירושלים אותרה בקרקע פליטה של קרינה יוצאת דופן. התושבים שיישבו את העיר ידעו בשל כך להבחין בין אמת לשקר, וחזו אף את רגע מותם. דורות רבים חיו כך, אך לבסוף כבדה קרינת המקום מנשוא והתושבים הציבו בפינות העיר סלעים וגבישים לעצור ולשבור את ההשפעה הממארת.

בזכות פעולתם מצליחים היום בני האדם לחיות בירושלים. אך יש ימים שבהם ייטען האוויר, ובני העיר יידעו אז דברים אשר ראוי להסתירם.

שלמה הניצב עתה בלב הקרינה הממארת, מבחין לרגע קט בפני ראובן המביטות בו בדאגה. הכנפיים הקטנות על כתפי ראובן מפחידות את שלמה עד אימה, והוא מרחיב צעדיו וחוצה את נד הקרינה המסוכן. "אני רעב וצמא." הוא אומר בגרמנית לנזירה הקטנה שפותחת לפניו את דלת המנזר. זו מהנהנת ומזמינה אותו בתנועת יד לחדר הכניסה. ריחות אזוב ומרגנית עולים באפו והוא שואפם עמוקות. אם המנזר מופיעה, אישה אצילה וגבוהה עד מאוד.

שלמה נזכר שלא מרצונו באיש הגבוה, ומדמה תרבוש על ראשה. הכאב ברגלו הימנית מתעצם ומוחה את החיוך אשר ביקש להעלות על שפתיו.

אם המנזר מביטה בו בדאגה. משקה ענבים מוגש לו. הנזירה נעלמת בדלת המוליכה למטבח.

שלמה נמשך אל ריח המאכלים. עיניו נעצמות והוא מאזין לקולות הבעבוע הבוקעים מתוך הסירים. רוב מיני המזון כבר אוחדו והתמזגו, ורק במעמקי תבשיל הירקות מתקוממים תפוחי האדמה על ניסיון האזוביון לעוטפם בריחו.

יד נוגעת קלות בידו. הוא מרים את עיניו, אם המנזר יושבת בצד השולחן.

"מיד תוגש ארוחה," היא אומרת בגרמנית.

"תודה," הוא משיב, ורק אז חש כמה רווח ללבו צליל השפה המוכר, "מפרוסיה?"

הנהון.

"מהיכן?"

"משלנהיים."

שלמה מרכין את ראשו בהשתתפות, העיר אשר חרבה ברעידת אדמה.

תושביה ראו בחורבן עונש על התועבות שעשו, ושלנהיים הוקפה מנזרים שבהם מתגוררים תושבים שחזרו בתשובה. כולם כאחד נשבעו להגן על המקום, ולסכור את הרשע שעדיין פעיל באזור. מדי שנה בשנה חוברים כולם במעגל וחגים סביב הבקע הפולט עדיין אדי רעל. כל שנה קטן והולך מעגל התושבים, וראש המנזר הצפוני חישב ומצא כי יוכלו לקיימו רק עוד שבע שנים. לאחר מכן, הוא מקווה, תחלוף הרעה.

שלמה רואה כל זאת בעיניה של אם המנזר, וגם אהבה ושמחה. לראשונה מאז יצא לדרכו מתרפים שרירי גופו, וכפות ידיו נפרסות על השולחן, נצמדות לעץ המחוספס.

שלמה מבקש את רשות האם לשהות במנזר. יש בו הרגשה סתומה כי אחיו, שאותו לא ראה מעולם, חלף דרך כאן והשאיר למענו אות וציון.

תחושה חריפה של מגע עולה בתוך רחמה של אם המנזר.

"האם אני עומדת ללדת ילד משיח?" עוברת מחשבה בראשה. ידה נמשכת אל בין רגליה וראשה הולם מגעש הדם.

"מי אתה?" היא מסמנת את הצלב על עצמה ומזעיקה שתי נזירות.

"האם אחי היה פה?" שואל שלמה.

השלוש מצטלבות. אם המנזר אוחזת בחוזקה בידי הנזירות והם יורדים למרתף.

מנורות שמן קטנות תלויות לאורך המסדרון. צֶלָה של אם המנזר מתארך ונוגע בדלת קטנה. דחיפה, הרכנת ראש והם בחדרון. יש בו מיטה וארון בגדים.

"אחד בלבד ביקש מחסה," אומרת אם המנזר, רחל שמה, "וזהו החדר שבו שהה."

הנשים פונות ויוצאות. שלמה מתיישב על המיטה ומביט סביבו במבט בוחן.

ראובן מסיר מעליו מעטה... חושיו של שלמה ניצתים. יש דבר מה בארון והוא מתרומם ממקומו ומושך בדלתותיו.

...פתח בקיר נאטם בנקישה מהירה כברק והדרך לאחיו נחסמת באחת. היה שם מבוא ואולי אף נתיב, אך האח דאג לסכרם.

מעיל תלוי בצד הארון, שלמה לוקחו בידי, פורש אותו ומביט. מגן דוד רקום על בטנת הגב. אולי קדוש הוא אחי, חושב שלמה, אולי באמת נועד להקים ממלכה.

כיס המעיל מרשרש. שלמה שולח ידו ומעלה שלוש בובות זהב. פני מלאכים ניבטות אליו. פני אחת הבובות דומות לפניו. הבובה הרביעית מתגלה כשרגלו הימנית דורכת על חפץ קטן. פניה של זו, הוא יודע בהביטו בה, דומות לאחיו. מעתה, אם יחפוץ, יוכל לראותו בכל עת.

ראובן מתבונן מלמעלה בארבעת מלאכי הרוחות, שוקל מה ראוי לעשות.

"שקוט," מלחש הד קולו של גבריאל, "טרם הגיעה העת." נפשו של שלמה עולה על גדותיה, האח אינו פה. צווחות של ייאוש מבקשות להימלט מבין שפתיו, ברצונו לשוב לביתו. הוא פונה בחפזה לצאת מהחדר, ראשו נחבט בחוזקה במשקוף, ברכיו פקות והוא נופל שטוף בכאב נורא.

נזירה קטנה חולפת בסמוך. מבטה נעצר על הזר הכורע על ברכיו והיא חולפת בזהירות שלא להפריע. חוויות דתיות, לימדו אותה, הן תשורת האל לילדיו וחובה להתייחס אליהן בכבוד ויראה.

שלמה מסמך בידו בתחינה לנזירה מבוגרת יותר אשר עוברת במקום, וזו עוצרת. "אנא הביאי אותי אל אם המנזר." הוא מבקש והנזירה תומכת בו חזרה אל חדרו.

.

שלמה

אתמול הצטרפה לצוות המורים של בית הספר חגית הקטנה. הכרתי אותה כשהייתה עוד תינוקת, בתם של זוג חברים. הייתה פועה את שמה בהברות רכות, "נעית... נעית..." ואנו, אשתי ואני, מגיפים אותה באוויר, ומתקנים, "חגית, לא נעית, חגית." הייתה מתמוגגת בצחוק, ופעם תקעה אצבעה בעיני עד שנוקקתי לרטיית תה במשך יממה. כדור הבדולח שבו מתבונן ראובן עשוי תאים-תאים. עת יחליף אחד באחר ימותו רבים וחדשים ייוולדו. חגית תמות בזרועותי בטיוול של בית-הספר.

כשאשק את מצחה לשלום תהיה רוחה בצדי, וחגית תיוותר עם חיוך על שפתיה.

נולדתי לפני ארבעים ושבע שנים בעיר הקרויה גבעתיים. הברוש בחצר צימח עליים ואני עטפתי ראשי בכרית, מנסה להתחמק מהמוות סביב. היו לי, אני נזכר, שני ידידי אדמה. צב שידע לדבר, וחברתו לחיים, תולעת שלשול. מדוע בחרו להיות ביחד איני יודע. אז לא עלה על דעתי שיש בזיווג משהו מוזר.

זכור לי מסע שערכנו הצב ואני. הלכנו לאורך ערוץ שבתוכו זרמו מעט מים. היו שם ברכות קטנות ועצים השאו ראשיהם מסביב. הצב היה סוקר בעיניו את השטח ומוליך אותנו לפנים. ברגע מסוים נעמד מול בור קטן, אולי פתח מחילה, הכניס ראשו לתוכו וצייץ, אחר הוציא את ראשו ואמר לי, "צריך לחכות."

חיכינו. אבן דמוית פירמידה לכדה את עיני ושיחקתי בה, הופכה על פאותיה השונות.

הלילה ירד ומתוך המחילה בקע אור קטן. הצב החל לרקד, מסתובב סביב עצמו בתנועות מצחיקות.

אני נשכבתי על בטני והבטתי בציפייה בפתח המחילה. האור נצנץ ואז הופיע ראשה של מלכה. אני חושב שהיא הייתה תולעת, אולי נחש קטנטן. על ראשה היה כתר שזרח לכל עבר. אלוהים, כמה אהבתי אותה. גופי התרומם מעצמו מלא שמחה, ואני והצב רקדנו סביבה עד שאפסו כוחותינו. אז גם הבחנתי שהאור כבה והמלכה נעלמה. הצב דחף את רגלי, "היא באה במיוחד בשבילך, כך אמרה רותי שלי." רותי היא התולעת חברתו.

דם זרם מפצע בירך רגלי הימנית. כנראה שנשרטתי בריקוד. הידקתי את החתך במטפחת והלכנו הביתה. אמי והשוקו חיכו לי. בעיני אמי הבחנתי לראשונה בחי' בזוהר דומה לאור המלכה והחלטתי לדחות את עזיבת הבית.

רק בגיל עשרים ואחד עזבתי.

הצבא נגמר. אלוהים חיכה. פרשתי כנפי לחו"ל.

קראו לו גורו, וכשנשקתי את רגלו פעמו רקוטיי והלב התפוצץ.

החלטתי לעשות ניסיון. לכלכתי שטיח קטן בצבעים, בדבק ובכמות קטנטנה של צואה והנחתי אותו בדרכו של מורי.

רציתי, קיוויתי שירחף מעליו ויחזור ויכה על ראשי, אך הוא צעד קוממיות על השטיח וריח הצואה דבק בו בשלושת ימי הברכה.

כשברכו אותו האלפים, הרחתי את הריח ושוב לא חזרתי אליו.

עדיין יש ימים שבהם אני חש בריח ובלי דעת אני מחפש את מורי בסביבה. איש אחד בלבד היה עד למעשי, והוא נותר ידידי ורעי.

ואחר-כך התאבקתי בעפר רגליהם של מתים שדיברו מפיהם של מרצים במוסדות הלימוד הגבוהים. הייתי מניח את כפות רגלי על

משענת היד ומביט מעבד לחרכי האצבעות בראשי המדברים.

היה ביניהם מרצה בעל קרחת. האור הבהיק מראשו כשחלף תחת המנורה וקרניים נשלחו לעברי. נהגתי למנות את מספר הקרניים וכך

ידעתי את מועד סיום השיעור. כשקטן יום אחד מספר הקרניים כדי מחצית, ידעתי שמחלה מקננת בו ואיחלתי לו החלמה מלאה. בתום

שבועיים הוא אכן נעלם, ואני מקווה שהוא חי.

ילדיו, אני בטוח, שקטים ונעימים כמות שהיה הוא עצמו.

והלכתי לעוד גורו, הפעם קטן ומתחיל. כה מתחיל היה עד שהפכתי אני לגורו שלו. אחרי שנפרדנו חזר לנהל את עסק אביו, והיום אני קונה מסוכניו את הדפים עליהם נכתבים הדברים. ונשים באו והלכו, ונשארו והלכו, ואהבתי צמחה לבסוף וקובעה. אישה נשאתי לי אשר תאהבני עד כלות נשמתה, ואני אקיימה עד המוות. ובננו נפרד והלך. חייל היה וחובש, ונער שניסה להציל מבור של זפת משך אותו פנימה בעווית אחרונה. הבור הושאר במדינת לבנון כשהסתיימה מלחמת העולמות האחרונה, והזפת נותר לחנוט את גופו של שאול, חובק בידו האחת את הנער המבוהל בצדו. כשרוחה חזרה מהם בפעם הראשונה הלכתי לים לבקש בכתמי הזפת את פני בני אהובי.

העפר שהטילה אשתי לכסות את קברו שב בלא הרף אל עיניה בתמונה דורסנית של זוועה. לבה התרסק כגביש שהורעד ואני הובלתי אל בית השכחה שבהר איתנים.

רוחה אומרת שאת שביקש שאול לעשות כבר עשה. כשהיה בן חמש, מספרת לי רוחה, רצה שאלד לו ילד של אש.
 "ומה תעשה בו?" שאלתי אותו.
 "אביט בעיניו." השיב, וריסיו הארוכים הושפלו.

כשהסתיים מחזור החיים הקודם עמדו אנשים עם ילדיהם, והביטו באדים העולים מסביב. הם ברכו את האל שהביא את הסוף, וילדיהם חיקו את תנועתם בשימת לב גדולה. המים גאו מסביבם ומלאכי אלוהים היו לעסוקים עד מאוד. גבריאל ביקש לעזור, אך הושאר בכלאו.
 "מאז לא נולדו ילדי מלאכים," אומר ראובן, "ואלוהים הסתיר את פניו."

"אינך צודק," משיב ארכיון, "לא את הכל אנחנו יודעים."
 הלילה יורד. אני מתיישב להכין את השיעורים למחר. מבעד לחלון נשקף ההר מכוסה ערפל, בתחתיתו חשכה.
 הלילה מקדים בכמה דקות ליצורים הגרים בצלע ההר. האבנים נחות בלי תנועה, פולטות את חומן. התולעים ישנות מקופלות, מרכזן מכון אל לב השמים. אלוהים אוהב את כולכם, אומרת הרוח בלחש. דומייה.

▪

פרק ר'

המסע השני עוד לא תם. ישנם לקחים ששלמה חייב ללומדם. הבעל-שם-טוב סיפר פעם כי מלחמה של שבע שנים בין שני עמים נוכריים נדרשה למציאת הקולות לניגון יהודי. כשרגלו הימנית של שלמה דואבת, נעים בשמים גלגלים על צירם והזמן מתקדם.

.

חדר-החולים במנזר מרוהט בפשטות. שלמה שוכב על מיטת הקרשים. ראשו מונח על כרית מלאה קש מיובש, על הקיר למולו צלב, לתחתיתו מחובר כן לנר.

הרצפה בנויה מרצפות לא סדורות, ביניהן גבעולים דקים של צמחי-פרא. בפנית החדר מתנשא מבין הסדקים פרח בודד, ורד אדום. הרטיבות סביבו מעידה על שימת לב. ארבעה עולים מצדי הגבעול, ובראשו מתמר הפרח.

הצבע האדום העז מפתה ומפחיד את שלמה והכאב ברגלו מתעצם עד מאוד.

הדלת נפתחת, ואם המנזר רוכנת מעליו, "איך אתה חש?" ידה נוגעת קלות במצחו.

הוא נע רגע קט באי נוחות ואחר-כך נרגע. מבטו נח על הצלב שממולו.

"הנוצרי אתה?" שואלת אם המנזר.

המכה יצרה ערפל שכחה. מוחו נאבק, האם הוא נוצרי? נדמה לו שכן. היה בביתם בית תפילה ושם הצלוב היה מוזכר לפעמים. אך היו גם דברים נוספים. עיניו פונות בחוסר ישע לאם המנזר, "הייתי נוצרי... בוודאי. איני זוכר."

האם מרגיעה אותו ובכוונה גדולה מעבירה מעליו את אות הצלוב. פצעים ישנים מתעוררים בשלמה, "תבורכי את ויבורכו החוסים בצלך." הוא אומר לה ונרדם.

בחלמו, תנועה באדום. רוחה נוגעת בו. שוזרת חוט דקיק סביב מותניו, מרקדת עם קצהו ונעלמת. שלמה מתעורר, הכאב בראשו חלף. עליו לשוב לביתו.

אם המנזר מופיעה. שלמה מבקש, מתחנן ליציאה מהר ככל האפשר. לבסוף הוא מוצא את עצמו בעגלת המנזר וזו משימה פניה לנמלה של עזה. שלמה מטלטל בתוכה, חובק בכיסו את ארבע בובות הזהב ושקיק מטבעות שקיבל לדמי נסיעה.

געגוע לשלומית ולשאול חותך בבשרו והוא מבקש מהרוב להחיש פעמיו. הדרך מתארכת והם מגיעים לנמל לפנות ערב. שלמה המבקש להודות לרכב, מסיר את כובעו ומושיטו לעברו. לרגע קט חולף היסוס על פני הרכב, אחר הוא נוטלו וחובשו. הכובע הולם את ראש הרכב, משווה לפניו מעט מסתורין.

שלמה מנפנף בידו לשלום ופונה לחפש אונייה.

כשיונה חישב לטבוע זימן אלוהים לויתן, והורה לו להגיע מהר ככל האפשר. ראובן ממחר גם הפעם. רב החובל אוטריו מתעורר משנתו עם בחילה ויוצא להקיא מעבר למעקה הספינה. קיבתו מתרוקנת והוא נאנח ברוחה, מוציא מכיסו בקבוק שטוח ולוגם ארוכות. דמות אפלה צצה לפניו והוא נרתע בהלה.

"האם תוכל לסלוח לי?" נשמע קולו של שלמה, "אני מבקש אונייה

שתקרבני לפרוסיה."

ספינתו של אוטריו נוסעת למרסי, אולם הוא מריח רווח נאה ולא
 ימכור את שירותיו בקלות. "ביררת סביב?" הוא מתעניין בנימוס.
 "לא," משיב שלמה, "אתה הראשון שאליו פנית."
 "אולי תחפש מעט יותר," מבקש רב החובל לומר, אולם עולה
 בגרונו קבס והוא חש למעקה האונייה.
 "האם תוכל לסייע בידי?" שואל שלמה.
 אוטריו יכול רק להקיא ולאשר בתנועת ראש.
 "אשלם כמובן." אומר שלמה, ומביט בעניין ברסיסי הבשר המרחפים
 בחלל האוויר.

אוטריו נאנח ביגון ומשקיע ראשו בדלי מים העומד לידם.
 "אתן לך חמישים טלרים עתה, וכשנגיע לחוף אוסיף עוד שלושים."
 "מוסכם," אומר אוטריו, "תישן בין נערי הסיפון."
 "כמה ימים תארך הנסיעה?" כאב מפלח את ראשו של שלמה,
 "אלוהים, מי יתנני בביתי."
 "שלושה שבועות."

שלמה נאלם דום. זמן כה ארוך, ידו בכיס המעיל ממששת את אחת
 הבובות. הוא מוציאה, פניו של אחיו, קדוש או מאחו בקסמים.
 תמונת קיר הארון הנחתם עולה לפניו והוא שומר בלבו שאלות.
 אחד הדברים הראשונים שיעשה לאחר שובו יהיה לשוחח עם דוד
 ראובן.

שלומית בפתח הבית. פניה נישאות אליו. פרחים תכולים עולים
 מגבעולי הלילך המטפס על הקיר. בכי בגרונו של שלמה. שלומית
 סוכרת את פיו בנשיקותיה ואחר נסוגה להביט בו.
 "לא החזרת מאומה, אבדו חפצייך?"

"נשדדו חפצי והתרחשו בי מעשים של זוועה. פגשתי אם מזר ורב
 חובל מטורף, חבטו בראשי ונפצעתי ברגל."

שלומית מחייכת. שלמה עייף עד מאוד. לבה מלטפו ברוך, "בוא,
 נלך תחילה למרתף, שאול וירושלים עובדים בו, תאמר שלום."
 מרתף העבודה הגדול נפרש לפניו. ידו של שלמה נוגעת לא נוגעת
 במעקה העץ המוליך אליו וריח המקום מציף אותו. שאול הקטן מחליפו

בזריית הפרחים על העורות. שלמה מביט בו ועיניו זורחות באור יקרות.

ירושלים פונה לעברו. שלמה חוצה את החדר ולוחץ את זרועו. וזה משיב בחיבה מבוישת. אחר הוא קרב לשאול. הילד מתבונן בו. שלמה מחבקו בכל כוחו וטומן ראשו בשקע הצוואר הקטן. אלוהים... מעיינות גופו נפתחים ויסורי המסע נשאבים מגופו. הגוף מטהר, ועתה יכול הוא לחוש במתרחש סביבו.

עיניו סוקרות את האולם, סופגות את חיוניותם של הצבעים והריחות. שמלתה של שלומית מתפוצצת בלבן ושלמה עוצם את עיניו מרוגש ומאושר. רגליו כואבות מעייפות והוא מתיישב על ספסל עץ בצד הקיר. לחץ קל במעיו, נפיחה. שלמה משחררה באיטיות מקווה שאיש לא יבחין.

שאול מטפס ומתיישב בחיקו וירושלים פונה להשלים את כבישת העורות. גופו נשען בחוזקה על המוט, דוחף את בורג הסיכוב ומהדק.

"הייתי בירושלים." פולט שלמה במפתיע.

ירושלים קופא במקומו, אוחז בחוזקה במוט לבל יתרפה.

"הלכתי בה... הייתי אף בהר המוריה."

ירושלים מהדק את גלגל הלחיצה בקפידה ומקבעו בעזרת משולשי עץ. אחר הוא לוקח כיסא, מניחו בשימת לב מול שלמה ומתיישב. גור זקוף. הוא מקשיב, גם שלומית וגם שאול. זה הקטן מזהה את האוויר הטעון וגופו חוגג את הציפייה.

"יפה ירושלים. אנשים גבוהי קומה מהלכים בה, אך רובם בגובה יאה," מחייך שלמה, "בבוקר יורד ערפל על ההרים, וצלילי פעמונים בוקעים ממגדלי הכנסיות. מלוכלכים רחובותיה, והכול נח על הקרקע וממתין לרוח שתישא. לעתים, כך שמעתי, תעלה רוח מן המדבר ובני העיר ידמעו עת תחלוף על פניהם."

שלומית זעה בחוסר מנוחה. ידה אוחזת בידו של שלמה ואינה מרפה. מה יש בו באיש הזה, הקושר אותה אליו בעוצמה כה רבה?

הייתה הבטחה שניתנה ביום לידתה. הכומר הכפרי אשר ניהל את הטבילה הבחין כי טיפות הנוזל המבורך יוצרות דמות כוכב על בטנה. הניח אצבעו בלב הכוכב ונרעד מהכוח הרך. "אהובה עד מאוד תהיה בתך," אמר לאב, "על אלוהים, ועל אדם מיוחד."

שלומית קוראת בקול, מזעיקה את מורין, "אמרי לאמך להכין מגש ובו שפע מזון. שב שלמה."

הרוח סובבת את הבית והם סועדים. על שולחן בן שלוש רגליים מונח המגש, והארבעה רוכנים מעליו. רעב טורפני תוקף את שלומית והיא מכלה כמעט לבדה את פרוסת הדגן המונחות בצדי פלחי הגבינה. "מורין," היא פולטת לעבר הנערה שעומדת לשרתם, "אמרי לאמך להכין מגש נוסף, ולהוסיף מהכל." מורין נעלמת.

ירושלים שלא אכל דבר מביט בשלמה, "מה מראה להר המוריה?" "אביך ניצב במקום ממנו ניתן לצפות אל ים המוות," אומר שלמה, "ישו מצא בצדו מערת מסתור ואביך כיוון מבטו אליה." עיניו מוסטות לשלומית, "אחי מטורף, ביקש להרגני בארון שנסגר בקסמים. קפצתי לאחור וניצלתי בנס."

ראובן מניע ראשו מלמעלה. מזל שהאח טיפש ועיוור כשלמה, מה משנה כבר המוות. כששלמה ואחיו ייפגשו, תנוע גבעת הנשמות ופסגות הרים יפערו לרווחה.

שלמה שב לשגרת חייו. עם שחר דוחפים ירושלים והוא את דלת המרתף ונכנסים. הם מרפים את הידוקי המכבש ומוציאים את העורות לייבוש. תנועתם זהירה ומתורגלת, שלמה קיבל עליו להכין הוצאה מהודרת של דברי ימי הכנסייה הנוצרית באזורו, שנים-עשר כרכים, מתנת הכפר לארכיבישוף החדש ביום הכתרתו.

שלמה זורה בתנועה רחבה פרחים על העורות הנכנסים לכבישה, ומברך שיעלה ניחוחם ויגיע אל לב קוראי הספרים.

חגית היפה

חגית נולדה בסמוך לארון הברית. בתו של ארוך בן קהת, מנושאי הארון.

בעודה קטנה הייתה מהלכת בצד הארון ונושאת אליו עיניה בסקרנות ובפחד. לעתים הבחינה בטיפות הבוקעות ועולות מבין לוחות העץ. אלוהים עובד קשה בעבורנו, הייתה חושבת ומבקשת להתקרב ולנגב את טיפות הזיעה.

אביה היה מרחיקה בדחיפה ומזהירה בכל לשון של בקשה, שלא תניח עליו את ידה, "את תשפּי ותעלי כרוח סערה השמימה."

חגית חזתה פעם סערה שעלתה מן המדבר. עמודים של רוח וחול עטו עליהם ואוהלה של משפחת יהואש חברה נישא ונעלם. אמה אחזה בה בחוזקה והן הצטנפו בפנית האוהל, נאחזות בתנור החרס שהביאו עמן ממצרים. ברצותה להרגיעה הוציאה האם מתוך התנור מציות מתיקה שהכינה ליום השביעי הקרב. "תאכלי", אמרה, "אכין נוספות אחרי שתחלוף הסערה."

אחת המציות הייתה בדמות כנפיים פרושות, וחגית אכלה אותן בזהירות, מתפללת לאלוהים שיגן עליהם.

בבוקר הסתובבה במחנה מביטה בהרס סביב ומחפשת את חבריה. יהואש לא היה, וכן נעלמו ראומה ומיתר. השאר חָלְקוּ פחדים ומחשבות, וחלמו על מרכבות שיינשאו באוויר ודרקונים מדבירי סערה. חגית סבה סביב ארון הברית, נאבקת בפיתוי להניח ידה על לוחות עצי השיטים. זיק של אש חלף לפתע בין הכרובים. חגית הבחינה בו ועמה אף אחד השומרים. הכוהן הגדול הוועק, והוא קרב עטוי גלימה בצבע כחול, אוסף בחפזה את שערו הפרוע.

התייצב בצד הארון והניח את ידיו במקומות הנדרשים. גופו התרפה, עיניו נעצמו והוא ניצב נכון לשידור. רגע ממושך חלף. עיני הכוהן

נפקחו בהפתעה וסקרו את סביבתו. מבטו התעכב על חגית והוא סימן לה בתנועת ראש להתקרב.

חגית פסעה לעברו. ידו של אביה התרוממה מבלי משים מבקשת לעצור בה, או אולי להגן. הכוהן הזקן הסיר את ידיו בזהירות מכנפי הכרובים, חפן את כפות ידיה של חגית ורכן להביט בעיניה. זוהר פרץ מתוכן והוא נבלע באשד של אור. ראשו הסתחרר. לבסוף דיבר, "היי מוכנה למחר, יבואו לקחתך."

שירתה של חגית החלה צומחת:

"באלוהי אהבתי נשבעתי

לשאת הדברים.

במבוך של זהב יצקת נפשי

בטעות מכאיבה של ידך."

אביה אחז בזרועה והריצה אל האהל. תיאר לפני האם את שהתרחש, והביט בשתיהן חסר ישע ומבוהל.

חגית התיישבה לאכול. את המן שקיבלו מדי יום נהגה להותיר כמנה אחרונה. אמה הייתה מכינה את השלו מתובל בזרעים של נור המדבר. חגית הייתה לועסת בעיניים עצומות, בונה מניחוחות העוף את הבית שבו ידורו אחרי הגיעם לארץ. חריפות התיבול שימשה לה כמלט וכטיט, ואת הטעמים השונים אהבה להציב בדמות בתים הבנויים בתבניות עיגולים וכוכבים.

.

גבריאֵל

בראשית הימים נעשתה טעות איומה. גבריאֵל הואשם בפתיחת נתיבים אסורים.

"זוהי מכשלה למסור לבני-האדם כוחות השייכים לאדוני הבריאה... נשלם על כך מחיר רב עד מאוד," נשבעו רבים מבין הנוכחים. גבריאֵל עמד והתבונן. הייתה הגבהה בצדו הימני של האולם והוא ניצב עליה והביט בהם.

אלוהים עמד להיכנס, והאולם החל לשקוט. גבריאֵל דיבר אל תוך השקט. "מי שלא ביקר בכוכב לא יבין לעולם. אלה מכם שהיו בו, יודעים כי המתחולל שם נשגב. ראובן ואנוכי נישא באחריות על כל שיתרחש וניתן את הדין אם שגיגו." קווים של זהב ריצדו על פניו של גבריאֵל. היתר דממו, חוששים לצאת כנגדו. אלוהים דיבר, "לגבריאֵל הותר לנסות מחזור נוסף. אם ייכשל, יעמוד לפני."

ראובן וגבריאֵל נעצו מבטים זה בזה, הכוח אשר שפע מגבריאֵל התערה בחומו של ראובן והם יצאו לדרכם. הופיעו כעמודי רוח סובבת, ופנו לתור את הארץ. ביומם הראשון מנו ארבעה גזעים בעלי תבונה, וחמישה-עשר מינים של חיות.

"רבים הם מדי," אמר ראובן, "הארץ לא תיאות להכיל את כולם." גבריאֵל שתק. בלילה שקטו, מביטים ברקיע מעל. "ריח האדמה ערב לחיות," אמר ראובן, "בני האנוש אוהבים אותו משום מה פחות."

"יהיה עלי להתערב," אמר גבריאלי.
וראובן השיב, "טרם הגיעה העת, נחכה ונראה."
שניהם דממו עד הבוקר.

•

שלמה

אני הולך לביתה של רוזה. האישה הזקנה הזו הביכה לא מכבר את אנשי הכפר כשפנתה במרכז הרחוב הראשי ליואל, האחראי על גידול הבקר, ושאלה אותו בנימה עניינית אם ירצה לשכב איתה תמורת תשלום.

יואל, אשר עצר מתוך נימוס, בלע את רוקו מוכה הלם. משהו קטן התעורר בשפולי בטנו, אחר-כך יתבייש בכך ולעולם לא יזכיר זאת לאיש.

רוזה הביעה נכונות לקבלת התשלום בסחר חליפין. יואל ידוע בגבינות העזים שהוא מטיב להכין, ורוזה הציעה קילו וחצי כתשלום בעבור הפעם הראשונה. אם ירצה בה שוב יהיה עליו להוסיף, שכן זהו מחיר נמוך במיוחד.

יואל חש כיצד הדם מציף את פניו. רוזה הייתה המורה לתנ"ך שלו כשהיה בן עשר ותקופה מסוימת היו לו פנטזיות. אבל עכשיו, אלוהים, איך אני מתבייש בשבילה... יהודית, בואי תצילי אותי, פנה בקריאה חבויה ונואשת לאשתו. אבל יהודית שהתה באותו זמן בסופרמרקט החדש שנפתח בחיפה, חושפת את קלונם של הירקות הגרועים. "זה היה צפוי לגמרי," אמרה לעצמה, "אנשי העיר אינם מבינים דבר בירקות." יואל עמד למול רוזה חסר ישע, לבסוף הניף ידו בתנועה גסה ואמר, "אני חייב ללכת, מחכים לי בבית."

רוזה הביטה בו מזווית העין. "אפילו בחלומותיך הפרועים ביותר לא תגיע לאן שאני אקח אותך."

יואל אמר, "רוזה, באמת תודה רבה, אבל אני חייב ללכת. להתראות." בנבזות של הרגע האחרון הוסיף, "אולי תנסי מישהו אחר, אני בטוח שישכים."

"אני מעדיפה לפתוח בך." השיבה רוזה.

שלא מרצונו חש יואל מוחמא, אחר סנט בעצמו, "אידיוט." ופנה לדרכו.

רוזה פנתה למכולת הכפר לקנות גבינת עזים ואבקת ניקוי. בערב הופיע יואל בחדרי. היה נתון במבוכה, ידע שאני מוקיר את רוזה, ושיש בינינו קשרי ידידות.

"אולי תוכל לדבר איתה. ייתכן שכדאי לאשפו אותה. תשמע, זה לא נורמאלי, אישה בגילה. אתה לא יכול לתאר לך באיזה תיאורים מפורטים היא השתמשה." השתתק לרגע קט, "יודעת לדבר, המורה לתנ"ך הזאת."

דאגתי. הודיתי ליואל על שהגיע אלי וביקשתי שישמור את הדברים לעצמו. הוא משך בכתפיו, וידעתי שכבר סיפר לכולם, "תדאג רק שלא תפנה אלי שוב."

"אנסה," הבטחתי, ויצאתי ללוותו אל דלת היציאה. בחוץ מעד על אחת משתי המדרגות שהובילו לשביל, גרד בראשו במבוכה והלך. איש תמים ופתלתל.

עתה אני בדרך לרוזה, מתכנן מה אומר לה. "תקשיבי רוזה..." אני בונה את הפתיחה.

"יואל היה אצלי וסיפר," אני אומר לה, "מה קורה איתך? משהו לא בסדר?"

"יואל יהיה שיגעון במיטה, ואני מנסה לשכנע אותו להצטרף אלי." משיבה לי רוזה.

"אבל רוזה," אני מטיח, "את מבוגרת מדי, ויואל נשוי." "אני לא מבוגרת," אומרת רוזה, "שבעים ושנים זה צעיר. הבט," היא חושפת ירך צנומה, "כשזו תיכרך סביב מותניו של יואל הוא לא יחשוב שאני מבוגרת.

אלוהים, אני כובש פני ברצפה, רוזה, המוח שלך מתפרק. "תקשיבי, שלמה," אומרת רוזה, "חיי המין שלי, פראיים ככל שיהיו, אינם ענייניך. אם לא נוח לך, אתה מוזמן להסתלק, ידידי היקר," היא מוסיפה, ואני מתחיל להתבייש.

"אולי תראי איזה איש מקצוע. תתייעצי לפחות," אני מנסה ניסיון אחרון.

"שלמה, "אומרת רוזה, "עשיתי דברים שהיו מסמרים את ישבנך החסוד, אז היה ידיד ושטה את התה."

רוחה בתוכי מתפוצצת מצחוק. יוצאת ומתיישבת על כתפי, "היא מזכירה את אחי ארמור. גם הוא מטורף. נוהג לסמן בחוטים את הדרך לבית הנשים וקושר את עצמו אל רבות ככל שניתן. כשהייתי בת שבע רצו בו שלוש באותו הזמן. החוטים התהדקו וארמור נתלה באוויר. כך נשאר עד שרוזה והחליק מהלולאות שאחזו במותניו. בלילים של הקדושים קשר עצמו לשטים-עשרה נשים, וכמעט שהותש עד מוות." אני לוגם את התה ומביט ברוזה. קווצת שיער לכנה נופלת על מצחה, והיא מסלקת אותה הצידה.

"בוא נקרא בלקסיקון," היא אומרת לי, קוראת להתפייסות, ואנחנו פותחים את הספר הגדול. את אותיות א' וב' סיימנו לא מכבר ואנחנו באות ג'.

'גבר' אנחנו קוראים, 'זכר, ראש שבט, מנפץ, טיפש ועקר לפעמים, גברא: הכוח הגברי, הראשון בגברים, החזק מכולם, גברא רבא'. רוזה מצחקת. רגליה נפשקות מעט.

רוחה מביטה בעניין במילים. "גברא רבא," היא משוררת בתוכי, "מי ייתן והיית. לך מתאים יותר גברא תחתא, כמו התחת." אוזני מתלהטות מהעלבון, "אם אהיה גברא רבא," אני אומר לה, "אסגור אותך בבקבוק של זכוכית אטומה ואכניס למקרר." דומייה.

"לא אעשה זאת... סליחה," אני מבקש בלב חרד מרוחה שלי. רוזה נושאת אלי עיניים תמהות. דיברתי מבלי משים בקול רם. "נמשך," אני אומר לה, "זה כלום." "גבריאָל," קוראת רוזה, "גבר האל, מלאך של שמים, וגם של ישראל."

רוחה עדיין דוממת, עצבונה עומד בגרוני. "די," אני אומר לה, "לא התכוונתי. בואי צאי ותראי כמה יפה פה בחוץ." המיה רכה עולה מבפנים ורוחה מושכת באוזני ברוך. חזי מתרפה ואני חוזר להביט במילה 'גבריאָל'.

"אבי האדם," אומרת לי רוחה, "אביך שלך. אמי ספרה כיצד היה מפרה את בנות הארץ. תור ארוך לאין קץ של נשים היה עומד בשדה

וגבריאל היה שוכב עם כולן במיטה מחופה. אחר-כך היו יולדות בשדה סמוך ואת הילדים לוקחות לביתן. השיליות היו מועלות לבדיקת המלאכים."

"האם אינו גם אביך?" אני שואל.

"אנחנו נולדנו ישירות מהאור כבר ביום השני. כשגבריאל הגיע נהגנו לפטפט על הרוחות ועל דרך הזמן. אז גם למדתי עליך," אומרת רוחה ואני מתרגז.

"מה זאת אומרת?" אני אומר בלי להבחין בקול רם, "את חוזרת על כך פעם ועוד פעם. מה זאת אומרת, אז למדת עליי?"
רוזה מקפלת רגליה בבעתה. "שלמה תירגע," היא אומרת, "לא אמרתי דבר."

"סליחה רוזה," אני נרגע, "פשוט ניסיתי לברר משהו."
"אולי אביא לך דבר מאכל?" היא שואלת.

"אין צורך," אני עונה, "דיברתי לעצמי."

"אביא לך עוגית-לבבות. בתי אפתה לי. משום מה היא שולחת לי רק עוגות בדמות לב. נחמודת... התגרשה לא מזמן," היא מוסיפה, "בעלה היה חבר אנד. כשעלה משקלו מעל מאה קילוגרם היא החליטה שזה מספיק בשבילה. היא כמוני, אוהבת סקס כמו שצריך. אידיוט שכזה, בלי להתכופף לא ימצא את הזין שלו. היא תבוא לבקר אותי בשבוע הבא," רוזה שולחת אלי מבט חד, "אולי תעשו משהו יחד. הכלי הזה שלך בוודאי התיישן מחוסר שימוש."

רוחה שוב מתפוצצת מצחוק, "היא צודקת הזקנה. מה שלא נעשה בו שימוש הולך ומתנוון."

"הכל אצלי כשורה," אני מתגונן, ובאומץ קלוש אני משיב לרוזה, "נראה, אולי היא באמת תמצא חן בעיני."

"גוליבר," אומרת רוזה בהפתעה, "מדוע כתובה המילה גוליבר בלקסיקון?"

אני מרכיז את הראש ומתבונן במילה, 'גוליבר: אבן חן. הייתה תלויה על צוואר הכוהן הגדול בעת ששהה במשכן. נאמר כי היו בה כוחות מרפא ולעתים זהרה.'

רוחה מעלה מול עיני זוהר סגול. "זה היה צבעה," היא לוחשת לי, "אנחנו קראנו לה אפתיון. היום אין היא בנמצא, נאספה לשמים בידי ראובן."

אנו יוצאים מביתה של רוזה.

"פעם ראית את האבן," אומרת לי רוחה.

"מתי?" אני שואל.

"בזמנים קדומים," משובה רוחה ומבעירה ניצוץ של חשמל בחוט התלוי מעלינו.

•

חגית היפה

דבר אלוהים לי אליכם, "לואט הכוהן הגדול מול העם, "תורת מספרים וסודות שעלי למוסרה. אלוהים מבקש להעניק מכוחו לארבעים נבחרים, לאותם שיהיה בידם הכוח לשאת."

יהויכין מתייצב ראשונה. על חזהו מקועקעת דמות אריה שואג, מעל רעמת האריה קשת של אור. אדוניה מצטרף מיד אחריו.

חגית מביטה לעברו בערגה, אדוניה הוא אלוף נעוריה. גדול ממנה אך בארבע שנים וכבר מיועד לכהונה. עוד זמן קצר ייכנס למעגל מסתורין ומי יודע מה יהא על אהבתם.

בני העם מתפוררים. ארבעים צעירים ניצבים לפני הכוהן הגדול. זה מחלקם לשתי קבוצות, יהויכין בראש האחת ואדוניה בראש השנייה.

חייו של הכוהן הגדול מתקרבים אל קצם. עוד עליו להכין את הקבוצה ואז ייכנס לקודש הקודשים וישתרע על מזבח העצים. כוח יחפון את גופו, ונפשו תילקח.

משה שרוי באוהל. איש לא ראהו זו עת רבה.

שתי הקבוצות מתייצבות בפתח אוהל משה. ימתינו כך שלושה ימים, ורק אז ייצא אליהם. מבטו ינוח על פני יהויכין ואחר יעבור ויעמיק בעיני אדוניה. יבחין במתווה הסמוי וידע כי השניים ימותו יחדיו.

חגית אף היא תחוש בדבר מה, אך ממקומה בהמון לא תראה בבידור. גורלו של אדוניה נקבע ונחתם, אך חגית מבקשת כי ישולב בתוכו גורלה.

הכרוכים ביקשו כי תבוא לבקרם בכל יום. איש אינו יודע את שיוועת בדידותם של מלאכי הארון. ארכיון חייכם לשרת והם נשבעו אמונים, אולם געגועיהם הביתה איומים, וטיפשות האדם קשה מנשוא.

לכוהן הגדול נמסרו הדברים בפקודה, "עליך להכין את חגית לשרת בקודש. תדור בסמוך לארון ותהיה היחידה אשר תניח ידה על כנפי הכרובים."

נפשה של חגית נושאת נחמה, והכרובים נאנחים ברווחה כשידיה שלווה. חגית אוהבתם אהבת נפש. יכין ובוועז היא קוראת להם, אהובי ושומרי. שני שירים חיברה לכבודם, אחד ליכין ואחד לבועז.

יהויכין החל כבר לפרוץ פרצות בסדרי הדברים. חילק מחלקתו לקבוצות של שלושה והוא מדריךכם בנפרד.

"השילוש מסוכן", מנסה הכוהן הגדול לעוצרו, "בפיצול טמונה חולשה. עליך לגבש קבוצתך לאחת ואז תצורפו באש אלוהים עם קבוצת אדוניה."

יהויכין חוגג את הכוח החדש שנקרה לידי, ואין הוא מקשיב. הכוהן הגדול מביט בו חרד. "אלוהים", הוא מבקש, "הענק לו את ידיעת אהבתך. הרי אם יפר את שכיוונת, לא יצלח האדם ואף אתה תיחלש."

האל דומם. יכין ובוועז חשים בחגית המזמרת בקול רך שעה שהיא מכינה מציות מתוקות של שבת. כשתסיים תניח אותן בשתי צלחות טהורות על פני הארון. ביום השישי עם צאת הכוכב השלישי, תאחז אש במציות ותכלה אותן.

אם תיחפז אז חגית להביט אל מרכזן של הצלחות, תוכל לחזות בחזיונות עלומים. פעם הבחינה בסוס דוהר ועליו איש עם זקן עבות וחרב נוצצת. החרב ירדה וראש של ציפור עצומה התעופף באוויר. חגית זיהתה את פניו של חות האל המצרי.

"מהו שראיתי?" שאלה את יכין ובוועז.

נעימות הקרינו השניים, אך תשובה לא נתנו.

פרק ז'

חדר משככם של שלומית ושלמה. אור כחלחל חודר מבעד לחלון הפתוח.

הלילה מדבר מַעֲצוֹת לשלומית והיא רכה באהבתה. שלמה רפוי, מפקיר את גבו לאצבעותיה הלוטפות. קול בכיו של שאול מבקיע אליהם ושלומית מזנקת, עוטפת עצמה בחלוק.

שאול מייבב על שמש כחולה שראה בשמים, על חיה שרדפה ועל צבים מדברים. שלומית מרגיעה אותו בדברים רכים והילד נרדם. צדודית ראשו מונחת על הכר ועיניו עצומות.

שלומית נותרת להביט בו שעה ארוכה. את הריסים הארוכים ירש משלמה, אך הגוון הלבן העמוק של עורו הוא משלה.

משב קור מרעיד את גופה הערום והיא נחפזת לשוב למיטתה. רגלו של שלמה נדחקת אל בין ירכיה, והיא שולחת ידה לפנים. בסיבוב חד הופך שלמה את גופה וחודר. נשימתה של שלומית נעתקת והם נאחזים זה בזה בתשוקה עצומה.

שלמה נרדם. נשימותיה של שלומית שקטות והיא מאזינה לרוח בחוץ.

נחש מתגורר בחצר ביתם. מדי לילה יעלה על העץ הניצב מול חדרם ויצפה לעברם. אולי הוא מביט בדמותו המשתקפת במראה

החלון, ואולי מעשה אהבתם מושך את לבו. שלומית מעלה בדמיונה את עיני הנחש ומצווה עליו לרדת ולהתכנס למאורתו. כנראה שירד, שכן גופה סב ונרדם.

בבוקר ממשיכים שלמה וירושלים בהכנת הכריכות לספרי ההיסטוריה. טקס הכתרת הארכיבישוף החדש נקבע ליום החמישי הקרוב. זהו יומו של פטר הקדוש, פטרונם של נכי הרגליים. בעבר נהגו להגיש לו מנחות נישאות בידי פיסחים ונכים, והבישוף שואף לחדש ימים כקדם. שנים-עשר נכי רגליים יושיטו בזה אחר זה את הספרים לעוזרו של הארכיבישוף, וזה יניחם בארון מעוטר בזהב. אחר-כך יברך הארכיבישוף והטקס יתם. מזון ומשקאות יוגשו בחוץ ונשות האיכרים יהיו רשאיות להשתתף בשמחה.

שלמה גוזר את העורות. הבישוף השאיל לו את אחד הכרכים לקביעת המידות. על פיו יחליט על כמות העור הדרושה ויעצב את מסגרות נחושת.

את הספר עצמו שומר שלמה מכל משמר, שכן הוא היחיד המתאר את היציאה מאירופה. על כנפי הגלים דהרו אוניות המסיון. יש בספר תיאור מרגש של הקדוש אורניון בפגישתו עם נשים מצריות למרגלות הפירמידה של חופו, הקדושה סמירה מצוירת כשהיא ניצבת בצד שמאל, מאזינה בדבקות לדרשת הקדוש.

שלמה חותך את העורות בסכין ממורט אשר הזמין לפני שנים מספרד. סכין קסטיליאנית, הטובה מכולן.

העור נחתך בקלילות כחמאה והלהב מעמיק אל תוך לוח השולחן. שנים-עשר עורות הוא חותך כמידת הספרים, ועוד ארבעים ושמונה משולשים קטנים אשר ייחפרו ככיסים כך שהספר יישמר בכריכתו. ירושלים מהדק מקל ישר אל העור הפרוש ושלמה מניע את הסכין לאורכו. שאול עומד על כיסא ומתבונן בשניהם.

אמונתו של ירושלים התעצמה מאז חזר שלמה מירושלים, והוא החל נוהג באדיקות. במקום כלשהו שמע כי יקן מעיד על אמונה עמוקה, וכי נעלי עור אינן הולמות עבודות אלוהים. מזה שבועיים הוא אינו מתגלח ורגליו נעולות נעלי בד מיוחדות שתפרה לו שלומית. את אזור כף הרגל עיבתה בשלוש שכבות מבקשת כי רגליו יישארו חמות. את

ירושלים אין הקור מטריד, הוא עומד נינוח על סוליות הבד וחש את ברכת האל מרחפת סביבו.

גם שאול רוצה לגדל זקן, אך שלמה הניע אצבעו על לחיו הרכה ואמר כי יהיה עליו להמתין מעט. שאול הנהן כמסכים אך בלבו כבר תכנן לגזור שיער מראשו ולהדביקו על לחיו. ביום ראשון יופיע לארוחת הצהרים עם זקן של גדולים וירושלים ישמח. הם יישבו זה בצד זה ושלומית לא תדע להבחין ביניהם.

שלמה מצפה בקוצר רוח לבואו של ראובן.

בבוקר היום, לאחר שובו, שלח אליו מכתב בידי שליח ובו ביקש כי יבוא לבקרו מהר ככל האפשר. ראובן מתגורר בעיר גדולה המרוחקת למעלה מיום נסיעה, ושלמה מקווה לתשובה תוך שבעה ימים.

המכתב נקרא כמוֹבן הרבה קודם לכן, וראובן שוקע במחשבות. יהיכין החל כבר לגרום נזקים... יש על כך עדויות נחרצות, הייתה התפרצות של הר געש סמוך למקדש בפרו ומנהיג נערץ פרש במפתיע.

ראובן שוקל מתי וכיצד יכין את שלמה. לבסוף הוא מחליט להזמין את שלמה אליו. יבחן אותו, ויפסוק מה עדיף לעשות.

התשובה מגיעה לבית שלמה שבועיים אחרי שנשלח המכתב:

בן אחי היקר,

שמחתי מאוד להיווכח שהנך בקו הבריאות, וכך אף אשתך הנאוה ובנך שאול. צר לי, אך לא אוכל זו הפעם לבקר בביתכם.

חולה אנוכי. אף ילדי יצאו בנסיעת עסקים, וחושש אני לנוע בדרכים לבדי.

מחל לי אפוא, אם אבקשך לבוא ולהתארח בביתי. גדול הבית ושמחה מרובה תהיה לי לחזות בו אותך ואת משפחתך.

אנא בואו. יש לנו רבות לדבר.

בברכה ואהבה,

דודך ראובן.

שלמה קורא ומודיע לשלומית, "עלינו לצאת אל ביתו." שלומית נושאת אליו את מבטה. "זו נסיעה ארוכה. ייתכן כי יבקש שנשהה בביתו שבועות מספר." "לא." שלמה מדבר בקול חותך, "נשוחח על כמה דברים ונחזור מיד. נייער שבעה ימים לכל היותר." "ומה יהיה עם שאול?" שואלת שלומית. "ניקח אותו עמנו. מורין תצטרף כמטפלת, וירושלים ייוותר להשגיח על הבית. נדמה כי הוא עושה זאת ממילא בתקופה הזו." שלמה מוסיף בעצב.

המרכבה נעה בדרכים, מטלטלת מצד לצד. עיני שלמה עצומות למחצה מעייפות ומזוהר השמש. תנודות המרכבה מרדימות, ושואל החבוק בזרועותיה של שלומית חש נעימות ושלווה. מחשבותיה של שלומית נודדות. היא מביטה בבתי האיכרים ובשדות הירוקים. אביה היה לוקח אותה עמו אל השדות כשהייתה קטנה, ומניח את ידה על עלי הכרוב או האספסת, "תמששי," היה אומר לה וממולל בין אצבעותיו את העלים. הריח אשר היה פורץ היה מצית את חושיה וכוח חיים עז וסוער היה מציפה.

שלמה מתכנן את השאלות שישאל את ראובן. מדוע מסע גילוי של אחיו נעשה כה סבוך ומסתורי? האם אחיו מכשף ועוסק בכוחות נסתרים? מדוע יש בו משיכה עצומה לפגוש באחיו? הוא מבקש לשאול את ראובן, אך גם חושש פן ישנה הדבר את מהלך חייו. שאול כה קטן הוא, ושלומית היא נווהו ומקור שמחתו. עדיין רחוק הוא מאוד לשבוע מהם.

"מדוע עזב האח את הבית?" נזכר שלמה בשאלה אשר הציג לראובן.

"בידו התשובה, והוא ישיב לך." השיב לו ראובן. האם יאהב את שלומית? והאם היא אותה? רוח קלה טופחת על אוזניו, המיה רועמת עולה מתוכה ושלמה מאזין.

בתוככי הרוח חבויים הדים לקרב אשר התחולל לפני מאות שנים באזור. קבוצת נשים פרצה ממכלאות שבהן היו כלואות וריסקה בחמת זעם את גופות השומרים שביקשו לעצרון. מהעיר הסמוכה הוועק חיל משמר והקרב נערך במישור הצפוני.

על מצחי הנשים היה חקוק נחש מעוקל זוחל על גחונו, וכשביתקן את גופות השומרים עשו זאת בתנועת עקלתון. בראש המשמר שהוועק עמד גבר נאה, צעיר בנו של המשנה למלך העיר. הוא ישב נינוח וגאה על סוסו ופרש את אנשיו בתנועת מלקחיים.

שמונים נשים עמדו למולם, חמושות בענפי עץ ושלוש חרבות. כולן נהרגו ונתרו שרועות על העשב הירוק. גם מפקד המשמר נהרג. אחת הנשים משכה אותו מסוסו ובתנועת חרב שיספה את גרונו. ראשו שנישא באוויר הבעיר את זעמם של אנשיו, ואלה שטפו בין הנשים כמלאכי נקם. עשרים ושניים חיילים נהרגו, וכל שמונים הנשים.

הרוח מונה אותן אחת לאחת, ומשיכה בדרכה. אבני החומה של עיר מושבו של ראובן נראים מרחוק. מורין פולטת קריאת שמחה. "גבי כואב," היא אומרת בהתנצלות לשלומית, "אשמח להלך על קרקע מוצקה."

שלומית מחייכת. שלמה מכוון את המרכבה אל עבר שער העיר. הרחוב המרכזי מרוצף אבנים, לאורכו עומדים רוכלים ופושטי יד. פניה היפות של שלומית מושכות מבטים מכל עבר ועדה קטנה של ילדים פושטי יד נאספים למולה. שלומית מביטה בהם, ואחר שולחת ידה לנרתיק שבצדה.

ארבעה מטבעות של נחושת היא משליכה. הילדים מזנקים, קפיציים וגמישים כנמיות והמטבעות נתפסים בעודם באוויר. שלומית צוחקת אליהם כמאשרת, והארבעה קדים וחוזרים למקומם בצד הרחוב.

שלמה עוצר את הסוסים ופונה אל אחד העוברים, "התדע היכן ביתו של ראובן הזקן?"

האיש נושא עיניו ובוחרן בחשדנות את המרכבה והיושבים בה. נראה כי הבדיקה מניחה את דעתו, "לא הרחק תמצא שביל הפונה דרומה. סע

לאורכו עד לשדות אלונים, ומשם תראה את ביתו של ראובן. "האיש פוסק מדבר ומסיט את עיניו, נבוך על שנעץ מבט ממושך בשלומית. "תודה לך," אומר שלמה ומדהיר את הסוסים.

הבית ניצב על ראש גבעה רכת קווים. בית אפור מאבנים ישנות. רעש נקישות הגלגלים על אבני החצץ מזעיק כנראה את אחד המשרתים, דלת הבית נפתחת ומופיע צעיר מבוהל למראה. "שלום לך," שלמה מדבר אליו ממרומי המרכבה, "קרובי משפחתו של ראובן אנו ובאנו לבקר." "

הצעיר קד קידה עמוקה מהדרוש, וכמעט נופל בהוליכו אותם במהירות אל הבית, ובתוכו אל חדר הספרים. טרם הגיעם נפתחת דלת החדר וראובן ניצב בפתחו. האור מאחוריו זוהר בעוז ואז דועך ונעשה רגיל.

"אלוהים אדירים," מראהו שופע בריאות וקולו צוהל, "כמה טוב לראותכם. אתם בוודאי עייפים. היכנסו נא. שלומית הנאוה בנשים." הוא נושק את לחיה ואוחז בידיה בשתי כפות ידיו, "ושאול," נאנח בהתפעלות, "כה גדול, ונראה אף חכם. מורין," הוא פונה לנערה אשר ניצבת נבוכה, "בואי, יש עמי כורסה מיוחדת לחשים בגבם." בתוך רגעים ספורים כולם ישובים עמוקות בכורסאות של קטיפה, וראובן רוגש סביבם וצועק להכין תקרובות.

שלמה נתבלבלה דעתו מהרעש סביבו והוא שוקע לאחור בכורסה, אוחז בידו את הכוס המשקה שקיבל. לידיו של שאול נתחבת קערה גדושה קציפה סגלגלה בטעם חרוב. קרירותה מקסימה אותו וגורמת לו להתעכב ארוכות על כל בליעה. לשלומית מוגש משקה פירות קר, ומורין מקבלת אף היא מנת קציפה.

ראובן מתיישב ומביט בהם קורן ומחויך, "עתה כשכולם חשים בטוב, ספרו לי כיצד התנהלה הנסיעה והאם אירעו הרפתקאות בדרככם." שלמה מהרהר בינו לבינו שבריאותו של ראובן נראית כפורחת, והחולשה שעליה כתב חלפה כנראה. שלומית לעומתו מביטה בכפות ידיו השלובות של ראובן וחשה בכאב החבוי בהן.

כילו את התקרובות.

ראשה של מורין נשמט על צדה והיא נרדמה. עוגית נשמטה מידו של שאול, שלומית הרימה אותה בעדינות. ראובן הביט בשניים, "מוטב כי יושכבו הילדים בחדר אשר הוכן עבורם."

צלצל בפעמון קטן ומשרת הופיע. אחיו הבוגר של הקודם, התרשם שלמה, חזותו כשל מנוסה ואחראי.

המשרת הרים בזרועותיו את מורין, ושלומית נשאה בצדו את שאול. "אמא, לאן הולכים?" שאל, מנומנם למחצה.

"לישון," השיבה שלומית, "הדוד ראובן הכין למענך חדר יפה. נראה מה יש בו ואחר תרדם."

שאול נרגע, ועד שהגיעו לחדר שב ונרדם.

שתי מיטות ניצבו בצד הקירות הצבועים ברקמת צבעים עדינה. חדר ילדים עשוי ביד רגישה.

עיניה של שלומית שוטטו על כותלי החדר, חוגגות את יופיים של הצבעים והתצורות. כיסתה את השניים הישנים וירדה לחדר הספרים. ראובן ניצב בצד כורסתו של שלמה, אוחו בידיו ספר.

שלמה בחן את כריכתו של ספר נוסף בעין מומחה. "עבודה נפלאה," פלט, "גרגוריוס?"

ראובן גחך בהערכה, "המהדורה כולה נכרכה לפני מאה שנה בידי של גרגוריוס. שילמתי בעבורה ממון רב, ועתה מצויה ברשותי, עד כמה שידיעותי מגיעות, המהדורה היחידה ששרדה."

אצבעותיו של שלמה ליטפו את כריכה, חשות ברכות יוצאת הדופן של העור. גרגוריוס היה טובל את עור כריכותיו בנוזל מיוחד שרקח, ורק לאחר מכן מכניסו לכבישה. איש לא גילה מעולם מה היו מרכיבי הנוזל, וכריכותיו של בנו אשר ניסה להמשיך אחרי מותו במלאכת הכריכה, חסרו את הרכות שהביאה תהילה כה רבה לאביו.

"הנה," אמר ראובן והושיט לשלומית את הספר.

שלומית מיששה, וידיה חבקו את העור, "שלמה יעלה עליו יום אחד." אמרה.

ראובן חיך, "ייתכן, ייתכן."

שלמה הניד בראשו לשליה, "איש מאתנו אינו יודע להכין את העורות כמותו." הושיט את הספר שבידו לראובן וזה החזירו למקומו שבארון.

"אנא שבו," אמר, "ונוכל לדבר."

משידה קטנה הוציא שלוש כוסות גבוהות וצרות ומזג לתוכן משקה בגון הענבר. אחר התיישב למולם, והרים את כוסו לברכה, "מי ייתן ויהיו חייכם נאים וטובים."

הרימו את הכוסות ולגמו... המשקה פעפע, מוסרות השרירים רפו, והם שקעו בחיבוק הכורסה. שלמה ביקש לפתוח ולשאול, אך גופו הפך כה כבד עד כי נעשו המילים רחוקות ובלתי מושגות. לבסוף אימץ את כל כוחותיו, דחק את עצמו והתיישב בקדמת הכורסה. ראובן התבונן בו בדממה, עיניו מעל שולי הכוסית עטורות בצללים שהטיל המשקה.

מוחו של שלמה נאבק לעצב את המילים, "שונה היה המסע מכל אשר צפיתי עת יצאתי לדרכי."
 "מהו שצפית?" אמר ראובן.

"ראיתי בעיני רוחי דרך ישרה אשר לאורכה ניצבים אנשים שראו את אחי והם מכוונים אותי בלכתי אחריו, חשבתי כי ניפגש ונדבר ואז יבוא לביתי." שלמה לעלע בגרונו, "אולם דברים רבים נקרו על דרכי, ומצאתי את עצמי נוטל חלק במאורעות מוזרים עד מאוד." הרים מעט את קולו, נושא עיניים מתריסות אל עבר ראובן.

ראובן הביט בשלומית, "האם סיפר לך?"
 "כן," השיבה שלומית, "אך חלמתי חלום אחרי צאתו אל האח וידעתי כי טמון בו דבר מסתורין."

עכשיו נעשה ראובן מעוניין, וגם שלמה. "מה היה בחלומך?"
 "שלושה טווסים חגו מעלי בשמים," סיפרה להם שלומית, "ואחר סבבו ופנו אל עבר הדרום. מעל ראשו של הטווס המוביל זרח אור אדום. עץ עצום בגובהו התרומם לפתע וחסם את דרכם. הטווס הרכין את ראשו עד שנקודת האור התייצבה על גזע העץ, פתח נפער ושלושת הטווסים חדרו אל תוכו. אני הייתי אחד הטווסים," עברה לדבר בקול שקט, "מצאנו עצמנו באולם מפואר. אחיו של שלמה ישב על כיסא מלכות, גבוה ונישא מעל כולם. מעל כתרו התנשאה הילה

אדומה דומה בצבעה לזו שהייתה לטווס, אלא ששלו בערה, וזעם איום יקד ממנה. הורה לי בידו להתקרב ואני צעדתי לעומתו. כשהגעתי אל מרגלות הכיסא ירד ואחז בזרועותי. רעדתי... ידעתי כי אני עומדת למות. הצבע האדום עטף אותי ואש טיפסה במעלה רגלי. עצמתי עיני ממתנינה לכאב, אך זה לא הגיע. פקחתי את עיני ולנגדי עמד שלמה. במקום שונה היינו, והוא אחז בזרועותי באופן זהה לאחיו. עצמתי עיני בשנית ויותר איני זוכרת."

ראובן הקשיב בפנים נטולות הבעה.
שלמה הקדיר את פניו, "מדוע אני חש סכנה כה רבה במפגש עם אחי?"

"צר לי", אמר ראובן, "יהיה עליך למצאו. רק אז אוכל לספר."
שלמה רכן לפניו, מביט בדודו בעיקשות, "איני חייב לך דבר, לא אצא בעקבות אחי עד שאדע יותר."
"שזור גורלך בחייו של אחיך עוד מימים רחוקים", אמר ראובן, "יותר מכך לא אוכל לגלות."

"מעתה ואילך אתלווה לשלמה בחיפושיו." אמרה שלומית בקול רך.
"כן", ראובן הביט בה בהבעה רצינית, "טוב הדבר בעיני. היטיב עמך גורלך שבחזרה לחיות בצדך, פנה לשלמה.
דממו. מסביב לבית רחשו עלים נופלים. ראובן יצר קשר עם עולמות עליונים ודיווח על ביצוע לפי התכנון. ארכיון תייק, ונשא את ידו בתנועה של ברכה.

גון הענבר בכוסו של ראובן הלך והעמיק. הערב ירד. ראובן צלצל בפעמון והמשרת הצעיר הופיע.

"אנא, הראה לאורחים את חדר השינה, ודאג שלא יחסר להם הדבר הפעוט ביותר." את המילים האחרונות הדגיש במיוחד, ואחר סובב את ראשו בהתנצלות לעבר שלמה ושלומית, "הנער קשה הבנה, חייבים לחזור ולשנן כל אימת שמבקשים ממנו דבר מה."

שלמה נבון מעלבון המשרת והוא ושלומית קמו באחת.
"סלחו לי על שלא אלווה אתכם", אמר ראובן, "עדיין חלש אנוכי וכבדות רגלי."

שלומית קרבה לראובן ושקה על מצחו, "אינך מרמה אותי כלל." מלמלה באוזנו.

שלמה ברך "לילה טוב." ושניהם פנו בעקבות המשרת. על סף היציאה הושיטה שלומית את ידה לאחור, אצבעה מורמת בתנועת-עלכון של ילדים.

צחוק התפשט על פני ראובן. הוא גלש אל בין הצללים שעה שהדלת נסגרה אחריהם.

.

גבריאֵל

גבריאֵל בכלאו משקיף. אלוהים נטלו והניחו בטבורה של רוח דקה. עינה של הרוח עוטפת אותו, ועמה דממה אפלה, איומה, ונצחית. זו עת כה רבה שאין גבריאֵל מצליח לזהות היכן הם סובבים. סערה חללית, סמויה מן העין, חולפת בחשכה ליד עולמות ישנים. גבריאֵל חולם על ידיו היוצרות. שנים-עשר עולמות בנה עד כה, וכולם נושאים את חותמו בברכה ובאושר. לא נכשל גם בעולם הכחול. ידיו פעלו כהלכה וגופו חילק מעצמו, מספק לכולם את צורכם. עבד על-פי תוכנית מדויקת ולא נעשתה כל סטייה. ובכל זאת... עינו של גבריאֵל מעמיקה חדור, אך אין הוא רואה דבר. "יש לתקן, חייבים לתקן." הוא חוזר, "זמן רב מדי עבר." "אלוהים, שחרר אותי ותן לי לעבוד."

ידיו כואבות במנוחתן וגבריאֵל יודע כי עונשו ימשך.

ישראל

במדינת מוזמביק ישנו אדם, מנהיג מחתרת אשר נמלט לא מכבר מבית מאסר.

שמו ישראל, ובכפר שבו נולד ניצב פסל אשר נוצר בידי הכובשים הלבנים לפני ארבעים ותשע שנים. נראה בו סבו, צווארו נתון בקולר, הולך בעקבות אדונו כשהוא אוחז בידו האחת את מזוודת האדון ובשנייה את בנו. האדון הלבן הוא המורה, ואבין של ישראל נדרש עם עבדים נוספים ללמוד את חכמת הלבנים.

את הקולר הניחו סביב צווארו של הסב בהיותו בן שלוש-עשרה, וחקוקים עליו שמו ושם אדונו. לעתים רחוקות נקשר חבל אל הקולר, אך יש בו טבעת למקרה הצורך.

ישראל גדל והפסל למולו. הכפריים נהגו לירוק כשחלפו על פניו. ישראל התבייש לירוק על פני סבו, אך נהג ללכת בסתר לבית הקברות ולכוון יריקתו לעבר אחד מקברי הזקנים.

כשהיה בן ארבע-עשרה גילף עמוד עץ בצורת פין זקוף, ולצדו ערך טקסי השבעה ללוחמיו. את הפסל עקר ישראל ביום הכרזת העצמאות, וחגג עם אנשי הכפר את שרפתו. אחר-כך פיזר את חברותו, ואת הנשק אשר נאסף בימי הקרבות העניק לצבא.

שלושה חודשים לאחר מכן חלפה בכפרו סופת להבה. רכב השלטון החדש פָּקַח חיילים והחל לאסור את חבריו ללחימה. ישראל הצליח להימלט, אך נתפס, ונכלא על פשעים שבוצעו בתקופת הכיבוש. השופט דן אותו למאסר של ארבעים ושמונה שנים.

ישראל גיחך. בגיל שמונים ושתיים היה אמור לחול מועד שחרורו. "אפילו אז הייתי מצליח לפוצץ את בניין הנשיא." אמר.

ישראל התלבט כיצד יודיע לחברים שנותרו בחיים על החלטתו
 לצאת את מוזמביק. מחבורת לוחמיו נותרו מעטים בלבד. השלטונות
 איתרו אותם אחד לאחד ורובם נהרגו. יהיה עליו לעשות זאת מחר,
 כאשר ייאספו כל תומכיו לחגוג את הצלחת בריחתו.
 בבית הנשיא התקבלה בינתיים שיחת טלפון ובה תיאור מקום
 מחבואו. ראש המשטרה תכנן את המתקפה ואסף כוחות. שלושה רכבים
 משוריינים, וארבעים לוחמים של היחידה המוכחרת.
 "יש לנו עניין עם רוצחים שפלים שלא יהסו להרוג את כולכם,"
 אמר ראש המשטרה, והבהיר שאינו מעוניין בניצולים.
 חגיגת הברכות הסתיימה, וישראל החל לדבר. הוא הודה לחבריו על
 חילוצו מהכלא והודיע על החלטתו לעזוב. לתוך הדממה המשתררת
 חדר שאון הזחלים. שריקה נשמעה, ופגז התפוצץ.
 תוך שניות מעטות הונחתה על הבית אש מטורפת. צווחות עלו
 מסביב ועשן הסתיר את הגופות שנפלו. אלו שנותרו בחיים ניסו
 להימלט ולפרוץ את טבעת הכיתור. ישראל מצא את עצמו דחוק מתחת
 לדלת שנפלה, מחפש את הדרך אל מחוץ לבית. ישנו בור נסתר אשר
 חפר בזמנו מתחת לתנור הבישול. אם ייכנס לתוכו יספיק לו האוויר
 לעשרים וארבע שעות.
 פשט זרועותיו והחל לזחול לעבר הבור. אחד מאנשיו קרס בצד
 התנור, אוחז במעיו הגולשים מבטנו השסועה. ישראל רכן מעליו ונישק
 את מצחו. כולם ימותו, ידע.
 מאחורי התנור כיסתה מחצלת קש את האדמה. ישראל הזיזה וגרף
 את העפר. דלת עץ קטנה נחשפה, והוא הרימה וירד, סוגר אחריו את
 דלת העץ.
 מעליו זחל פצוע הבטן, סידר את המחצלת כך שתסתיר את הדלת
 ונשכב עליה, מצפה למותו.
 הרעש מעל ישראל נמשך, והוא עצר את נשימתו כשצעדים נשמעו
 מעליו.
 אחר-כך השתררה דממה והבית עלה באש. עם אדי העשן
 המיתמרים בכה ישראל במחילתו, ונפרד מאחיו.

השעות חלפו. נחש של חושך עטף את גופו של ישראל, חונק ומרפה.

נרדם, ובחלומו ציפור מרחפת מעל עיר ישנה. על אחד הבתים מבנה דמוי מגדל מוארך. הציפור מכונת עצמה אליו, גופה מאיץ, והיא חובטת שוב ושוב במבנה עד שהוא נשבר ונופל על צדו. רסיסיו מתפזרים כגבישים לאורך כותלי הבתים.

שקט נורא משתרר... אנשים יוצאים מתוך הבתים, חלקם ניגש לאסוף את הרסיסים, והשאר עומדים ומביטים אל הציפור הגדולה. כוהן לבוש לבן יוצא מתוך הבית שעליו ניצב המגדל, עיניו נשואות אל הציפור. מבטו מתארך, נדמה כי הוא מְכִיחַ, אחר נשמטות כתפיו בייאוש ובהשלמה והוא שב אל הבית. הציפור ממריאה, חשה בעונג המעשה המוצלח.

ישראל מתעורר, מהרהר בתמיהה בחלום. האם הייתי אני הציפור? היה דבר מה בעיניו של הכוהן. הוא ידע מי אני. עיניו שבות ונעצמות והוא ממשיך לחלום.

סוס שחור כפחם מגיח מתוך יער עבות, עיניו לוחבות בכחול. ציפורים אדומות מרחפות מעל ראשו. לצד הסוס רץ כלב שחור. הסוס נעמד לפתע על מקומו, והציפורים יורדות לנוח על השיחים מסביבו. לסתות הסוס נפערות וקול נהמה אדיר עולה ונשמע. מקצה העולם ועד סופו רועדים אמות הספים. כל שהיה לא יהיה. הסוס מתרומם על רגליו האחוריות ויורד ברקיעה. חריץ נבקע באדמה לפניו, רץ נעלם מעבר לאופק. העולם ייפתח למחזור נוסף והשמש תעורר חיים חדשים.

הכלב קרב את הסוס ומגפף בראשו את בטנו לפרידה. הוא השליח ועליו להפיץ את בשורת המחזור החדש. אחר הוא מתרחק ברוצה. הסוס נשאר לעמוד. שריריו הופכים לאבן... יחלפו עוד אלפי שנים, הסוס יתכסה בעפר ועל ההר שבו הוא טמון תיבנה העיר ירושלים.

הרעשים סביב הבית התמעטו ולבסוף שככו לגמרי. ישראל הקשיב בדריכות רבה. הקולות היחידים אשר שמע היו רחשי האש אשר לחשה עדיין בקורות הבקתה.

דחף את דלת העץ. עשן סמיך ירד ועטף את ראשו. נרתע לאחוריו משתעל בעווית. טיפס החוצה ונעמד על רגליו, נוהר מהקורות

העשנות. הביט סביב וכשראה שאין איש החל רץ במהירות, נבלע בין העצים.

אחרי כמה מאות מטרים עצר. השעין ראשו על גזע עץ, התנשם בכבדות ובהה בדמעות שנשרו על העשב.

עדיין לא ידע מה יעשה, אך עליו לצאת את ארצו.

עיניו נחו על כפות רגליו החשופות. רחבות וגדולות ננעצו בקרקע הלחה והדשנה מרקב העלים. מתח גופו לקפיצה וזינק. גופו נחת על מצע העלים. חש בלחות הנספגת בבגדיו והטמין ראשו בינות לעלים הירוקים, יונק בתאווה את ניחוחם.

.

שלמה

רוחה אהובתי זוהרת היום.

"מה יש לך? אני שואל.

"עוד תראה", היא אומרת לי, "עוד תראה."

אני מלמד עכשיו את הילדים בכיתה. שתים-עשרה מנורות תלויות מהתקרה ואנחנו סופרים אותן יחדיו.

שתי ילדות עומדות ליד המתגים, מדליקות ומכבות את האורות. אנחנו סופרים בקול, ולומדים לחלק ולחבר, "פעמיים שש הם שתים-עשרה, ושלוש פעמים ארבע גם כן, וארבע פעמים שלוש בוודאי."

עוזי הקטן, בנו של איתי, מביט באורות מאושר. עד גיל חמש היו עיניו עטויות דוק אטום של חיידקי מחלה. לפני שנה טופל ועיניו נפקחו. הוא עדיין חוגג את האור, ואצבעותיו מרקדות עם תנועת המתגים.

רוחה רוקדת אף היא.

"תפסיקי", אני מבקש, "אני באמצע שיעור וחייב בריכוז."

"כדברין מורי ורעי", מגנחת רוחה, יוצאת ומתיישבת על ארון

הספרים.

"שימו לב ילדים", אני מסמן, "כמה מנורות דולקות עכשיו."

הבנות מורידות את ארבעת המתגים והאורות כבים כולם.

"נו כמה?" אני שואל.

יאיר מתפרץ, "אף אחת!"

"נכון, וכיצד אפשר לומר זאת אחרת?"

"אפס!" צועק עוזי, "אפס, אפס."

"ומה הוא אפס?" אני שואל.

"כלום!" צועקים כמה ביחד.

"יפה," אני אומר להם, "ומה זה כלום?"

"כלום זה כלום!" צוחקים הילדים, ואני מביט בהם בחיבה גדולה.

"כלום זה כלום... אהה," הצחוק מתחזק, "ובכן בואו נבדוק מי הוא הכלום הזה. למשל,"

"למשל לאורי אין כלום בראש." קוטע אותי קולה העליו של רוחמה שיושבת בספסל האחרון.

אביה של רוחמה היה ליצן בקרקס בהונגריה ואמה השתתפה במופעים כנערת-גומי. מתחת לשולחן צמודה רגלה בעדינות לרגלו של דניאל היושב לידה. היא אוהבת אותו והוא אותה, והם מתכננים להתחתן בשבת השלישית מעכשיו.

"שקט!" אני מרים את קולי, "לאורי יש המון דברים בראש, ואת רוחמה צריכה לבדוק מה יש אצלך שם בפנים. עכשיו ברצוני לספר לכם סיפור." אני מתחיל, ומשתהה עד שהתלמידים משתתקים.

"לפני שנים רבות היה אדם, לא צעיר ולא זקן, שהילך על כרי דשא ירוקים ולימד דברים חכמים. זה קרה בארץ אחת, בעיר קטנה, לא הרחק מן הים. הייתה לו קבוצת תלמידים, ולהם כלי מוזיקה ומכשירי מדידה, והם ניסו לגלות כיצד בנוי העולם. הם ידעו שפעם הכירו את סודותיו, וניסו לחזור ולזכור. למורה קראו פיתגורס, ובערב היה יושב ומנגן מנגינות עצובות."

הילדים מקשיבים בריכוז רב. רוחמה אוחזת בידו של דניאל, אורי מטה את ראשו ימינה ומקשיב, גם רוחה על הארון מאזינה.

"יום אחד," אני ממשיך, "הופיע בביתו של פיתגורס איש זקן לבוש גלימה ארוכה שעליה מצוירים גלי ים עולים ויורדים. הוא פסע על הדשא הירוק, וניגש לפיתגורס שישב עם קבוצת תלמידים. 'יש לי דברים אליך,' אמר לו, 'והם הלכו לחדרו. ישבו זה מול זה ואז אמר הזקן, 'הבט.' הוא הניע את ידו באוויר, חלון נפתח ושמים מוזרים נשקפו לנגד עיניו של פיתגורס. במרכזם היה עיגול גדול דמוי ביצה ומתוכו זרמו קווי אור וצורות שהתפזרו סביב. חלקם הגדול של הצורות נחת על האדמה, והפך לאבנים, לעצים, לחיות, ולפעמים אף החל לזרום כמו מים. חלק אחר עלה גבוה, והפך לכוכבים ושמשות. וחלק

קטן עד מאוד נותר מרחף באוויר ומספרים וצלילים הופיעו להם שם. פיתגורס ראה עולם נוצר. הזקן נפנף בידו והחלון באוויר נאטם. 'זהו האפס,' אמר הזקן, 'היולד הגדול. ממנו החלו הדברים ואליה יחזרו כשהכל יסתיים.' הזקן סיים לדבר ופיתגורס כרע למולו, אחוז פליאה ושמחה."

סיימתי. אני מביט בילדים. אורית מחטטת באפה, היתר מביטים חזק באוויר למולם ומחפשים את הצורות שעליהן דיברתי. לפתע מזנקת רוחה ממקומה שעל הארון, חוצה את חלל הכיתה ומסתחררת במעגל. היא מניעה את ידיה ומתחילה לזרות ניצוצות של זהב.

איש אינו רואה אותה, אך אני מביט בזוהר הזהוב הממלא את חלל הכיתה ונוחת על ראשי הילדים. עיניו של עוזי בוהקות כשמשות, והילדים חוגגים בלי דעת את האור האופף את גופם.

"הכלום," אני אומר להם, "הוא המקום שממנו מתחילים הדברים." רוחה יורדת ונוקשת על ראשי. "כמו כאן," היא אומרת, אחר נושפת לנחירי גרגרים של זהב. אני מתעטש כמעט עד הצלצול.

"אוקי," אני אומר לרוחה, "מה קרה? מעולם לא התערבת במהלך שיעור, ובוודאי שלא זרית זהב בחלל הכיתה. מה השתנה?"

"הזקן שדיברת עליו," אומרת לי רוחה, "הגיעה העת שתכיר אותו." "יצאת ממה שהוא דעת אצלך? הזקן היה סיפור דמיוני ומושך כדי להסביר לילדים את הכלום והאפס."

"הזקן הוא המורה שלימד את פיתגורס ורבים אחרים. גם אותך הוא לימד פעם, והגיע המועד שתחזור ותפגוש בו."

אני מתיישב בכבודות על הכיסא. אנחנו בחדר המורים. בצדה של רוחה המרחפת למול פני תלוי לוח המודעות של ארגון המורים. מבקשים תרומות נעליים לעולים חדשים, ולמישהי אבדה מחרוזת זהב.

"שלמה," מתפוצץ קול באוזני, "תרצה כוס קפה?" יורם, המורה לספרות, איש עדין וממושקף, עומד בצד מכל המים הרותחים.

"מאוד," אני אומר, "עם אחד סוכר בבקשה."
"כבר מגיע."

רוחה מרחפת למולי, "תקשיב שלמה. הרי אתה יודע שמוזה זמן רב אינך ככולם. החלומות למשל והכרית הקרועה מדי בוקר. משהו בפנים גועש ומבקש לצאת. הגיעה העת."

אני שותק. החלומות הם ענייני ואיני מתכוון לדבר עליהם עם רוחה, והכרית קשורה בעצבנות מימי עבודה מייגעים.

אני מחפש בעיני את יורם ומתעלם מרוחה. היא קולטת את המתרחש בראשי ופורחת.

יורם מחזיק ביד אחת את שתי הכוסות, אוחז באוזניהן במיומנות. בידו האחרת הוא מחזיק מחברות.

"נו, מה נשמע?" הוא מושיט לי את הכוס ומתיישב.

בטרם אני מצליח לפצות את פי, הוא ממשיך תוך פרץ צחוק, "שמעת שגילו את אלוהים? לימדתי היום בכיתה את שירו של יעקב אחיעז, 'אלוהים נמלט לו מידי מבקשיו', ואחד הילדים סיפר שאמא שלו גילתה את אלוהים לפני חודשיים. הבעיה היא שאבא שלו מרביץ לה כמעט כל שבת כי היא לא מוכנה להכין להם אוכל. שאלתי אותו מה דעתו על אלוהים שמסכים לדבר כזה, והוא אמר שזה עניין של הוריו ואין לו שום כוונה להתערב."

אני מחייך. יורם הוא המורה המנומם היחיד בבית-הספר והילדים אוהבים אותו אהבה גדולה.

"תסלח לי," אני אומר לו, "יכול להיות שצמח לך נמש חדש על האף? אתה נראה לי מנומר מהרגיל."

לשנייה נדמה לי שזעמו יפרוץ, אך יורם עוצר עצמו ופורץ בצחוק, "יום אחד אתגנב לחדרך בלילה ואדביק עליך את הנמשים שיש לי. בבוקר תיפאך כמו עלה בשלכת והילדים יברחו מפניך."

אני צוחק, מדמיין בעיני רוחי את התמונה. "אשמח מאוד, מה דעתך לקפוץ אלי בערב לכוס פה?"

"יותר טוב מזה, אני מקווה." מחווה יורם על הקפה שבידו.

"הרבה יותר טוב."

אנחנו מסכמים. הערבים הפכו קשים לי בתקופה האחרונה. המוזיקה השקטה שאני משמיע רק מביאה אותי לעצבות ולהתכנסות. אני שמח לקראת בואו של יורם.

רוחה מאזינה למחשבותי ומסמנת אות ידידות.
"גם את מוזמנת, חמודה," אני אומר.
"יהיה עליך להיפגש עם הזקן בקרוב," היא אומרת.
"בסדר," אני נאנח, "אפגוש בו מתי שתאמרי."
רוחה שוקטת. אני לוגם את הקפה.

▪

פרק ח'

שלמה ושלומית יצאו לשוב לביתם ועמם שני חפצים אשר קיבלו מראובן כתשורה.

האחד ניתן לשלומית והוא חולצה לבנה ועליה רקמה ארוגה במתכונת מפותלת ושובת עין. שלמה שהביט ברקמה בעניין, התבלבלה דעתו והוא שאל בנימוס לשמה של שלומית כאחד שאינו מכירה. ראובן הסביר להם כי מתווה הרקמה נועד להוליך את מבט המסתכל במעגל מתמשך עד שחוטי מחשבתו ניתקים.

את החפץ השני קיבל שלמה, סכין קצרה עם להב רחב ושטוח. ראובן הוציאה מנרתיק שנשא על גופו. אם ייגע להב הסכין בגופו של אדם, אמר, ינקו את כוחו ויפול לאחור.

אחר הדריכם להתחיל במסעם בצפון, "שם תמצאו את עקבותיו של האת. רבים מצפים כי תצליחו." הניח ידו ברכות על שערה של שלומית, והעביר מעליהם סימן הגנה, "אלוהים ישמור עליכם." נפרדו בחדר הספרים. המשרתים ליווים למרכבה.

שאל התיישב בחיקה של מורין, משחק בכלבלב שקיבל מתנה, "הדוד אמר לי לקרוא לו שאול, אבל הזכרתי לו שזהו שמי. אז הוא אמר לי שאקרא לו רובי, שהוא קיצור של ראובן."

שלמה שתק. שלומית חייכה, "נקווה רק שלא ירטיב את מכנסך, ראובן הנחמד."

בערב הגיעו לביתם. שלמה התיישב ליד שולחן האוכל, השעין את ראשו על כפות ידיו וניסה לארגן את מחשבותיו. הכול מתרחש מהר מדי. עדיין אינו רוצה לצאת לחפש את אחיו. יש שיטה חדשה לעיבוד העורות שהוא מבקש לבחון. להשרות את העור פעם נוספת לפני הייבוש הסופי בתערובת טובה במיוחד של שמן ריחן מעורב. אם הדבר יצליח ייוודע שמו ברחבי פרוסיה והם יוצפו בהזמנות עבודה.

שלומית תהיה לעזר, וייתכן כי יידרשו עוזרים נוספים. שאול יעבוד לצדו וכך יוכלו להתוודע זה לזה. היום הוא אינו יודע מאומה מהמתחולל בנפשו של הילד...

מרפקו החליק לצד השולחן, וראשו נשמת בעייפות ונחבט בשולחן. כאב הפגיעה הפסיק את הרהוריו, והוא התרומם ופנה לעלות לחדר השינה.

שלומית ניצבה ערומה מול המראה, מסרקת את שערותיה. יופיה הֶסֶה בו. קו השדרה היה שקוע מעט בין השכמות. אם יעביר עליו את אצבעו בעדינות, תנוע האצבע כבתוך עמק ותסיים בגיא אפלולי.

שלומית הסתובבה. שיערה הבהיק, "התיאות לסרק אותי?" שאלה. לקח את מברשת השיער והעבירה ברכות לאורך השיער. שלומית נרעדה, "אתה זקוק לרחצה," נזפה בו רכות כשמשך אותה אליו.

חייך פניו בפניה בעדינות, "שאלך עתה?"
 "לא," לחשה.

ירושלים במרתף ידע כי שבו, והצית מקטרתו בשלווה. שמונה מספרי ההיסטוריה היו מוכנים בכריכתם, ועד הערב תכנן לסיים את הארבעה שנותרו. שלמה יבדוק את הכריכות ויכריע אם יש לתקן. בסעודת הערב ישבו כולם סביב השולחן וצפו במורין שנעה לקראתם, נושאת את קערת המרק. על זרועה הימנית הבחין שלמה בשטת טרייה, ביקש לדעת כיצד נפגעה, אך עצר בעצמו, מתעצב על שאינו חש בנוח לשאלה.

שלומית לגמה את המרק, ממיסה בלשונה את פרורי הגבינה שפוזרו בתוכו. נטלה פרוסת לחם, טבלה בנוזל הלוהט ונגסה בתאווה.

ירושלים הביט בה בהנאה, מתענג על כוח החיים הקורן ממנה. את כפו הוריד במתינות לתוך המרק, ולגם בלא הבעה. לשאול ויתרו על המרק. הוא אכל תפוחי-אדמה ובשר עגל חתוך לפיסות קטנות. איש לא דיבר. רעשי מצמוץ שפתיים וקולות לעיסה ובליעה. כשסעד ישו את סעודתו האחרונה לא נשמע כל רחש סביב השולחן. את הפסח ביקש לחגוג לבדו, אך תלמידיו נאספו, מצפים לברכות ולדברי אהבתו. במקום אלו דיבר על מותו וביקשם לשכוח אותו. הבטיחו לו זאת, ולאחר הסעודה אספו כולם, למעט יהודה, את חפציהם בדממה ויצאו לביתם.

אחד-עשר השליחים שמכירים הנוצרים, נולדו רק כעשרים שנה מאוחר יותר, וכונסו לראשונה בידי נכדו של שמעון. יחדיו הקימו קומונה ובהמשך נשלחו לארצות רחוקות. האפיפיור הראשון היה צאצאו של אחד מהם, יוסף מעכו, אשר נשלח לשבת בקטקומבות ברומא.

"יהיה עלינו לצאת בשלישית", אומר שלמה לירושלים, "וזה הפעם שלומית מצטרפת אלי."

"מה יהיה על שאול?" שואל ירושלים.

"שאול יישאר בהשגחתך." עונה שלמה.

שאול יושב במהופך על כיסאו, גבו אל השולחן והוא משמיע צהלות סוסים. שלומית רומזת למורין. זו מורידה את שאול מהכיסא ונושאת אותו עמה. שלומית מנגבת שפתיה במפית צחורה ומביטה אחריהם בהתרחקם.

רוח סובבת את הבית, יוצרת נד של אוויר.

מסעם של שלמה ושלומית יתנהל ברובו במעמקי האדמה. יצורים קדמונים שאיש מעולם לא חזה ינעו לקראתם מבקשים ברכה ומגע. יהויכין יתעורר ויניח מלכודות. שלומית תהרה, אך הרוח תסוב וההיריון יבוטל.

שניהם ניצבים עתה על סיפון מעבורת החוצה את אזור האגמים הדרומיים. הקור מתגבר ושלומית מהדקת לצווארה את פרוות הצובל.

הזמן חולף לאיטו...

פסגות ההרים סביב האגם משתקפים במים. שלומית מדמה לראות להקות של דגים, אחת מהן סוטה לפתע מנתיבה וחולפת לפני חרטום הספינה. נער הסיפון קרב ומגיש לשלומית כוס משקה מחומם. היא מודה לו בחום.

שלמה מתחלק עמה בהיחבא והיא נשענת עליו, משלבת ידה בידו. סמוך לעיקול מתחילה ידו של שלמה לכאוב. סימן הנחש על היד מתלהט והעור מאדים.
 "מה קרה?" שואלת שלומית בחרדה, כששלמה רוכן בכאב ולופת את ידו.

מבטם ננעץ באודם הפושה סביב סימן הנחש. הספינה ממשיכה בדרכה והכאב נמוג. הגוון האדום נחלש ונעלם. שלומית לוחשת, "אנו מתקרבים כנראה, זו הייתה אזהרה."
 הספינה קרבה אל הרציף והשניים יורדים אל החוף. שלמה נושא בידיו את תיבת הבגדים, מקלל בלבו את המשקל העצום ומנסה להתקדם כשהוא הודפה ברגליו. שלומית פוסעת לצדו נושאת תיק נסיעה קטן, ובו חפצי ערך ותלתל משער ראשו של שאול.
 המקום שבו ירדו הוא מעגן קטן ושומם. איש אינו נראה על החוף. הספינה מתרחקת, והם מביטים אחריה שעה ארוכה, חשים כי ננטשו לבדם. לבסוף לוחצת שלומית את זרועו בעידוד והם מתחילים לצעוד על הדרך העולה ומתרחקת מהמעגן.

הגידים בזרועותיו של שלמה מתוחים, ועיניו בולטות ממאמץ נשיאת התיבה. לשונו משתרבת החוצה ושלומית מביטה בה וחושבת על גמישותה המיוחדת. שלמה יכול לקפל את הלשון לעיגול מושלם ולהשמיע קריאות ברווז חדות.
 מזחלת סוסים מופיעה מרחוק והרכב הלבוש בירוק שואל לאן הם חפצים להגיע.

"האם ישנה אכסניה לא הרחק, מקום בו נוכל לאכול ולישון?" האיש מהנהן, אחר יורד בקפיצה מהמזחלת ומסייע לשלומית לטפס אל מושב הנוסעים, מכסה בתשומת לב את רגליה בפרוות. בקלות מפתיעה הוא מניף את הארגז הכבד ומניחו על המנשא האחורי.

יוצאים לדרך, כשקול הפעמונים התלויים על דפנות המזחלת מטריד ומרגיע את שלמה חליפות.

באכסניה הם מקבלים חדר בקומה העליונה ובו מיטת כלולות ענקית. שלומית מסיטה את הכילה ונעלמת מתחת לערמת השמיכות. כששלמה פונה לשאול אם תחפוץ לאכול, משיבה לו כבר נשימתה הקצובה והוא יורד לבדו לחדר האוכל.

תחילה מבקש שלמה לברר על מקום קרחונים ירוקים. ראובן הנחה אותו לחפש אחריהם, "אחיך היה באזור בו הם מצויים, ייתכן שהותיר סימן להיכן פנה."

משרתת צעירה מנקה את השולחנות.
"סליחה, פונה אליה שלמה.

הנערה עוצרת במלאכתה, "רק רגע בבקשה." היא מגמגמת ונעלמת בחפזה בפתח המוליך למטבח.

שלמה ניצב על מקומו וממתין בחוסר סבלנות.

מבעד לפתח מופיעה אישה מבוגרת, "כן?"
"האם ניתן לקבל דבר מה לאכול?" שאול שלמה.
"כמובן, עונה האישה, "לאחד בלבד?"

"כן."

"במה תבחר? יש לנו בשר פרה, וצבי שבעלי הרגו."

"את הצבי, עונה שלמה, "ומשקה חם."

"אנא שב, אומרת האישה ונעלמת במטבח.

תוך זמן קצר מגיחה משם הנערה ובידה כיס שיכר מהביל.

שלמה עוטף בכפותיו את הכוס הלוהטת ומרימה אל שפתיו. הריח מסחרר את ראשו והוא שואף עמוקות, מניח לאדים להיספג בכל חושיו. הבשר מוגש עם תפוחי-אדמה ובצדס כרוב מבושל. הוא מתחיל לאכול, תוקף ברעב עצום את המזון.

האישה המבוגרת ניצבת בצד השולחן כשעל פניה הבעת סיפוק למראה תאבונה.

לבסוף מסיים שלמה והוא נושא אליה את עיניו במעט מבוכה, "לא אכלתי ארוחה כהלכה זמן רב." הוא אומר כמתנצל.

האישה מחייכת ומתחילה לאסוף את כלי האוכל.
 שלמה מהסס לרגע, "האם את יודעת על מקום קרחונים ירוקים?"
 האישה נעמדת ומביטה בו בתדהמה, "שנים רבות חלפו מאז היה
 באזור קרחון ירוק. נותרו רק קרחונים כחולים."
 "עלי למצוא קרחון שצבעו ירוק," שלמה מבוהל.
 "לא נותר," אומרת האישה בהחלטיות, "היחיד שהיה נמס ונעלם."
 "היכן היה מקומו?"
 האישה מהססת לרגע, חוככת בדעתה, "צפונית לחוותו של יורנן.
 אמי סיפרה לי כי היה הגדול מכולם. היום זהו עמק קטן שיורנן מחזיק
 בו את פרותיו החולות."
 "מה מרחקן מבית האכסניה?" שואל שלמה.
 "נסיעה של כשתי שעות," עונה האישה.
 "אני מודה לך מאוד," שלמה חש בדריכות העולה בו, "האפשר כי
 הרכב אשר הביאנו ייקחנו לשם מחר?"
 האישה מהנהנת.
 "הנה לך," מפשפש שלמה במבוכה בכיסו ושולף מטבע כסף כבד,
 "בעבור חביבותך."
 המטבע נעלם במהירות. שלמה עולה לחדר ונשכב לצד שלומית.
 בבוקר מתעוררת שלומית ראשונה. היא מתרחצת ומתלבשת, אחר
 אוספת את שובל שמלתה וכורעת על ברכיה, "אלוהים," אומרת בלחש,
 "אנא מסור בידי את הכוח לחדור מבעד לנסתר. ולכל אהובי הענק
 מטובך שמחה ומנוחה."
 עצי הלבנה מסביב לאכסניה חורקים מכובד השלג.
 הקרחון הירוק מתחיל לנוע ממקומו במעמקי האדמה. הפרות אשר
 רועות בשלווה בעמק פורצות בשעטה, נמלטות מהרעד סביבן. קיר
 אבנים הטמון בקרקע מתרומם לאיטו וחושף בית מגורים אשר נבלע
 בעבר. הלטאה שגר במקום ניצב רגע קט בלא תנועה ואז מזנב בילדיו
 לעזוב במהירות, "ייתכן שיפול עלינו דבר מה," הוא אומר לזוגתו,
 ומחליט לחפש סלע חזק שיעצור סכנות גם מלמעלה.
 הקרחון מטפס ונעצר על סף פני הקרקע. מחילה אפלה נפערת
 מתחתיו.

הרכב הלבוש בירוק מאיץ בסוסו, מבקש לסיים את משימתו ולחזור לביתו. שלומית לובשת את החולצה המגנה, ושלמה אוחז את הסכין ביד ימינו.

בטקס ההכתרה הוצף לפתע הארכיבישוף התרגשות. חוט הזהב שבו ביקש לקשור את דלתות ארון ספרי ההיסטוריה החליק שוב ושוב מידו. לבסוף התקרב עוזרו, רועד ומבוהל, והקשר נשזר כהלכה. תנועת האדמה גוברת. הקרקע רוטטת תחת גלגלי המרכבה והעמק נגלה לעיניהם ירוק כהה. הרכב מכוון את המרכבה אל תוכו. לפתע נבקע משטח האדמה הירוק וצוק של קרחון מגיח ונעמד לפניהם. הסוס צוהל ומתרומם על רגליו האחוריות. הרכב אשר מנסה לשוא להיאחז במושכו כמעט ונופל.

שלומית ושלמה יורדים באיטיות, אוחזים ותומכים זה בזה. בתנועות מדודות מלטף שלמה את ראש הסוס ומרגיעו, אחר הוא אוחז באפסר והופך את כיוונו. הוא מעיף מבט ברכב ההמום האוחז במושכות וחובט חבטה חזקה באחורי הסוס. זה נושא רגליו ומתחיל לשעוט ומתרחק מהעמק.

שלפוחיתו של שלמה דוחקת בו והוא סר הצדה ומתיר את קישורי מכנסיו. הוא משתין בתנועה רחבה, מנסה לארגן את חושיו לשלוט בהם.

שלומית מביטה בקרחון המתנשא מעליהם. ריצוד אור מבליח מתוך הקרחון והיא מנסה להבחין במקורו. קרני שמש, או דבר הטמון בתוככי הקרח המוצק.

אדי שתן מתפזרים בחלל האוויר. הגוש העצום נע פעם נוספת, ומשטח קרח חלקלק נע באחת תחת רגליהם.

השניים מאבדים את אחיזתם, מחליקים ונבלעים בפתח שנפער. שמלתה של שלומית מתמלאת באוויר ומתנפחת כשהם מתחילים ליפול כלפי מטה. אפלה מוחלטת... ודממה.

שעה ארוכה נמשכה הנפילה. אחר נחטפו במשב רוח שורקת למחילה צדדית ונעצרו רועדים.

קול נשימתה המבוהלת של שלומית סייע לשלמה לאתר את מקומה, והוא קרב אליה וחיבקה.
"האם אנו מתים?" שאלה.

"עדיין לא", השיב וניסה לחדור את החשכה שסביבם.

לאיטו עלה האור, ירוק ומאיר פנים, ויחד עמו הופיע אדם. חיוך רחב עלה על פניו, שן עליונה חסרה לו בצד ימין, וכשדיבר הייתה לשון מחורצת יוצאת ונבלעת בתוך חלל פיו.

"ברוכים הבאים", אמר, "הוראות ניתנו לי להמתין לכם כאן."

ידו השמאלית נראתה לשלומית פגומה. לא היה בה כיפוף במרפק והייתה מין תנועת גלית בתוך השרוול. שלומית חשה כיצד גל חרדה גואה ועוטף את לבה.

ברגשותיו של שלמה חל שינוי. כל הדרך למטה לא חש להפתעתו כל פחד אלא דריכות גדולה וסקרנות. דבר מה עלה מתוכו והבקייע, ושלמה הישן החל פושט את עורו. ידו נשלחה ואחזה בזרועה של שלומית, מקרינה רגיעה ועוצמה. קולו לבש בהירות והוא פנה אל האישה, "התדע דבר על אחי?"

הלשון הבליחה ונעלמה. "אחיך שהה כאן לפני שנים רבות עד מאוד. אובילכם עתה אל חדרכם," הוסיף כמבקש לסיים את הנושא. שלמה היסס לרגע קט אם לדחוק בו, והחליט להשהות את שאלותיו למועד מאוחר יותר.

פנו לצעוד אל תוך המחילה. שלמה תמך בשלומית והם פסעו בעקבות האישה. באפלולית השתנתה דמותו ולעתים נראתה תנועתו כמתפתלת. שלמה הבחין בעיניה הרחבות של שלומית הצמודות למִזְחָלֶךְ לפנייהם.

שורשים עתיקים נשזרו בדפנות המחילה ויצרו טבעות של עפר וסלעים.

החום במחילה הלך וגבר. לבסוף צעדו בדרך כמעט ישרה כשאור רך בוקע סביבם מסלעים בהירים. הנע לפנייהם השלים את השתנותו ונחש עצום זחל על גחונו לפנייהם.

המחילה נעשתה צרה והיה עליהם להתכופף. שעונו של שלמה נשבר כשנחבט בסלע, והוא השאירו מאחור. הגה באחיו ובדודו ראובן והופתע לגלות בעצמו הנאה מהמצב המסוכן.

המחילה הסתיימה והם מצאו את עצמם ניצבים בפתחו של אולם גדל מידות חצוב בעיגול כמעט מושלם. גזעים אדירים ניצבו מסביב כעמודי תמיכה. שלומית ניגבה דמעות שהחלו לרדת מבלי שתדע מדוע, ושלמה חש כיצד המקום מברכו. "הייתי כאן", אמר אחוז פליאה לנחש.

אף שלומית חשה כך. חושיה השתרגו ועברו חללים וזמנים אחרים. חוה המיתה את הנחש לאחר שסיימה לאכול את התפוח. אדם, אשר חש בבדידותה הנוראה, בבדידות היודע, ביכר אותה על פני אלוהיו ונגס אף הוא. אהבתם הייתה הנאדרה מכל ולבו של האל נכמר כששלחם למדבר הקרוב.

"מי אתה?" פנתה שלומית לנחש.

הנחש רקע ברגלו ושולחן עמוס מזונות ומשקאות הופיע במרכז האולם. "אנא שבו", הזמינם.

ישבו לאכול... סערת רוחם הואטה ומחשבותיהם החלו זורמות שוקטות ושלוות.

חושיה של שלומית סקרו את החדרים הסמוכים לאולם, מבחינים בחיים עשירים ושלמים.

"כשהסתים המחזור השלישי ירדנו למטה", דיבר הנחש, "אני ואחי ורבים נוספים. הקרחון הירוק שקע עמנו לחסום את מקום הכניסה. ציפינו כל העת כי יופיע לפנינו אדם אך לא נמסרה ידיעה כיצד ומתי." "עלי לפגוש באחי", אמר שלמה, "רבים הדברים אשר יש לנו לדבר בהם."

"אין אנו יודעים היכן אחיך. ירד לכאן פעם אחת ויחידה. ביקשנו כי יישאר, אך הוא סירב, ובקרב שפרץ נהרגו רבים מאיתנו. אדם חזק הוא אחיך, ומסוכן... אולי אף יותר ממך," הוסיף, נועץ מבט חודר בעיניו של שלמה.

"אנו עייפים," שלמה הסיט את עיניו, "התוכל לדאוג לנו למקום מנוחה?"

הנחש קפץ ממקומו, "אלפי סליחות, חדר הוכן למענכם ובו כל שתחפצו."

"טוב הדבר," שלמה התרומם והנחש פנה להובילם.

הסיט יריעת בד שכיסתה חלקת כותל, והם מצאו את עצמם בחדר מעוגל אשר רצפתו מרופדת עלים ומכוסה בבד רך בצבע אדמה. שמיכה מפוארת בצבע סגול ואדום הייתה פרושה על הבד. עיניה של שלומית נמשכו אליה בעבותות של קסם, והיא ירדה על ברכיה ללטף את מרקם הצבעים.

רקמת החולצה שנתן לה ראובן החלה לזהור וצעקה נפלטה מפיה כשחום הרקמה הכה בגופה. נרתעה לאחור ושלמה אחז בה לבל תיפול. "אנא, החלף את השמיכה." אמר בקול מצווה, "עייפנו מאוד ואין לבנו פנוי לתעתועים."

הנחש הביט בהם וזיק של שעשוע ריצד בעיניו. הלם בגחוונו, ויצור מהיר מהעין הגיח מפתח סמוי נושא בידיו שמיכה בצבעי חום וצהוב. השמיכות הוחלפו.

"אקווה שתנעם מנוחתכם," אמר הנחש, הסיט את הווילון מעל פתח החדר ונעלם.

חזה של שלומית בער מחום הרקמה, והיא פשטה את חולצתה. עור שדיה היה אדום ושלמה הניח עליהם את כפותיו בעדינות. רכן ונשק. ידה לשל שלומית ריחפה, מלטפת את שערותיו. מלבד מקום המצע היה החדר ריק מכול. היריעה שכיסתה את הפתח התמזגה בקירות העפר ונעלמה מעיניהם.

עייפות כבדה ירדה על שלומית. חלצה את נעליה ונשכבה על המצע הרך, מכסה את עצמה בשמיכה. שלמה גלש לצדה. חיבקה את גופו, מתרפקת, מבקשת מנוחה.

שכבו צמודים, היא בגבו, אוחזים זה בזה. נרדמו.

מאוחר יותר הוסט הווילון והנחש נכנס אל החדר, התייצב בצד משכבם והגה את שמם בקול.

שלומית פקחה ראשונה את עיניה מנסה לזהות היכן היא נמצאת. עיניה התמקדו בדמות שלמולם. מבעד לערפילי השינה ראתה אותו מטושטש וכאילו שקוף. אחר התייצב. "תודה לך," אמרה בקול רועד, "נצא מיד."

הנחש הרכין את ראשו ויצא.
 שלומית טלטלה את שלמה. זה פקח עיניו והתיישב. הניח ידו ברכות
 על לחיה ושאל אם ישנה היטב. התלבשו בחיפזון ויצאו לאולם.
 השולחן המתין להם. על טסי מתכת ההבילו בשרים ומיני רטבים. יין
 כזה נמזג לכוסות ומיני מתיקה הועמדו כגבעת תפנוקים במרכז
 השולחן.

התיישבו, והנחש עמד לשרתם.
 "אנא שב אף אתה," ביקש שלמה.
 הנחש התיישב בראש השולחן, לקח מהבשר לצלחתו והחל אוכל.
 שלומית הביטה מוקסמת בתנועותיו הזורמות אל פיו. הבשר נעלם
 כהרף עין.
 האריכו לאכול, לוגמים מהיין ומקנחים בדברי מתיקה.
 "הגיעה העת," אמר לבסוף שלמה.
 "אכן," השיב הנחש, התרומם ממקומו והם קמו ללכת אחריו.

שלומית חשה מעט סחרחורת מהיין, אך פסעה כשהיא מנערת ראשה.
 הנחש פנה ונכנס למחילה צדדית. אור קלוש בקע מהקירות וריח טחב
 עמד באוויר. ריחות של גדילה וצמיחה. זרעים נקלטו כאן והחלו
 לעשות את דרכם אל פני הקרקע.

שלומית חשה בכוחות עצומים של פריזון מסביב. חשה במשיכת גופה
 וביקשה להשתהות, אך ידו של שלמה דחקה בה להתקדם והיא
 המשיכה בדרכה.

צעדו בזהירות, חולפים בסמוך לרשת קורי עכביש אשר שהה
 בחברת ילדיו והביט בהם בדריכות. נמר מחילות התייצב למולם, חיה
 אדירת כוח אשר נהמה בזעם אך נמנעה מלהתקרב. לבסוף עצרו למול
 דלת מתכת.

הגוון המתכתי והמשטח החלק היו כה מפתיעים וזרים למקום, עד
 שהשניים שלחו ידיהם לגעת בדלת, מבקשים להשתכנע שהיא אכן
 למולם.

"לכאן ירדו המפקחים עת הוחלט להעביר את כולנו למטה. היה זה מקום מגוריהם ומתוכו שלטו בכוחות מסביב." אמר הנחש ובקולו יראת כבוד.

הדלת נפתחה, והם מצאו את עצמם מול תפארת והוד. מתכת לבנה הבהיקה מקירות חלקים ואור זרח מתקרה עטורה סימני מסתורין. דבר לא היה בחדר, למעט משטח מלבני ומוגבה עשוי אבן שניצב במרכזו.

הנחש ניגש לידיית קצרה אשר בלטה מאחד הקירות והורידה. מדפנות משטח האבן עלו באיטיות קירות מתכת דקים ויצרו תיבה פתוחה.

"מהו הדבר הזה?" שאל שלמה, "האם זה המקום בו שהה אחי?"
 "לאחיך הוכן חדר דומה אך הוא סירב להיכנס אליו. ביקשנו לכפות זאת עליו, אך הוא זעם וסירב," ענה הנחש.

"מדוע סירב?" שאל שלמה, "איני רואה כאן כל דבר מסוכן."
 "עליך להיכנס אל התיבה ולשכב בתוכה. אין אנו יודעים מה יתרחש לאחר מכן. נאסר עלינו לנסותה ומעולם לא העזנו להפר את מצוות המפקחים."

"מה אמר אחי כשסירב?"

"דיבר לשמים. 'כוחי על הארץ גדול משלכם ולי יהיה הניצחון, לא תוכלו לשנות את שנטווה משכבר הימים', אמר ופנה לצאת. שניים מאיתנו ניסו לעוצרו, אך הוא העלה ברקים בידיו והם נשרפו בעודם בחיים. אני נחבאתי במחילה צדדית וכשהעזתי לצאת נעלם כבר אחיך. ידע טמון בחדר, והוא ממתין לזה אשר יניח גופו על האבן. כך דיברו הראשונים."

דפנות תיבת המתכת הבהיקו. שלמה התקרב, שלח ידו והעבירה בחלל התיבה. קור... רצפת האבן הייתה חלקה, אפורה ללא ייחוד או סימן.

הביט בשלומית בשאלה. ניצבה שותקת. הביטה בקירות מסביב, חשה רגיעה למרות הזרות והנהנה בראשה.

"מסכים אנוכי," אמר, "מה עלי לעשות?"
 "עליך להיכנס אל תוך התיבה."

שלמה עלה והשתרע על משטח האבן. קירות המתכת חסמו את המראות בצדיו והוא נעץ מבטו בתקרה המעוטרת שמעליו. זוהר הבליה, וקירות הארון החלו סוגרים סביבו מתקמרים לכיפה עגולה. שלומית הביטה במתרחש בשלווה, בוטחת בלי דעת בזה אשר יצר את החדר.

"עלי ללכת", אמר הנחש, "מבחנו הוא. אקא כשתפתח התיבה."

שלומית הנהנה, והנחש יצא.

אור קירות המתכת הבהיק מסביב. שלומית ניצבה מתבוננת בתיבה האטומה, מכינה את עצמה להמתנה ממושכת.

ידיו של שלמה רעדו. כיוון אגרופיו, מנסה לעצור את הרעד, חש את היובש בגרונו. אור קלוש זרח מסביבו, והוא הבחין במראה הדפנות הסוגרות עליו.

דומייה השתררה, דממה מצלצלת בדקותה. אוזנו יכלה לחדור לעומקי עומקים ולא הגיעה אל קצה. דבר מסתורין החל לעלות... מגיח מלמטה, ושלמה חש את כוחו מתקרב. אהבה, חולשה, אימה, כולם החלו מטפסים אל לבו ומאיימים להציפו. אם יצליח לאחוז, יידע עתה דברים ששכח.

יכול היה לכוון מבטו אל כל כיוון שיחפוץ. שלח מבטו אל החלל מתחתיו, משיג בחוסר אמונה כי הוא צף בלא כל אחיזה מעל תהום עמוקה. גופו היה שקט אך מוחו נעטף בחרדה.

"אלוהים, כמה יפה", לחש כשהבחין בזווית מבטו באור אדום זורח בחיוניותו המתחלף בירוק מרצד.

בדרך כלשהי ידע כי כוחות צמיחה וגדילה נשזרים זה בזה ונשלחים לקרקע שמעליו.

"באר של עוצמה", עלתה במוחו מחשבה, והוא ידע כי זכה לחזות באחד מארבעת מקורות הפריין המצויים על האם הכחולה.

עתה חלפה תמונה של אש לפני עיניו, והוא החל מתגלגל חזרה... ראה את אביו ואמו זועקים בחדווה כשזרעו של האב נפלט ונע אל רחמה של האם. ראה איש סוער ומטורף מזנק על אריה, ומתבוסס בדמו כששוסף גרונו של באבחת טלף.

גוללו הזמנים לאחור, דמו קפא בו, ורק מוחו עקב אחר המראות...

ישב למרגלות כס מלכות. בדמות אישה היה, שפחת אהבים ראשונה למלכו. ידי המלך מעליו היו מונחות על המסעדים הכבדים ורגלו על הדום להקל כאבה. שלמה כרע על ברכיו ועיסה ברכות את כף רגלו של אדונו. המלך הידק ידו על מסעד הכיסא, וקירות האולם סבבו, מגלים את המון האדם שהמתין למשפט.

המשיך להתגלגל... עתה ראה זוהר צפוני בשמים וגילה כי רגליו עטופות בפרווה. אישה נמוכת קומה צעדה לצדו, מסייעת לדחוף את מזחלת הקרח לפניהם. תינוק היה במזחלת, ושלמה ידע שאם לא יגיעו בזמן ימות בנו ממזחלת הכחלת אשר חלה בה.

השלג נמוג... מצא את עצמו דוהר על סוס בשליחות חשובה, נושא מגילת סתר למלכה רצחנית. עצר לרגע קט לגמוע משקם מחמם, ובעודו נושא את הבקבוק אל פיו פילח חץ את גרונו והוא נפל מחרחר. ראה את הבקבוק מתגלגל לצדו ואת הנוזל האדום נשפך ומכתים את העפר תחתיו.

שמשות עלו וירדו, ושלמה חי ונולד פעמים רבות. לבסוף החלו המראות שוככים והוא מצא את עצמו ניצב בחדר המתכת. האור הלבן זרח מהקירות, אך התיבה ומשטח האבן נעלמו כלא היו.

נעמד במרכז החדר, "האם מישהו שומע?" פנה אל הקירות החלקים. הקירות בהקו אטומים, ושלמה הביט בהם. הוא ניגש והלם. קול עמום הדהד כמרמז על חלל ריק מאחורי הקירות. שוב הלם, ושמע את ההד מתגלגל, עד שנעצר.

שלמה הביט במשטחי המתכת החלקים. בעבורו הועמד החדר ואם ברצונו למצוא את אחיו יהיה עליו לצאת מתוכו. מבחן הוא. העביר עיניו סביב, סוקר ומחפש דרך להיחלץ. סמוך למפגש הקירות בתקרה נתקלו עיניו בידית זעירה. קפץ בניסיון להגיע אליה ונכשל.

סבב בחמת זעם בחדר, מחפש דרך להגיע אל הידית. הסיר נעל זורק לעברה. החטיא פעמים רבות, וכשפגע פעם יחידה נותרה הידית במקומה בלא תזווה.

התייצב מרוגז במרכז החדר, מדבר לקירות: "אינני יכול לעשות דבר, שומעים אתם? אם לא תסייעו בידי אשאר פה, ולא אעשה מאומה."

בעודו מדבר הבחין בחריץ אור דקיק במפגש הקירות הסמוך לידית. התקרב אליו ומישש. חש במשב אוויר החולף על אצבעותיו. ניסה לדחוף את צפורניו ולהרחיבו, מאומה. מה יעשה? נזכר לפתע בסכין שנתן לו ראובן והוציאה, דמתה בצבעה לצבע מתכת הקירות. נעץ את חודה בחריץ ודחף בכל כוחו. הקצה חדר מעט. שלמה עצר את נשימתו מבקש להשתלט על התרגשותו.

החל לעבוד בצורה מסודרת, דוחף פעם אחר פעם את הסכין בכל כוחו ומכה על הניצב באגרופו.

עת ארוכה חלפה, ולבסוף נוצר חור כמידת הלהב במקום חיבור הקירות. דחף את הסכין עד הניצב כדי שישמש כמדרגה, הניח עליו את רגלו וזינק לעבר ידית המתכת הזעירה.

ידו אחזה ומשכה. הידית החליקה והמרווח בין הקירות התרחב באחת. נפל על הרצפה, ונשא פניו אחוז תדהמה אל האור המסנוור והגן הפורח שנפרשו למולו.

קוף זעיר הוציא את ראשו מבין ענפי העץ, אוכל במנוחה פרי כלשהו. הפרחים בהקו בצבעים עזים והאוויר נשא ניחוח צלול וטהור.

שלמה ניצב קפוא במקומו, גופו דרוך לקראת סכנה והוא אחוז בסכין. השקט הדהימו. עלבון כליאתו עלה באחת ועמו אימת המראות שבהם חזה בגלגוליו.

כעס רצחני פשט בו ורצון להכות ולשבור. הפנה מבטו אל שיח עם פרחים לבנים. אש גאתה, והשיח נעלם בלהבה עצומה.

הוא נחרד ונרתע לאחור. העביר עיניו בלי משים אל שיח אחר. שלהבת קטנה החלה מבקיעה מבין ענפי השיח. ריכוזו מבטו והלהבה עלתה חזקה פי כמה. שלמה נרעד בכל גופו. עצם את עיניו וציווה על עצמו רגיעה.

הלהבה שככה ככל ששקט מוחו, ולבסוף כבתה האש ורק כתם שחור נותר במקום שבו עמד שיח הפרחים.

כוחו החל מתעורר, אך רובו נותר מגולל ונסתר.

בין העצים הבחין בבית אבן קטן. ייתכן שבבית ממתין לו אחיו, חלפה בו מחשבה ועמה סערה, עלי לראותו.

ידו הימנית פעמה בכאב, והוא הרימה והבחין בהפתעה כי הוא עדיין אוחו בסכין. שחרר את האצבעות שדבקו לניצב והשיבה לנרתיק. עתה הוקל מצערו.

נקש על הדלת. לא נשמעה תשובה. דחף קלות באצבעותיו. הדלת נפתחה והוא פסע אל מעבר למפתן. רק כשחלף הבחין בסמן האזהרה על המשקוף הימני.

רוח נשבה בבית, האבק התעופף. הרוח החלה להפוך דברים במעופה.

יהויכין התעורר, שלמה נדרך.

החדר סבב באחת ואולם של מראות נפרש לעיניו. שלמה ניצב במרכזו, צופה בדמותו הנשקפת אינספור פעמים, יודע כי בדרך מסתורין משקפים המראות חלקים מנפשו.

יהויכין הציב את המראות, כך שיפרידוהו ויגזלו את כוחו.

סבב, מביט בריבוא דמויותיו, מזהה רק חלק מהן. כיווץ את עיניו, מבקש להבעיר את המראות. המראות החלו נמסות, הדמויות היטשטשו מתפוגגות לאיטן ונעלמו.

מצא עצמו ניצב על הכר הירוק ולמולו איש בשחור מביט בו בעיניים נוקבות... אחיו!

לבו של שלמה גאה מאימה ומשמחה. ביקש להתקרב ולא יכול. ידע כי אחיו בא להורגו, ובכל זאת ביקש לחבקו ולברך.

עיני יהויכין התרחבו לרגע קט בפליאה כשגילה בתוכו רגש דומה, אך הוא כבש אותו והדפו. הרים יד ושלח קרן אש לעבר שלמה.

זה נשא מבטו, עוצר את האש בלהבה משלו.

הנחש הגיח ממחילה ועמד ממרחק להתבונן. אש ירדה ופגשה בקרקע. אבן הועפה והתרסקה לרסיסים.

שככו הקרניים, ושלמה ואחיו ניצבו זה מול זה מודדים את כוחם. יהויכין התעורר לא מכבר וכוחו טרם שב במלואו. טעות הייתה בידו,

הבין, מוטב שייסוג עד שיגדיל ויחזיר את כל כוחותיו.

שלמה חש בעוצמתו וידע כי יש בכוחו להביס את אחיו. הביט בו בעיניים יוקדות, שוקל מה עליו לעשות.

יהויכין הניע ידו, הקרקע סבה ונתהפכה, והוא נעלם אל תוכה. שלמה נשאר לעמוד על העשב, גופו מרוקן מחולשה ולבו מלא בתחושת אובדנו.

הנחש קרב אליו, ותמך בו עת פסעו אל תוך הבית. שלומית ישבה בצד השולחן באולם הגדול. למראה שלמה פרצה בזעקה ומיהרה לחבקו.

הלכו אל חדרם. שלמה נשכב באפס כוח על מצע העלים ושלומית כיסתה את גופו בשמיכה.

דממה ירדה על המחילות. שלמה התהפך על צדו, ידו האחת חובקת את השמיכה והשנייה מתוחה וצמודה לגופו. ישן.

יהויכין ניצב במקום מחבואו והוא מושפל וזועם. ראובן ואחיו צפו בחולשתו. יהא עליו לנוע מעתה במחילות סמויות ולטשטש בקפידה כל סימן לנוכחותו. החליף את בגדיו השחורים בבגדים בהירים ויצא מפתח מחילה במקום מרוחק ונסתר.

שלמה ושלומית שבו לביתם.

שלמה כבש את שאלותיו, מבקש להשקיט את נפשו ואת חרדתו מכל שהתגלה, והשקיע עצמו בכל מאודו בעבודתו.

"אלוהים, מבקש ראובן, "תן בידי את הכוח להוביל את הדברים נכוחה."

עיניו של גבריאל ניבטות בעיוורון אל החשכה שלפניו.

ישראל

ישראל חצה את גבול מוזמביק והגיע לארץ שכנה. הוא יודע מעט צרפתית. יציג את עצמו כתייר מאמריקה וינסה להשיג עבודה. החנויות בצדי הרחוב הראשי הבהיקו באור המנורות. חג המולד עמד בפתח, והחלונות זהרו בדמויות של קדושים בשיער מקורזל. ישראל הביט בשלושת השליחים שבישרו לאמו של ישוע על כוכב לידתה, הם היו לבושים בבגדי שבט קומבה ואחזו בידיהם מוטות ראשי שבט.

...עד הנץ החמה דיברו השליחים על לבה של מרים. לבסוף נאותה, ואז שבו שניים מהם לביתם והשאירו אותה להתייחד עם השלישי. כשכרעה ללדת חזרו והתייצבו בצד מיטתה והביטו אחוזי קסם בהילה שקרנה מהרך הנולד.

ישראל פנה לרחוב צדדי והתיישב כשהוא נשען בעייפות על קיר אחד הבתים. בקיר הבית שלמולו היה חור ועשן עלה מתוכו. עכברים החלו יוצאים ממנו. שורה ארוכה של עכברים אפורים חצתה את הסמטה ונעלמה בין הבתים. היו עשרות, אולי מאות והם צעדו בסדר ומשמעת. שתי נקבות אחזו בפיהן ולדות שאך זה נולדו והעבירום במהירות אל צדו השני של הרחוב.

מעברו של הקיר נשמעו כל העת צעקות נזעמות. העכברים נעלמו מן העיר ובדלת הבית הופיע איש שמן ומחרף.

ישראל הקשיב בתשומת לב, מבין אך מעט משטף המילים. האישה הלך ונרגע, הבחין בישראל והניף את ידו כמתנצל, "הרסו את ביתי. בוא נשתה לחיי העכברים שהלכו."

ישראל התרומם ונכנס אחרי האישה. שולחן עטוי מפה משובצת באדום ולבן ניצב במרכז החדר ועליו שרידי ארוחה. בקבוק יין וכוסות

הוצאו מהארון והשמן הניחם בטפיחה על השולחן והזמינו לשבת. מזג לו ביד רחבה. שתו. עיניו של ישראל נצמדו לשאריות האוכל. האיש הבחין בכך. הוא נעלם וחזר עם סיר גדול ובו ירקות מבושלים. פרס לחם והגיש לישראל. זה החל לאכול בהכרת תודה. האיש התבונן בעצב בחור הגדול שבקיר, "מי יודע כמה יעלה לסותמו."

ישראל פצה את פיו לראשונה. ערבב צרפתית ומעט משפת המקום, ואמר שיש לו ניסיון רב בבנייה. אם בעל הבית ישיג את החומרים הדרושים, יוכל לתקן זאת בעבורו תוך יומיים בלבד. הבעת שמחה עלתה על פניו של האיש והוא חיכך את ידיו ובירך על מזלו המוצלח, "רק אמור לי מה צריך." אמר. ישראל תיאר את סוגי הלבנים הדרושות וביקש שתי קערות לערבוב טיח וצבע. האיש לבש חולצתו ויצא.

ישראל השתרע על הספה בצד החדר ונרדם. הוא החל לעבוד כבנאי. עד מהרה יצא שמו כבעל מלאכה משובח. במשך היום היה עובד בבתים באזור ובערב חזר לחדר קטן ששכר. את מוזמביק כמעט ושכח. הוא מחפש דבר מה אחר. ידע כי עזב את ארצו כדי למצוא תשובות. חוסר המנוחה פשה בו עוד בבית הכלא. נהג לשבת שעות רבות מול הקיר בתאו, מנסה לזהות את מקור הטעות שחש כי עשה בדרך בה הלך.

ביקש להרחיב את קריאתו והתחיל ללמוד אנגלית אצל אישה אנגליה. בעלה נפטר והותיר לה סכום מספק למחיה. ישראל הופיע בביתה פעמיים בשבוע, קורא בהנחייתה ולומד את כללי הדקדוק. כשנכנס נהגה להתחכך בקדמת מכנסיו, ואחר הייתה נסוגה במבוכה וממהרת להכין שתייה או כיבוד.

קרא בתנ"ך, בוודות, בברית החדשה. ביקש אחר ספרים ממדבריות ערב ומסין ושקע בהם.

קרא גם ספרים על דרכי אהבה, אוסף לאיטו מילים ומחשבות. עדיין לא חש בכך, אך הדברים שקרא החלו פותחים נתיבות בלבו ובמוחו. לא ברר את הספרים שקרא, אולם בלי משים החל מכוון את עצמו אל סיפורים קדמונים ומעשי אגדות.

אחרי שנה חגג את יום הולדתו, והזמין את השמן ידידו וכמה אנשים. קישט את החדר, מעצב בבדיחות הדעת שורת עכברים מובילה אל שולחן המזונות.

.

חגית היפה

יכין ובוועז זועקים ביגון.
 היה נתק... רגע קט של קטיעה וניתוק. דבר מה נורא התרחש.
 יכין עדיין מפרפר מכאב, מעולם לא חשו קיטוע קודם לכן. בוועז
 מתאושש.

החיבור שב והוגשם.
 "מה אירע?" נשלחות קריאותיהם דחופות ביותר.
 ארכיון בודק למעלה במכשירים. "איני יודע", הוא משיב, מצטער
 שאינו יכול לשכך את פחדם, "אנו מנסים לברר."
 חגית אשר השכימה לטקס הבוקר ידעה כי דבר רע התרחש. ידיה
 המונחות על כנפי הכרובים לא חשו מאומה, ואחר זעקה כשאש ליחכה
 את אצבעותיה. בדמעות רכנה מעל הארון, "הבאתי לכם מציות מתיקה,
 כאלו שתאהבו."

יכין ובוועז נרגעו. אש אכלה את המציות וחגית חשה בנעימות
 היורדת על סביבת הארון.
 "נו..נו..נו", אמרה להם בחיבה, "איזו מן התנהגות זו הייתה, מחר
 אביא לכם שוב."

בתוככי הארון מחליפים יכין ובוועז מחשבות וספקות, "דבר מה ניתק
 את הקשר. אם ארכיון לא יצליח למנוע זאת שוב, נאבד מכוחנו. אולי
 אף נתקשה לחזור."

חיוורון תגובתו של יכין מבהיר לבוועז כי עליו למתן את דבריו,
 "בוודאי כבר מצא מה אירע, התקשר."
 יכין שולח מחשבתו לשמים, אווזו בשלוחות הטמונות בחלל. כנפי
 הכרובים לווהטות. השמים מתקדרים כשהקרן מנסה לעבור.

"יש עשרות תחנות ממסר בדרך," אומר בועז, "ייתכן שאירעה תקלה באחת."

התשובה מלמעלה מגיעה במהירות, "הירגעו... אנא, נראה כי הצלחנו לאתר את סיבת הניתוק ואני מנסים עכשיו לתקן. מחר נדבר בשעה הקבועה."

נתיבי הקליטה איתנים כרגיל ויכין ובוועז חשים היטב בזרימת הכוחות. כוון ששקטו, הם חוזרים למלא את תפקידם, לסקור את רגשות בני העם ולחזק ולתמוך על-פי התוכנית.

למעלה מתבונן ארכיון בפניו של ראובן, "לא אוכל למנוע זאת לאורך זמן. קיימת הפרעה. מכשירי הקליטה על הארץ נשברים. נותרו אך מעט מקומות בקשר יציב."

הסדר הופר, ומצב הדברים רק ילך ויורע. ראובן יודע כי תקופה ארוכה תחלוף עד שיוכל הכוכב להתחיל מחדש, "יש להודיע ליכין ולבוועז להחיש את ביצוע התוכנית. על הארבעים להיות מוכנים תוך שלושה חודשים. יותר מכך לא נוכל לשמור את הקשר. לאחר שתושלם הכשרתם נפנה את יכין ובוועז."

ההוראות מועברות ויכין ובוועז מקצרים את מסלולי ההכשרה. על הארבעים שנבחרו לעמוד במרוץ הולך וקשה, וזמן הכנתם לכך צומצם. מחשבותיו של יכין מביעות דאגה, אך בועז נחוש לבצע את התוכנית כלשונה.

"ייתכן שנאבד כמה מהם," אומר יכין.

"ייתכן," עונה בועז.

התוכניות נמסרות לידי הכוהן הגדול. בצוותא עם אדוניה ויהויכין מרכיבים השלושה תוכניות הכשרה לכל אדם ואדם. כוחות של שליטה, ניבוי וראייה מרחוק, הם רק חלק ממה שיידרש כל אחד ללמוד ולגלות בתוכו.

יהויכין מתעקש להמשיך בפיצול קבוצתו. הוא מקבץ חבורה של שנים-עשר שעליהם הוא סומך, ואת השאר כמעט זונח. לדעתו שווה כוחם של השנים-עשר לזה של כל הארבעים. מסלולי הקליטה ביניהם חלקים ופתוחים והוא עצמו ניצב במרכזם.

אדוניה עובד עם כל בני קבוצתו. שוב ושוב הוא שולחם לתוככי המדבר להחזיר חפצים שהטמין במקומות מסתור. פעמים רבות יחביא

את עצמו במקום סמוי וידרוש לגלותו תוך זמן קצוב. גם בין אנשיו יש שנים-עשר מתקדמים, ושמונה שכושלים מאחור.

יכין ובוועז שוקלים זאת.

"הרשת תיחלש, אך עדיין תחזיק מעמד," אומר בוועז ליכין, "לא נותר זמן להחליפם באחרים. מוטב כי נתרכז באלה שהוכיחו את עצמם ונוותר על החלשים."

שמונה מקבוצתו של אדוניה ושמונה מקבוצת יהויכין נפרדים מחבריהם וחוזרים אל משפחותיהם. הם יהיו לקצינים ולשופטים, אך ינותקו מהרשת וימותו ככל האדם.

העשרים וארבעה הנותרים ממשיכים בלימודיהם. כוחותיהם הולכים ומתעצמים.

הכוהן הגדול מודאג עד מאוד מהמתחולל בקבוצתו של יהויכין, והוא מבקש להיוועץ בכרובים. "יהויכין מאדיר יתר על המידה את שמו ואת תלות בני חברתו בו," קובל הכוהן, "אין דגש מספיק בלבם על פתיחת חושיהם לקליטה ולמסירת הכוח הנקלט לאדמה מסביבם. תלויים הם מדי איש באחיו ויקשה עליהם להיוותר לבדם."

יכין ובוועז מבחינים בכך אף הם, אך אינם חשים בסכנה הטמונה בדרך עלומה מצליח יהויכין למנוע מהם כניסה לחלקים ממחשבותיו.

"ישנה הפרעה בסביבה," אומרים יכין ובוועז לכוהן הגדול, "ייתכן שהיא משפיעה על יהויכין מבלי שידע."

הם טועים. יהויכין יודע היטב את מעשיו, והשניים רחוקים עד מאוד מלדעת עד כמה נחלשו התומכות אשר ביקשו להציב בתוכניתם.

יהויכין מסתיר את מעשיו בקפידה. הוא הופך את קבוצתו לרשת סגורה שהוא מרכזה, ובחבורת אדוניה אין הוא רואה כל צורך. כשיגיע היום יקלטו אנשיו את הקרן במלואה, ואז יאלץ הכוהן הגדול להיכנע לדרישותיו. יהויכין משוכנע כי אלוהים יאשר.

אדוניה לעומתו מהלך ישירות. הוא שילש את קצב אימוניהם של אנשיו, תשדורות מועברות ביניהם כל העת, ורשת זרימה שאין בה דיבור, אלא קשר של נפש בנפש, הולכת ונטוות. אנשיו מתחילים כבר לחוש במקומם של האחרים בכל עת, ופקודותיו של אדוניה מתבצעות במהירות וללא הסתייגות. הוא עצמו חש ומכיל בלי הרף את כל אנשיו.

חגית עוקבת אחר אדוניה ממרחק. מאז נבחרה לשרת את הארון יפתה עד מאוד. קרבתה לכרובים מאצילה עליה זוהר רך, ורבים מצעירי המחנה מסבים מבטים אחריה, חשים בכאב הזוי ומתוק. חגית אוהבת את אדוניה, אך אינה בטוחה כיצד יגיב אם תדבר אליו את מילות ערגתה.

"מה אעשה?" היא שואלת את שני הכרובים. יכין שולח גל של עידוד. "אולי תיפגשו במדבר?" עולה מחשבה בראשה והיא שוקלת אותה. עליצות גואה בה, "אכן, אעקוב אחריו כשייצא לבדו ואז אדבר עמו בלא הפרעה."

למחרת יצא אדוניה למדבר. חגית המתינה עד שהתרחק, והחלה צועדת בעקבות שהותיר בחול הרך. כשתי שעות צעדה אחריו, עד שטיפס על גבעה, מבקש מקום להשקיף על סביבתו. חגית עלתה אחריו והתיישבה בלי אומר לצדו.

ישבו סמוכים זה לזו, צופים במדבר הפרוש לפנייהם, לבסוף הסתובב אדוניה והביט בה. ראה את יופיה ואת ההילה סביב גופה. החלה מדברת בהיסוס. מתוודה על אהבתה, שואלת בתמימות אם הוא מרגיש בדומה, והאם יתחתנו.

הביט בה ארוכות, עיניו רכות, והחליט לספר לה על העומד לפניו ולפני חבריו. הם יפוזרו, הוא אמר, בכל רחבי העולם. יהיה עליהם למות ולחזור ולהיוולד, עד שיגיע המועד. חייבים הם לטוות ביניהם רשת ולשומרה מכל משמר. עד בוא היום שבו תישלח אל הכוכב קרן של אור. אז יקלטה וידאגו לפזרה אל האדמה מסביבם. תקופה חדשה תוכל אז להתחיל והשלווה תחזור אל פני האדמה. זהו תפקידם ומטרת הכשרתם הארוכה. הוא עצמו אינו יודע להיכן יועבר. האלוהים יאמר להם זאת רק ביום האחרון. כיצד אפוא יוכל להשיב אהבה לחגית אם נגזר עליהם להיפרד בתום ימים ספורים?

חגית גיששה אחר ידו. דמעות עלו בעיניה ויפיו של המדבר השתקף בתוכן, "בוא חתום עמי ברית כאן ועכשיו. אלוהים לא יעז להפריד... אלך אחריו לכל מקום אליו תבוא." עיניה גדלו ואהבתה אפפה את לבו.

אדוניה פרש גלימתו, ואל מול פני השמש חדר אל גופה... נאנקה וקול יפחתה התערב ברכות נשימתו עת טמן את ראשו בחוזה זרעו נטמן בה ויישמר, והיא תהלך אחריו לעולם.

עת ארוכה לאין קץ שהו תְּבֻקִים. לבסוף התיישב, הביט ביופיה הערום ונשבע אמונים, "בכל עת, ובכל אשר אלך יהיה לבי כרוך בלבך. כשלא אמצאך אחפש, וכשלא תמצאיני קראי אחרי ואבוא."

כרעו זה מול זה, ידיהם אחוזות, ובכו.

אחר קם וסייע לחגית להתרומם. התלבשו וחזרו אל מקום האוהלים. הניחה בוכייה ופנה לשוב אל מקום חברתו.

תמה הכשרתם. עשרים ושישה התכנסו במשכן עטויים בגדי מועד. גלימה צחורה וארוכה לגופם, ועל חזם סמלים של קדושה בצבעי אדום וכחול.

ניצבו בחצי מעגל, פניהם אל ארון הברית. אנשיו של יהויכין פוזרים בין אנשי אדוניה. הכוהן הגדול במרכז, ובצדיו אדוניה ויהויכין. קול מלאך אלוהים עלה... חדר והרעיד לבבם. נגלל ונחשף אשר יעמוד לפניהם.

אלפי שנים יעברו עד בוא המועד לקליטת הקרן מחדש. יהיה עליהם לחיות בגלגוליהם, לצפות ולהיות נכונים לקריאה בכל עת. זו חובה עליונה. יחיו וימותו, וזיכרון הכוח אשר רכשו בלימודיהם ייוותר חבוי בתוכם. בבוא היום תעבור הקריאה להשיבו לתחייה, ואז יהיה עליהם להתעורר, כוחם יצוף ויעלה ומשימתם תחל.

יהויכין הבחין בפחד בעיני אנשיו, וידע כי ייאלץ לחפשם בקרוב, שאם לא כן יאבד כל שתכנן עד עתה.

האנשים חולקו למקומותיהם. מפת העולם נפרשה ורשת סמויה של קווים וקשרים הוצגה לפניהם. מקומם אותר ואחר נבלעו התמונות ונשכחו. לפנות בוקר ימותו, ומחר ימצאו את עצמם תינוקות בני יומם בין עמים נוכריים. זיכרונם יִלָּח, ומסע גורלם יחל.

מחוץ לאוהל ראה העם את הענן היורד. בכיות נשמעו בקהל העומד בצפייה מסביב למשכן. אהבות ותקוות התמוססו ואבדו. אמהות ואחיות ביכו את בניהן ואחיהן העומדים להימסר לידי אלוהים. הלילה עוד

יוכלו לדבר ולהיפרד, אך בבוקר המחרת ייעלמו הנבחרים ואיש לא יידע היכן מקומם.

.

ישראל

ישראל קנה טנדר ישן בצבע אדום. הצבע דהה כבר מזמן, ורק אחת הכנפיים האחוריות נשארה צבועה בצבע בוהק ומלא חיים. על האוטו הוא מעמיס את חומרי הבנייה ונוסע.

חוסר מנוחתו אך גדל. הפסיק לקרוא בספרים והחל מחפש עבודות רחוק ככל האפשר. הוא אוהב את הנסיעות במרחבים הפתוחים. הרוח שורקת סביבו והוא מפזם לחנים בשפת ארצו.

עתה הוא נוסע למקום עבודה, מזמר בקול שיר על עבד שנמלט מבעליו, ועל אל רב חסד שריחם עליו והפכו לנחש.

גדר תיל צצה בצד הדרך, מפתיעה וזרה לשטחים הפתוחים מסביב. דרך עפר מובילה אל תוך האזור המגודר. בהחלטה מהירה האט ישראל ופנה אל תוכה, סקרן לבדוק את הנעשה בשטח הסגור.

כעשר דקות נסע עד שראה לפניו שלט שמוט על צדו ועליו ציור ראש בבון. 'גן החיות של העיר יונקה', היה כתוב באותיות דהויות לרוחב השלט.

בקתת שומר ניצבה בסיום השביל, בצדה לוח עץ גדול ועליו חרוטה מפת הגן.

הדממים את מנוע המכונית ויצא. הלך לבקתה ונקש בחלון הסגור. איש לא ענה.

הביט במפה על לוח העץ, הקווים המגוונים ונעלמו זה מכבר בין הסדקים. פנה להיכנס בין שני עצים רחבי גוץ ומצא את עצמו בשולי רחבה גדולה. בעבר המרוחק ממנו ניצבו שני כלובי מתכת ריקים.

התקרב לכלובים ונעמד להביט בסורגים הכבדים. על אחד ממוטות המתכת הבחין בדם יבש. תחושה חזקה של שממון ועצבות גאתה בו.

פנה לראות אם יש שביל הנמשך מהרחבה, אך כל שראה היה את העיגול השומם והוא פנה לאחור.

כשהגיע למכוניתו ראה לפתע זקן יושב על מדף המתכת בצד תא הנהג.

עורו הכהה בלט על רקע השערות הלבנות שעיתרו את ראשו בחצי עיגול. הוא אחז בידו האחת כריך אכול למחצה ובשנייה בקבוק של חלב. כשקרב אליו ישראל נשא אליו את פניו ושאל אם יוכל לקחתו לכפר הסמוך.

ישראל הנהן באיטיות, תוהה מהיכן הגיע הזקן.

הזקן חייך חיוך רחב והושיט את בקבוק החלב לישראל. זה סירב והזקן לגם מרוצה.

בדרך פתח הזקן את כפתורי חולצתו, מבקש לצנן את גופו ברוח שחדרה מהחלון. צלקת בדמות סמל התגלגלה על חזהו – משולש ועליו חצים הבוקעים מכל צלע.

ישראל חש באחת דקירה בעינו, ואחז בחוזקה בהגה. שמע את עצמו שואל "מהו הסימן הזה?"

"בני שבטי חורתים זאת בבשרם בטקס הבגרות." השיב הזקן, מופתע מהרעד בקולו של ישראל.

"ומהו מקור הסימן?"

הזקן הניף את ידיו לצדדים, "איש אינו יודע, אולי הכוהנים. חכמה נסתרתי."

ישראל חש את גופו מתמלא מתח וציפייה, "היכן ניתן למצוא את הכוהנים הללו?"

"רק אחד נותר, השיב הזקן, "בעוד שבועיים יתקיימו טקסי הבגרות בכפר שאליו אנו נוסעים והכוהן יהיה בהם לנהלם," הוא העיף מבט זהיר בישראל, "תוכל לבוא ולבקר."

פניו של ישראל סמקו מהדם שזרם אל ראשו. הזקן הביט בו בתשומת לב ורכס את כפתורי חולצתו.

ישראל הורידו במרכז הכפר, לאחר שבירר עמו את מועדם המדויק של הטקסים.

חלפו שבועיים.

ישראל הולך למקום של פראות... טקסי החניכה של שבט הטונגו ידועים ברחבי אפריקה כרוויים בדם אנשים וחיות. הוא ניצב עתה בשוליה של כיכר עגולה, ממתין בחוסר סבלנות לבואו של כוהן השבט. עד עתה לא אירע כל דבר יוצא דופן. האנשים סביבו משחים בעליצות ושמחה. יד מושכת בזרועו, והוא מזהה את הזקן שהסיע.

"בוא אראה לך היכן יעבור הכוהן," אוחז הזקן בידו. הוא מצביע על שביל עפר המוליך לכיכר, "מכאן יגיעו המשתתפים בטקסים. בראשם יהלך הכוהן הראשי ועמו שלושת עוזריו, ואחריהם במרחק של כבוד יצעדו הצעירים. עשרים ושבעה הם מונים השנה. מספר גדול במיוחד, והשבט יחגוג את חניכתם בשלושה ימי חג."

הזקן בוחן אותו במבט חודר, מבחין בחוסר מנוחתו, "הייה סבלני." הוא אומר בקול רך וטופח בידו על זרועו לפרידה. הכיכר מתמלאת לאיטה באדם. קולות צהלה של מפגשים מחודשים בוקעים מכל עבר. ילדים מתחמקים מידי הוריהם ונעלמים במשחקי קרב ותחרות.

ישראל ניצב בצד הכיכר ומביט אל הנאספים. נערה בבגדי נזירה, חניכה כנראה, משוחחח עם חברתה, מחבקת בלי משים את גופה החשוף. גבר ערום לבוש אזור חלציים אוחז כידון בכל אחת מידי ו מסחררם, יוצר כדור מבהיק ומסוכן. בסמוך לו מדמם איש בכתפו מחתך הכידון.

הרעש ברחבה נקטע באחת, וישראל פונה עם כל הקהל. תהלוכת אנשים יוצאת מאחד הבתים. בראשה פוסע הכוהן, גופו בנוי בעוצמה, על צווארו שרשרת שזורת פעמונים ושיניים של חיות טרף. על חזהו מצויר משולש לבן עם חצים הבוקעים מצלעותיו, ובמרכזו צלב מרובע.

רגליו של ישראל כושלות, והוא חש את הסמל הולם במצחו. שורת הכוהנים עוברת בקרבתו. פניהם לעבר סלע שטוח המסותת בצורת עיגול רחב.

ישראל מפלס דרכו בקרב האנשים הצופים, עד שהוא מגיע למעגל הקרוב אל האבן. הכוהן מורה בתנועת ראש לשלושה מעוזריו. אלה

נועצים מוטות ארוכים בחורים תואמים בשולי האבן ונעמדים על הקרקע בצדם.

עתה משתררת דומייה. הכוהן נושא זרועותיו, הצעירים המיועדים לחניכה כורעים על ברכיהם והקהל משתתק בדריכות. הכוהן מתחיל לזמר תפילה. ישראל משתדל להבין, אך המילים נאמרות בשפה זרה לחלוטין. הכוהן סב לאיטו על מקומו ומפנה ברכות לארבע רוחות השמים, אחר הוא קרב אל אחד הצעירים הכורעים בסמוך ומקימו על רגליו.

עיני הנער פעורות לרווחה ומביטות בעיני הכוהן. הדממה בקהל מוחלטת, איש אינו זע.

הצעיר עולה על הסלע העגול ומתייצב במרכזו. שלושת העוזרים אוחזים במוטות הנעוצים בחוריהם. הצעיר עומד בלא נוע, ידיו צמודות בחזקה לגופו וגופו זקוף.

עוזרי הכוהן דוחפים בכל כוחם את המוטות, האבן מתחילה לנוע, סובבת על ציר חבוי בקרקע. הצעיר ניצב קפוא, מניח לתנועת האבן לסובבו. המהירות גדלה יותר ויותר. הבעת חשש עולה על פניו, יד אחת נעה מעט, ורגלו מושטת בהיסוס לחזק את עמידתו.

איוונו הופר. ידיו וגופו מנסים לשוא לחזור למרכז, אולם מהירות הסלע הולכת וגדלה והוא נזרק בעוצמה כבירה אל מחוץ לגלגל המסתחרר. גופו צונח ונחבט בקול רועם בקרקע.

איש מהעומדים אינו ניגש אליו. כעבור רגע קט מתחיל גופו לנוע, והוא מתרומם לאיטו חבול ושרוט. פתח נוצר במעגל האנשים, הצעיר נכנס אל תוכו וצועד לקראת חבורה העומדת לא הרחק, כנראה משפחתו. הוא נעמד ביניהם והם סוגרים משני צדיו, תומכים בלי לגעת. עיני כולם חוזרות למרכז. נער שני עומד לנסות.

עתה מבין ישראל את מטרת המבחן. חובה על רוחו של הנער הניצב במרכז האבן להיות רגועה ושלווה כדי לעמוד בלא תזווה. רק זה שיצליח לכבול את רוחו וגופו למוצקות האבן ולהתעלם המתרחש סביב יוכל להישאר במרכז. אם ייכנס בו שמץ בלבול או פחד, יאחז בו כוחה הסובב של האבן וגופו יועף מקומו.

הנער המתייצב עתה במרכז האבן נראה בטוח בעצמו. הוא נעמד, ידיו צמודות וגופו זקוף. האבן מתחילה בסיבוב. גופו של הנער ישר אך נינוח, ראשו סובב עם האבן ועיניו מביטות הישר לפניו. המהירות גדלה. קווי הנער הולכים ומטשטשים. רק שלושת עוזרי הכוהן נראים בברור כשידיהם נעות במהירות עצומה ומאיצות את תנועת הגלגל.

קולו של הכוהן קוצב במילותיו את הזמן. הקהל עוצר נשימתו. דברי הכוהן הושלמו, ושאגה עולה מבין הנאספים. העוזרים מרפים מהמוטות, מניחים לגלגל להאט את מהירותו עד שנעצר. הצעיר ניצב במרכז האבן, עיניו פקוחות וגדולות, אינן רואות דבר. גופו קשוי.

שלושת העוזרים עולים על משטח האבן ואוחזים בזרועותיו. רגליו נעות לאיטן והוא יורד. השלושה מביאים אותו אל מול הכוהן והנער מזדקף במאמץ, מרים ראשו בגאווה.

הכוהן מחזיק בידו מכל קטן. הוא משקיע את אצבעו המורה במכל, מוציאה ומתווה על חזהו של הנער את הציור אשר ראה ישראל על גוף הזקן. משולש כחול שווה בצלעותיו, וחצים בוקעים מכל צלע.

חזהו של ישראל הולך ונשרף... הוא חייב בסימן משלו. הוא דוחק באנשים ומתקרב לכוהן. מתוך הקהל עולה המיה של רוגזה. הכוהן משקיטו בתנועת יד.

ישראל נעמד לפניו וקורע את חולצתו. אש עולה בתוכו. הכוהן מביט. על חזהו של ישראל נוצרת צורת משולש, והצים רוטטים כעומדים להישלח לדרכם.

להבה פורצת לפתע מחזהו של ישראל. הכוהן והקהל נרתעים בתדהמה ובפחד. ישראל פולט זעקה, גופו צונח, והוא נופל על ברכיו ונחבט על הקרקע חסר הכרה.

הכוהן מביט בו בלא תזווה בחשש. אחרי שהות ארוכה הוא קרב, רוכן ונוגע בהיסוס בגוף הדומם. ישראל אינו זע.

הכוהן פולט הוראות לעוזריו. גופו של ישראל מורם, והשלושה והכוהן בראשם פוסעים לעבר בתי הכפר. הקהל פונה ללכת אחריהם, איש אינו מדבר.

•

שלמה

אני רוחץ עכשיו את ידיהם של הילדים בכיתה. הם עומדים בשורה ארוכה, ואני אוחז בידיהם ומכוונם אל מתחת לזרם המים. הידיים מלוכלכות משיעור הציור שהיה לנו. הם עומדים להתחיל בשיעור החשבון, ואני מדמיין את פניה של רבקה כאשר ינופפו הקטנים אצבעות מוכתמות באוויר.

בזווית עיני אני רואה את גיורא מקרב אצבעו אל ישבנה של רחל'ה, מתכוון להטביע שם נקודת ניצחון.

"גיורא!" אני עוצרו לפני ההטבעה, "תזהר לך!" גיורא משיב בחפזה את אצבעו. על פרצופו העגול הבעה של פורץ שנתפס, "לא התכוונתי לעשות כלום, בחיי."

"בסדר," אני עונה, "קדימה, צריך למהר." ידיה של רותי נקיות ואני עובר לידיו של משה. איש קטן הוא הילד הזה. הגיע אלינו לפני כשנתיים, משפחה חד-הורית, האם נפטרה מסרטן והאב מגדלו. ילד חכם, קולט ובולע הכל, וכמעט אינו מחזיר דבר. אך איני דואג, הדברים נספגים בתוכו וכשיגיע הזמן יוציאם פורחים ובשלים. ניסיתי לשדך לו את רחל'ה, אך זו הקטנה מעדיפה את אורי על פניו.

לבה של רוחה אוהב את משה. "יש בו אש עצורה," היא אומרת, "טבולה בכאב אובדנה של אמו."

הוא היחיד שרוחה שהתה לצדו כשחלה.

"אהבתכם לילדים שונה משלנו," אומרת לי רוחה, "זו שלכם עשויה מחלקות מחלקות, ורק הטובים מכילים את כולה. שלנו ישרה היא, חדה ושורפת. אם ילדינו מצווי גורלם ייחזו מתוך עמי ושמים לא ייאמר

לעולם. קו אהבתנו נע כל כולו לפנינו, ואין אנו מביטים לאחור. אתם אוהבים בשונה, אחורה בזמן וקדימה, ולכל העברים. מוזרים אתם, בני-האדם. גבריאל אהבכם עד מאוד ושברי לבבו חדרו אליכם. עתה מנסה אחיו לתקן את שאירע אך אין יודע אם יצליח בכך.

פניה היפות של רוחה צפות אל מול עיני גבריאל. "הנח לי ואצא," הוא פונה בתחינה לאל, "בידי לסייע לראובן."

"אם תשוחרר," אומר לו האל, "יהיה זה סמוך למועד העימות. על אנשי הכוכב להתחיל לבדם בתיקון עולמם, אז ישובו כוחותיך ותוכל לכוונם אל אשר יידרש."

רחיצת הידיים מסתיימת והילדים נעלמים לכיתה. אני פונה ללכת אל ביתי.

הדרך מבית-הספר לביתי קצרה ביותר. אני מרים את פני אל עבר השמש וכך מתקדם. עיני כמעט עצומות, אולם רגלי יודעות את הדרך ואינן זקוקות להכוונה.

"הגיעה העת," אומרת לי רוחה.

"למה?" אני שואל.

"לפגוש בזקן," היא עונה, ורגלי ניתקות ממסלולן ומתחילות לצעוד אל מעבר לכפר.

אנו הולכים כך זמן מה ואז רוחה עוצרת בי.

חלקת יער קטנה ניצבת למולי, ובתוכה ספסל עץ וקבר קטן. זוהי אחוזת הקבורה של מיכל המורה. בת גילי הייתה ונורתה בידי מרצת.

אביה קבר אותה בגבעה הקטנה ושתל סביבה עצים למסתור מפני החמה. את הספסל הציב למנוחת ההולכים בשביל העולה. תכופות ראיתי אותו יושב על הספסל ומביט בשלווה בנוף.

אני מתיישב על הספסל, נושם עמוקות ומביט בחלקת השיש על קברה של מיכל.

פה נטמנה

היפה והנעימה,

אהובתי ובתי,

מיכל הויזנשטיין

בת 23."

אני הוגה במיכל, ושלוות המקום חודרת אל לבי.
עיניה של מיכל פזלו במקצת, והחבר'ה תמיד חשבו שהיא קורצת להם בפיתוי. מנשה, בן מחזור, ניסה לממש לילה אחד את ההזמנה שחשב כי זיהה והתגנב לתוך שק השינה שבו ישנה. בצווחות אימים חבטה בו מיכל, ואחת משיניו של מנשה התנדנדה שבועות ארוכים עד שחזרה והתייצבה במקומה.

רוחה עוקבת אחרי זיכרונותיי בחוסר עניין. "כשתסיים להתכרבל בתוך עצמך, אשמח אם תפקח סוף סוף את עיניך," היא משררת לי מחשבת דוקרנית.

"טוב," אני נעור, "אני פה."

"נחמד מאוד," משיב לי קולה, "עתה נמתין."

רוח נעימה נושבה. שרירי בטני מתכווצים במתיחות.

כשאני נמצא בציפייה, מתחילים בני מעז בפעילות נמרצת ובמוקדם או במאוחר עלי לגשת לשרותים הקרובים. אני מנסה לעצור את לחצי הבטן ההולכים וגוברים ולבסוף מחליט להתפנות מאחורי העצים הרחוקים.

אני חופר בור קטן בשכבת העלים דמויי המחט, וכורע נשען בגבי על הגזע הסמוך. עלי למהר, לא נעים לי. מישוהו יכול לעבור ולראות, וגם הזקן ייתכן שיגיע.

הריח נישא באוויר ומעז מתרוקנים. הנייר היחיד שברשותי הוא מבחן התנ"ך שכתב אחד הילדים. אני קורא במהירות ונותן לו ציון 95. מבחן מצוין. אחר כך מנגב בזהירות, מתכוון לומר לו שהמבחן אבד לאחר שבדקתי אותו.

הנייר מונח בזהירות על מה שעשיתי, ואת הכל מכסה עפר שנגרף ועלים יבשים. עוד נשאר לי לנקות את ידי, ואני עושה זאת בעסיס העלים הנמעכים בין כפותי. זהו, עכשיו אני מוכן, אם יבוא הזקן אקבלו בידידות, ואם לא אתעלף אצליח בוודאי לשאלו שאלות.

רוחה צוחקת, "הירגע אהובי," היא אומרת לי, "אני אשמור שלא תיפול על פניך."

האור בין העצים משתנה. אני יושב על הספסל ומחכה בלב הולם. יד מגיחה מתוך האוויר, פתח נפער, וזקן עליז למראה פוסע החוצה. בבעתה אני מזנק על רגלי. רוחה מתיישבת במהירות על מיתרי קולי ומונעת צווחה

"שלום לכם," אומר הזקן בקול רוגע.

האוויר שנכלא בריאותי יוצא בנשיפה וחזי משתחרר. "שלום לך," אני עונה בקול צרוד.

רוחה יוצאת ועונה בברכה משלה.

אנחנו מתיישבים. להפתעתי אין בי חשש, רק תדהמה. רוחה הרגילה אותי זה מכבר לדברים שונים מן הרגיל, אך האיש הזקן נראה כאדם משלי, וכיצד הופיע מן האוויר?

"אכן," אומר הזקן, "תמיהה... העולם קרב למועד השינוי ואתה נקרא אל אשר נועדת. יהיה עליך להיזכר וללמוד מחדש. אני אנחה מרחוק, רוחה שכאן תוסיף משלה, ויחד עמה תצליח תוך עת לא רבה להכין את עצמך."

אברי קפואים. אני חש קור ורטיבות, ופנים חזי בוער. אני חולה, כל רצוני לשכב במיטה ולהתכסות בשמיכה. רוחה בועטת בי בבית החזה ואני מתגלגל לאחור.

"אין זה זמן לתפנוקים," היא אומרת, "עדיין אינך נדרש למאום, רק להבין במה מדובר."

הזקן כבר מתחיל להיפרד. ימינו פותחת פתח זוהר והוא ניצב בצדו, "היה מוכן ללמוד. רוחה תדאג ותנחה. שלום לך." הוא אומר והפתח נסגר אחריו.

אני מתחיל לחבוט אגרופים באוויר מנסה להכות ברוחה שמולי, "מה את חושבת לך?" אני צועק, "מה את בועטת בי? מה אני, חמור? זקן מטורף ושדה מקפצת. אני כנראה משתגע!"

אני מנסה אפילו לזנק באוויר עם בעיטה מהצד, אך נופל, כמעט נוקע את רגלי.

רוחה יורדת מעלי בריחוף, נושקת לחוטמי, "הירגע... אל תפחד. נשוב לביתך, אני אסביר את הכל."

אני מגיף יד מנסה להסיטה מאוזני.

"די," היא אומרת, "על הדברים ששמעת יש לדבר."

אני שוכב על מצע העלים, מוחי מבוהל והמום.
שני חברים מהכפר מתקרבים. אני ממהר לקום, מנקה את בגדי
מהעלים שדבקו בהם. מכנסי רטובים וכן שרוול חולצתי. אני פונה
לרדת מהגבעה בחפזה, חולף על פני השניים ומשיב חלושות לברכת
השלום שלהם.

•

פרק ט'

שלמה בביתו. נשאר לו עדיין מסע אחרון. עתה הוא משקיע עצמו בעבודת הכריכות. שאול קיבל את שובם של הוריו בצווחות של שמחה, ירושלים חייך ועיניו העמיקו בברכה. הבית הוזנח מעט בהיעדרם ושלומית החלה נותנת מיד הוראות. מורין נשלחה להביא מטליות, ושלומית והיא עמדו לסדר מחדש את המטבח ולנקות את חדרו של שאול.

את חדרו של ירושלים איש אינו מנקה. בחדר גדול הוא שוכן, ובו אינספור ספרים ותנ"ך בשש לשונות. החל לאחרונה ללמוד יוונית ועברית, מבקש להשוות נוסחים ואולי לתקן. השפה היוונית נשגבת בעיניו, והוא נוהג לדמיין את עצמו מהלך בין חכמי יוון וחוקרם בשאלותיו. אלוהים, החליט ירושלים לפני זמן רב, התפצל כנראה בתחילת הימים כדי לפתור בעיות של מקום ושל זמן. המשפחה אשר הושיב באולימפוס שירתה את מטרתו עד שהגיעה זמנה לעבור. אז חזר האל לתקופה קצרה להתאחד לאחד, ואחר התפצל לשלושה. מעניין לאן כל זאת מוביל, חושב ירושלים לעצמו.

שלמה חושב על נכסים וממון. ברצונו להגדיל ולבסס את עסקיו. אין הוא יודע מתי ייקרא למסע נוסף, וברצונו להשאיר די והותר בידי שלומית אם יקרהו אסון בדרכו ולא ישוב.

הוא וירושלים יושבים לתכנן את הרחבת עסקיהם. הם פורשים על שולחן העבודה את מפת האזור ומסמנים כפרים וערים. שלמה ישכור שלושה עוזרים צעירים ויכשירם לבדיקת כריכות ישנות. יסובבו אלה בדרכים, וישובו ובידיהם הכריכות וההזמנות שקיבלו.

במשך חודשים מספר יעקבו ירושלים ושלמה אחר עבודתם, ואם יצליחו יישלחו למחוז הסמוך ובהמשך אף לפרוסיה כולה. עיניהם בורקות, וידיהם משרטטות מעגלים רחבים על המפה הפרושה.

שלומית מביטה בשניים בשמץ גיחוך. ירושלים אשר שמן מאוד מאז הגיע לביתם, רוכן בכבדות על המפה ובטנו מתחככת בשפת השולחן. לשונו של שלמה מגיחה מפיו במאמץ להתרכז ולחשב את הכל.

"הניחו לי לראות." אומרת שלומית, והשניים מציגים לפניה חישובים ומתווי תוכניות.

עיניה בוחנות במעשיות מפוקחת, "אין זה מופרך", היא אומרת מופתעת, "ייתכן שנרוויח יותר. אם כן, היא מוסיפה, "מוטב שאדאג אנוכי לבחירת העוזרים."

שלמה מבקש לומר דבר מה, אך ירושלים מסכים בחפזה.

בערב במיטתם שוכב שלמה על גבו, מחשבותיו מואצות לפני השינה. שלומית נשענת בגבה על קיר המיטה, מסיימת תפירה של גרב קרועה. "מה יקרה בהמשך?" היא פולטת לפתע, "עוררנו סכנה, מה נעשה אם תגיע לכאן?"

שלמה שותק. נסמך על ידיו הוא מתרומם ומביט בה. שלומית יפה עד מאוד בכותונת הלילה, שעררה הפזור מלטף את פניה.

פניו של שלמה השתנו עד מאוד מאז שובו. חדות עלתה בהם, ושלומית מזהה בהן מבנים חבויים של כוח ואש.

"אחי לא יבוא אל ביתנו." משיב שלמה, "בבוא העת תישלח הקריאה, ויהיה אז עלי ללכת."

דמעות נקוות בזוויות עיניה של שלומית, "ומה יהיה עלינו?"
 שלמה פונה ואוסף אותה אל בין זרועותיו.
 שלומית מבכה בלבה את הפרידה העומדת לבוא. כשנשבעה אהבה
 לשלמה ידעה כי תפגוש בצד השמחה גם בכאב. אך עתה הגיעה עת
 המכאוב הגדול מכולם והיא תידרש לכוחות עליונים. "הולך אהובי."
 נאמרים הדברים בתוככי גופה, וכאב עמוק פולח את חזה.
 "תעבור עת רבה עד שאלך." אומר שלמה, מבויש מדלות הבטחתו.
 "נסיך חלומות היית לי." שלומית מניחה את אצבעותיה ברוך על
 שפתיו.

"תעבור עת רבה." חוזר ואומר שלמה.
 ענן מכסה את פני הירח. הקרן התכולה אשר חדרה לחדרם נעלמת
 וחוזרת לבוראה... גופם שוקע, ויחדיו מבקשים הם למצוא בשנתם
 מנוחה.

בבוקר רוחצת שלומית את שאול. הוא עומד בגיגית עץ במרכז
 חדרו. הקירות סביבם זוהרים ומרגיעים, עטורים במרקם הצורות ששבו
 את עיניה בבית ראובן. עוד כששהו שם החליטה שלומית כי תציירם
 בחדרו של שאול, ושעות ארוכות העתיקה אותם, תחילה לנייר ואחר
 כך לקירות החדר.

שאול אוהב עד מאוד את התווים המצוירים על הקירות. הוא נוהג
 להוליך עליהם את אצבעו ולספר לעצמו סיפורים וחדות. "מדוע,"
 אמר פעם, "נבראו השמים והים בצבע כחול בעוד השמש עצרה את
 עצמה בצהוב?" ופעם אחרת שאל את שלומית, "מדוע אבא לעתים
 שקוף ואת לעולם מוצקה?"

לבה פחד ורחב, "מהיכן עלו השאלות?" שאלה.
 שאול הצביע על קו דק בתוך הציור. לקח את ידה והוליך אצבעה
 לאורכו.

"כשאתה מניח אצבע על הקו עולות שאלות?"
 "לפעמים." ענה.

הניעה אצבעה לאורך הקו וניסתה להרגיש דבר מה. מאומה.
 עתה היא רוחצת את ישבנו והוא צוהל בקול, מתקפל לפנים ומבקש
 לחמוק. שלומית אווזת בו בחוזקה, מניחה למים לשטוף ולהחליק על
 גופו.

תוכניותיו של שלמה החלו מניבות פרי. שלושת העוזרים נשלחו אל הכפרים הרחוקים, ושבו עמוסים בספרים ישנים הזמנות רבות לעבודה. יומיים תמימים עמלו לפרק את הספרים שהביאו, עד שניצבה על רצפת המרתף ערימה עצומה של כריכות ישנות ובלויות, אשר על שלמה וירושלים להחליט מה השימוש שייעשה בהן.

.

ראובן

ראובן מכנס מלאכיו. מהקבוצה אשר ארגן בתחילה נותרו אך שבעה. מקצתם פנו למשימות חדשות, והיתר עייפו מלחכות. מלבד עשרים ושישה בני-האדם שהוכשרו בזמנו, יעמדו לרשותו עשרה בני אנוש נוספים, מלאכים אשר ירדו ושקעו אל בין בני-האדם. כשיגיע המועד יעוררם ויגייסם לעזרה. על השבעה אשר עמו לבדוק את המתרחש כאן למעלה ולפקח. הקרן אשר הוסטה החלה לנוע חזרה, ותוך תקופה לא ארוכה תגיע למקום הכוכב הכחול.

אך תחילה על שלמה להתייזב אל מול יהויכין ולנצחו. אז יאחדו אנשיו ואנשי יהויכין ברשת קליטה משותפת, ויפזרו על פני הכוכב את הכוחות אשר יגיעו על גב הקרן. מחזור חדש של בני-האדם יוכל להתחיל, והפעם עם תקווה להצליח.

אם ינצח יהויכין, ידרוש כי אנשיו ישלטו בכוכב. אחרת יימנעו מקליטה והקרן תמשיך במהלכה ותחלוף על פני הכוכב בלא לעצור. מחזור האדם יימשך כסומא בנתיבו, עד שידולדל הכוכב בגדילה הפרועה.

ראובן קובע משימות. מועד הגעת הקרן חשוב לאין שיעור ומלאכים נשלחים לאתר במדויק את מסלולה.

המפגש בין שלמה ויהויכין קרב והולך. על הארץ מועברת הודעה לשליחי ראובן להכין את שלמה לקראת העימות.

רוחו של ראובן שלווה, אך הוא שולח משוש לתמיכה, מבקש את אחיו גבריאֵל.

חגיית היפה

חגיית נשארה כוהנת בקודש. יופיה התעדן וזוכך עד מאוד. יכין ובוועז ברכוה על הילוד שברחמה, ובבוא העת תלד בשמחה.

יהויכין לא זכר תחילה את שאירע. גופו שנולד מחדש בארץ מואב נאבק להשיב את זכרונו, ולאחר שהצליח בכך היה למלך עוד בטרם מלאו לו עשרים. בחכמה שהביא עמו השכיל להתגייס לצבאו של המלך, ובשורת צעדים, שתחילתם באמון וסופם בבגידה, עלה והגיע עד כס המלכות.

כל אותה עת חיזק ופיתח את זכרונו, הופכו באלות ושבועות לגביש אשר יפעם עת ייוולד שוב ושוב מחדש ויזכירו את כל אשר היה. אלוהים, הוא משוכנע, יהיה חייב לבסוף לקבל את רצונו ובבוא היום ישלוט בכוכב.

איש חזק, יהויכין מלך מואב, עיניו כהות וחודרות, ונשותיו מצפות בחיל ורעדה לליל המשכב. עת יחדור אליהן תישמע זעקתן בכל הארמון ולעולם לא ישכחו את האש השחורה שבעיניו. אונו עצום ורב, וכבר עתה סובבים בארמון עשרים ושלושה ילדיו.

עדיין שמה עליו לחפש אחר דרכים לגילוי מקומם של שנים-עשר בני קבוצתו. הכוהן הגדול אמר כי החבורה תפוזר ברחבי הכוכב וזיכרונו וגופם יעוצבו מחדש. יהיה עליו לצאת למסע ארוך. הזמן יחלוף וגופו ישתנה, אולם זכרונו יצמח ויעלה בכל גוף מחדש, ולבסוף ימצא את חבריו ויאספם סביבו... אף את אדוניה יחפש וימצא, וידאג כי לפני שיהרגו יימחק זכרונו לעולם.

פרק י'

חלומות החלו פוקדים את שלמה ובהם תווי פנים ותקופות זמן אחרות. שלומית ישנה לצדו, והוא מקיץ משנתו, מביט בגופה השליו וחוזר ונרדם.

קווי פניו של שלמה המשיכו והשתנו, ומבטו שוב אינו ממוקד על המתרחש סביבו. מהלך הוא בבית בחוסר תכלית ונדמה כמאזין רוב הזמן לקולות נסתרים.

שלומית חשה בהתרחקותו והיא מנסה להישאר כל העת בסמוך אליו. כשתגיע העת שילך, היא אומרת לעצמה, יהא בידי זמן ככל שאחפוץ לבקש את חיי מחדש.

אף ירושלים חש בשינוי, אך אין הוא משנה ממנהגו. עולמו שלם ואת חייו יסיים בביתה של שלומית. בבוא היום יהיה שאול לבעל המלאכה והוא יהיה בשמחה לעוזרו.

חלום פוקד את שלמה. נחש ענקי עוטף ובולע כדור של זהב ושל אש. הכדור בבטנו של הנחש גדל ותופח, עד שהעור הופך שקוף. מועד הלילה מתקרב, נדרך שלמה בחלומו, אך יקיץ משנתו בטרם יחליט מה עליו לעשות.

החלום הוא אות לתפנית... יהויכין כבר כמעט מוכן.

"המפגש בין השנים קרב והולך," אומר לעצמו ראובן ומתחיל להניע כוחותיו. המלאכים ששקעו מוקמים משנתם על הארץ, ואנשי אדוניה, שב זיכרונם וקם לתחיה.

"הקרן עומדת להגיע!" צועק ראובן, ומלאכיו בשמים מעלים דריכותם לדרגה עליונה.

הארץ רוטטת. שיטפון אדירים גואה באירופה, ובצורת קשה פושה בברזיל.

אנשיו של יהויכין מתאספים סביבו, מחמשים את עצמם לקרב האחרון.

שבעת מלאכיו של ראובן מתייצבים על עמדתם בשמים. הבכיר שבהם נשלח לעורר את שלמה. עליו למהר. הציפייה מסביב עצומה ומייסרת.

רק גבריאֵל כלוא בבית אסוריו, זועק בעלבון חולשתו ובחוסר אוניו, "זה אינו המועד הנכון, ראובן!!!... המתן! אין זה הזמן שנקבע!"

מועד העימות טרם בא. הקרן קרבה, אך תנועתה תיעצר על הסף. אלוהים מבקש עוד מבחן. רק לאחרי תשלים הקרן את דרכה לכוכב.

חלום אחרון מתפוצץ במוחו של שלמה. בזעקה הוא נעור בחשכת הלילה אווז את ראשו בידיו. אדום מלובן, וריח של מוות קרב...

"עלי ללכת," הוא אומר לשלומית, "הגיע המועד."

"אלוהים," היא פולטת, "אלוהים, אלוהים."

שלמה מחפש אחר בגדיו, נחפו ומבוהל.

"המתן, אנא." אומרת שלומית, פותחת ארוגות, ומביאה בגדים חדשים.

הרוחות סוערות סביב הבית. שלומית עוטפת את עצמה במעיל ויוצאת ללוות את שלמה.

"שאלוהים יעזור, ואחזור אלייך." אומר לה שלמה.

"שאלוהים יעזור וישמור על חייך." משיבה שלומית, מחבקת את פניו בידיה ומצמידה את מצחה למצחו.

הוא נושק, היא נושקת, הם נפרדים. לא יתראו עוד, שלומית תיוותר לחיות לבדה.

שלמה ממחר, צועד בעיוורון בינות לעצים. עליו להגיע למפגש עם המלאך שליחו של ראובן. זה יעוררו, ואחר-כך ידבר אליו במילים שיעצימו את כוחותיו לדרגה עליונה.

המלאך ושלמה נפגשים. עמוד אש מיתמר.

דבר מה אינו כשורה, ראובן מבחין בכך לראשונה. מלאכיו מדווחים לו על עיכוב. הקרן נעצרה בכוכב הסמוך. "עצור!" זועקים מלאכיו, "אין זו העת... חלה טעות, לקרב אין תכלית."

אם יתפרסו אנשי אדוניה ייווצר מעגל של קליטה מרוקן מכוחות, והאנשים יישרפו בעודם מצפים לזרימה.

ראובן פועל בחפזה.

עיוורון אופף באחת את מוחם של אנשי אדוניה ויהויכין, זיכרונם נעלם והם נשלחים מחדש אל חיי שכחה. גופם שב ונבלע במקומות מהם הובאו.

חשכה סוגרת על יהויכין, ובעוד הוא מגשש אחר המתרחש לוהט בזעמו, נלקח גם גופו והוא נשלח להיוולד מחדש.

כוחות אדירים מתעוררים בשלמה. הוא שולח ידו ומצית אדמה לרגליו. אם הכוכב עוטפת אותו, מעניקה לו כוחות משלה. רוחו עולה, מתרחבת לחבוק את הארץ. עתה הוא שונה, בן כוכב, נכון למילים אחרונות של אביו המלאך.

אך הנתיב שוקה, וראובן היורד לדבר עם שלמה אינו עושה את אשר הוא מצפה לו. "שגיגו", הוא אומר, "מועד הקרב טרם בא ועל הכל לשוב אל מקומו."

גופו של שלמה שומע את שאינו נאמר ומבין. גדלו כוחותיו מעל למידה שניתן להשיבם חזרה. עליו לחדול ולמות.

"חייך אלו הסתיימו", אומר ראובן מילים של פרידה, "יהיה עלינו להתחיל מחדש."

גבריאיל בכבליו נאנח ברווחה, ראובן המוצלח, מנע את החורבן על הסף. ישנם נזקים, ואף יידרשו שינויים אך עדיין יהא סיפק בידם להכין את עצמם.

▪

שלמה

רוחות סובכות את הבית, וחיי השתנו לבלי שוב.
 "תקשיב," אומרת לי רוחה, "כל חיך ציפית לכך, אז מדוע עכשיו
 כאשר זה מתרחש אתה נסוג מבוהל?"

כיצד אסביר לרוחה שלי את הפחד העמוק לאבד את הכל. הרי
 עמלתי כל חיי לייצב מסגרות מסכיבי. למדתי לאהוב את הקטן כגדול,
 ואפילו הבדידות והצער חלחלו והפכו בסופו של דבר לשלי.

רוחה מבקשת שאפרד מכל שבניתי וקשרתי אלי, שאצא למסלול לא
 מוכר, לא בטוח. מדוע שאעשה זאת? לא לכך התכוונתי כשביקשתי
 לדעת יותר. אולי ניתן לנוע לאט, ובנגיסות קטנות, השטף הגואה
 והגורל הנחרץ מפחידים אותי עד אימה.

"שקוט," אומרת לי רוחה, "אל תירא, גופך לא ילמד יותר מאשר
 תוכל להכיל. אם תתקרב לשרפה יחוש בכך הכוהן הגדול, יגע בכך,
 ותדע לעצור."

"הזקן הוא הכוהן הגדול?" אני שואל.

"כן," עונה רוחה.

"הכרתי אותו פעם?" אני יודע זאת.

"הכרת," משיבה רוחה, "היה מורה וחבר. לכן אל תפחד. לא נותר
 אמנם זמן רב, אך עדיין תוכל ללמוד בלא חיפזון."
 "מה עלי ללמוד?" אני אומר לה, "ולשם מה?"

"תקשיב," אומרת לי רוחה, "מעגלים נסגרים ותפקידך כבר עשוי
 בתוכם... לפני שנים רבות עד מאוד, יותר משתוכל לדעת, הוחלט
 להקים פה מושבת חיים. אלוהים החליט, ודרש לבצע. נשלחו צוותים,
 הונחו יסודות, והכוכב נזרע. אנו היינו חלק מכך, יצורים של אורות
 ואחים לחיות ולצמחים. כשהגיע המועד נשלח גבריאל לתכנן וליצור

צורות חדשות. אלוהים החליט לנסות, וגבריאל היה המוכשר בילדיו... הוא ניסה והצליח. יצר גזע נפלא, מלכים ומלכות, יצורים של זהב. חיייהם זרמו טהורים ותואמים ואותות השמים זהרו מעליהם. זה היה הניסוי הראשון, ואלוהים חגג כשאסף את כולם אל ביתו."

"אז הגיעה דרישה לניסוי נוסף, והפעם ניתנו הכוחות לראובן. יצר ברואים של כסף אפור, קורנים זוהר רך. רוחם נשקה לפרחים, מחבתת ומלטפת את כל הקיים. העולם נשזר במחול של הרמוניה ויופי, ונצח עבר עד שאלוהים אספם אל חיקו."

"אך הכוכב נותר עייף ומרוקן. כוחותיו דולדלו כשילדיו נלקחו ושוועה של בדידות עלתה מקרבו, מבקיעה אל השמים מעל. אלוהים התעלם, ואולי לא חפץ להקשיב והכוכב התקפל אל עצמו ונסגר. חיות נעלמו, הצמחים כמשו לאבק, קור עטפו מסביב ולבו של הכוכב הלך וקפא."

"גבריאל וראובן היו אז בסיוור שגרתו באזור וביקשו לבקר. הכוכב לא השיב לקריאות ששלחו והם כמעט שחלפו על פניו. אחת מבנותיו, הנאדרה מכולן, איריס הנאוה, טיפסה ועלתה אל השמש והציתה עצמה בחומה. האור שזרח פרץ אל גופם, והם פנו להביט."

"קרבו וירדו אל האדמה המכוסה קרח אוטם בלבן. חיפשו את ילדי הכסף והזהב, אך אלו נלקחו מזה עת רבה ודומייה השיבה לקריאתם. פנו וקראו לכל מי שחי ואנו נאספנו."

"נאמרו אז דברים איומים... על אלוהים ששכח ועל כוחות שסטו. ועליהם היוצרים שבראו וזנחו. אש ליחכה את פני הכוכב, ושתיקה נוראה השתררה."

"לבסוף ניתקו עצמם גבריאל וראובן, ומבלי להבטיח דבר נעלמו חזרה."

"בני עמי שבו וירדו אל תוך המחילות הקרות, לבם מתנוודד בין יאוש לתקווה. נצח עבר, והכוכב החל צובר כוחותיו מחדש. אלא שהפעם ביקש לשמרם לצמיחת החיים שנותרו על פניו. המים גאו ומלאו באור ומזון, והאדמה קיבלה אל תוכה באהבה עמוקה כל שביקש לגדול ולרבות."

"אף אנו יצאנו אל החום העולה, נמשכים לקולה של האם הכחולה שזרם מסביב."

"זו הייתה תקופתנו שלנו," אומרת לי רוחה, "האוויר היה אז טהור וזוהר, והרוח נהגה לעוטפנו ברוך, מסתחררת במשובה ובצחוק. פיצינו עצמנו על שנים של עצבות וחשבנו כי יימשך כך לעד. אך הנצח חלף, גבריאל וראובן חזרו והופיעו. נקראנו להתייצב לפניהם."

"היה מעגל של אש מסביבם. הרכנו ראשנו, שומעים את דברם. אלוהים ציווה על ניסוי אחרון, על אפשרות למילוי הבטחה..."

"אנו נקים ונחיה גזע חדש של ילדים לכוכב. יצורים של אנוש עם חלק של רוח וחלק של דם. את הרוח נוריד מלמעלה, והדם יילקח מאש הכוכב. ניצור ונמזג, ותפקיד הכוכב יהיה לגדל ולשמר. לכם, פנו אלינו, יהיו כאחים. מכס ילמדו את החכמה הטמונה באדמת הכוכב, ואתם תלמדו להכיר את הרוח השואפת דעת ומבקשת אחר הרקיעים. נאמרו הדברים, ודממה השתררה."

"חלק מאיתנו נותר על פני האדמה, סקרן לחזות ביצירת בני האנוש. השאר שבו למחילות לתכנן עתידות ולשקול."

"הם התחילו אז במה שאתם קוראים ביולוגיה מודרנית. תאים צורפו ופורקו באינסוף היצמדויות וזרמים. בשברירי זמן נוצרו צורות וגזעים, ופורקו שוב ושוב בחיפוש אחרי השלם הגמור."

"לבסוף הועמדו שני דגמים יציבים. אחד חיור בגופו עם קרבה לאריה, והשני רך ומזכיר מעט נחש. השניים צורפו ורוקחו לאחד. הלב שאוחד החל לקצוב, והגוף הועמד ונבדק. גוף מפואר, חסון ושרירי, מותאם וגמיש."

"הבטנו בדגם ובגבריאל מולידו. השניים ניצבו למולנו מעוררי אימה ויפים."

"ראובן חזה כבר אז את העתיד להתרחש, ועצבות מבטו עטפה את הכל."

"זה היה ניסיון מפואר," ממשיכה רוחה, "בן האנוש שיצר גבריאל החל להלך בינות לשאר יצורי העולם, מגלה ובוחר את כוחו. היה ענק בגובהו, כפול מכם. החיות אהבוהו, ואנו עיטרנו מצחו בזר של אורות." "גבריאל הניחו לבדו, רצה לראות מה יתרחש. אירע המזור מהכל."

"רוחו של בן האנוש שאפה להיות כאביו המלאך, אך בשרו התאוה לאדמת הכוכב. התחבר לחיות, והיה מהלך ביניהן ימים ושבעות, ישן ואוכל עמן. לבסוף לא יכול לעמוד בפני יצרו, והחל אוהב בהן."

"יצורים משונים פשטו על הארץ. פני אנוש וגוף של פילים, נחש שזחל על ידיים, ואריה עם תבונה שהביאה שליטה על ארץ רחבה."
 "סדרי העולם נפרעו... בן האנוש לא הבין כלל את שחולל. ראה את עצמו מולידו של עולם חדש, ואת ילדיו אהב בכל לבו. המשיך לאהוב ולפרות."

"אנו זעקנו לגבריאֵל שיבוא. הייתה בצאצאי אנוש צרימה איומה, חריגה ממרקם הדברים. ידענו שאם ימשך הדבר ייהפך העולם למקום של כיליון ואימה."

"חלף זמן רב, רב מדי, עד שחזר גבריאֵל, ובניו של אנוש היו למפלצות."

"הזיווג בין חיה למלאך צרב וחתך בבשרם עד שכל שביקשו היה לְכָלוֹת את עצמם. גופות נרקבו אחרי קרבות איומים, ואנוש אביהם סבב ביניהם מייבב בטרוף וייאוש."

"גבריאֵל שב והופיע. מבטו סבב, וחושיו לכדו את המתרחש. כעסו גאה ושטף, ואש ירדה לטהר את פני הכוכב, משמידה ושורפת את בניו של אנוש."

"שבעה ימים נמשכה השרפה. אחר התיישבה דעתו של גבריאֵל והוא זימן את אנוש. זה הגיע, אפל ושחור מקבורת ילדיו."

"גבריאֵל טיהרו וניקהו, אחר דיבר אליו, 'עוד אפשרות תינתן לך, אחת ויחידה, לשוב ולחיות את חיך על פני הכוכב.'"

"אלא שהפעם החליט גבריאֵל כי לא יותירו לבדו. יצר לו מלכה, בת אנוש, לעבוד ולפְרוֹת בתוכה. הטמין בה כוחות של שלושה עולמות, ותשוקה עמוקה ליפה ונשגב. העמידם זה בצד זו ונפרד. חגגו סביבם. נראו כפרחים לוהטים בחמה, קרניים צלולות של אור בקעו מעיניהם, והם הביטו בכל אוהבים ותמימים."

"החלו סובבים בעולם, חוגגים את יופיו, מנסים אך מדי פעם לתבל ריח או צבע חדש במה שקיים. ביקשו לאהוב ולא להפר דבר, ואנו ביקשנו כי ימשך כך עד סוף הימים."

"אולם לא זה שאירע. רוח עברה ושטפה, נושאת בחובה אסונות ופגעים. כוכב שסגר מעגל התנגש בעולם הכחול, דורס וחונק את מרבית החיים על פניו. שֶׁךְ נפער, וחלקת אדמה אדירה הועפה לחלל והפכה לכוכב מלווה."

"בלילה אחד השתנה העולם. מים ואש עלו וירדו, והאוויר הטהור הפך מגואל ואפל. פני הכוכב צולקו והיו לאפור מכוער. מחלה תקפה את נפשם של בני האנוש. הכיעור מסביב התיש את רוחם, והם הלכו וכמשו, מאכלים את עצמם. דבר זר חדר לרקמת הסלילים הכפולים, גופם השתנה, והם הפכו ליצורים איומים."

"קטנים וטורפים, ארסיים בגופם, פרו ורבו, ומילאו את פני הכוכב. אף יצור לא יכול היה להגן על עצמו, והגוויות חזרו להתגולל מסביב." "שוב זעקנו, ומלבו הדואב של הכוכב הקרוע נפלטה אנחה שהגיעה למעלה."

"ברקיעים שמו לכם לראשונה כי דבר מה אינו כשורה על פני הכוכב, ובגבריאלי שנשלח מחדש, צפו כבר רבים, ממתנינים לתשובות." "גבריאלי נחת ועמו ראובן, מבקשים לבחון את שאירע. הביטו סביב ולכם המה מגודל הזוועה. מסרים הועברו לרקיעים, והוחלט להרוס את הכל ולהתחיל מחדש."

"גלים אדירים של קרח ואש עלו וגאו, ופני הכוכב הפכו לשממה של מדבר וקרה."

"כך תם המחזור השני של ניסויי האדם." אומרת לי רוחה, אנו ירדנו למחילות עמוקות עוד יותר. ישנם מקומות מאותה התקופה שלא הייתי בהם זה דורות."

"חלה סטייה באיזון הכוכב, זאת ידעו ראובן וגבריאלי, דבר מה השתבש והוביל לעיוות הגופים הנורא."

"חושיו של גבריאלי התארכו וחדרו אל תוככי הכוכב, מגששים ומחפשים אחר מקור השינוי. עד מהרה איתר גלים חלשים אך ברורים של כוח פועם מגבישים הטמונים באדמת הכוכב. כוח סוער ופרוע הדוחף לגדילה ושינוי בלא סדר וחוק."

"התנגשות הכוכב שינתה כנראה מרקמים וצורות ויצרה את אותם הגבישים."

"המצב השתנה. אם יבקשו גבריאֵל וראובן ליצור גזע חדש על פני הכוכב, יהיה עליהם למתן את הכוחות הסוערים מתוככי הגבישים, ולנתבם בנתיבי חוק וסדר כך שיוכלו היצורים החיים למצוא בהם שימוש ליצירה וגדילה."

"יש סיכון בכוחות הללו, אך גם הבטחה עצומה... אם יצליחו יהיה זה כוכב מיוחד במינו. שכן הכוח החי, הפראי, יצית ויתסיס את הסוגרים שיושמו לכולאו ויחייבם להיפוך ושינוי."

"המשימה פיתתה והקסימה את גבריאֵל, ואף אחיו ראובן נשבה בטירוף הכוכב."

רוחה התכרבלה בחיקי מבקשת עידוד, "אכן היה זה רב קסם, אך גם מסוכן עד מאוד. הלוואי והיו הדברים מתרחשים בדרך שונה." גופה כהה מעצבות.

העברתי את ידי על אורה היפה, מנחם ומבקש כי תמשיך לספר. "החלו לברוא מחדש... גבריאֵל בצע חומרים מלב הכוכב, מערבבם ורוקחם באלפי צירופים. ביקש אחר מעשה מרכבה שיחזיק לעולם ולא יעוות. במקביל לו חיפש ראובן מענה לקרינה הסוערת על פני הכוכב." "הפתרון שמצא חייב שימוש בעזרה מבחוץ. קרן מכוונת אשר תישא על גבה כוחות למיתון הפראות והסער תישלח אל הכוכב. אמצעים מיוחדים לקליטתה יוקמו על פני הארץ, ואלה יאספו את הכוחות שיגיעו ויבילום אל האדמה מסביבם."

"גבריאֵל בחן את התוכנית זמן ממושך ואישר."

"הוחלט להקים רשת ערים אשר ייבנו על-פי תכנון מדוקדק. כל עיר תכיל בחובה דגם מסוים ותמוקם על-פי צורכי הכוכב. במרכז העיר יוצב מתקן הקליטה, ועל האנשים החיים בתוכו יהיה לקלוט את כוחות הקרן ולפזרם באזור מסביבם."

"גבריאֵל היה מאושר. אולי שהייה על פני הכוכב החלה משפיעה גם עליו. הגביר את מספר הניסיונות למצוא את האדם, מבקש לגלות צירופים חדשים."

"לבסוף העמידו מודל ראשוני. יצור אשר נבנה מכל הטוב שבכוכב. לבו היה רחב ומיטיב, ידיו שאפו לעצב, ומוחו האדיר ספג וזכר את הכל."

"שחררוהו, והניחו לו להלך כפי רצונו. ביקשו לראות כיצד ינהג."
 "תוך עת קצרה אירעה התקלה הראשונה. עץ אשר צמח במקום שבו
 נולד נעקר והועבר לחלק אחר של היער, אחריו הועבר אחד נוסף,
 ולבסוף רבים אחרים. חלקם ניטע מחדש, אך רובם הושלכו בלא חפץ."

"מדוע עשית זאת?" שאלו גבריאל וראובן.

"ביקשתי לראות מה יארע לעץ אשר יעקר ממקומו. האם יחזור
 לחיות כמקודם, ואיך תיראה גומת העפר הריקה לאחר שאוציא את
 העץ."

"לשם מה?" שאלו השניים.

"כדי לחזות במה שיתרחש, ענה האדם, 'כמו האור הנוצץ מעל
 לראשך, שהייתי חפץ לראותו על מצחי.'"

"גבריאל הסיר את עטרת האור ומסרה לאדם. אחרי יומיים הבחין
 בה ראובן מוטלת על הקרקע זנוחה וכבויה."

"היה ברור כי אירעה תקלה חמורה. האדם פועל בלא ידיעת סדרי
 הכוכב, ונחלשה בו ראיית התכלית."

"כשעברו ובדקו את תהליך ייצורו התגלתה הסיבה. גבישים מאדמת

הכוכב צורפו בלי משים אל גופו, והשפעתם המזיקה חזרה עד מאוד."

"מחשבתו של גבריאל פילחה את השמים מעל בבקשו אחר התשובה
 ושבה וירדה אל האדמה. על האדם להכיל בתוכו מקור כוח משלו אשר
 ישמש לו מאָן ומדריך. זה בצוותא עם כוחות המיתון שבקרן, ינווט את
 גופו ורוחו ויוליכו נכונה."

"ראובן כבר חזה את פני הבאות. 'אינך יכול לעשות זאת! אלוהים
 לא יתיר. זו חריגה ממה שצווינו. הכרח שתהיה הפרדה מוחלטת בין

קיומנו לבין קיומם!"

"חובה כי יהיה בהם דבר משלנו, לא נרתע גבריאל, 'אחרת נדון

הכוכב וילדיו לתוהו מוחלט וסופו לכליה. הבט בו, הורה בידו על
 האדם, 'כבר עתה משתרך בעקבותיו נתיב של הרס וכליה בלא שידע

כיצד נוצר ומהי תכליתו."

"ראובן שתק. גבריאל פירק את האדם הראשון והטמינו חזרה

באדמת הכוכב. במקומו יצר דמות אישה... העניק לה את כל מעלות
 האדם, והוסיף עליהן את הכוח להצמיח חיים בקרבה. אחר בא אליה,

והטמין את זרעו ברחמה."

"חיים נוצרו, ובנם הראשון יצא אל פני הכוכב.
 "עד מהרה התמלאה האדמה בילדי האישה. זכרים ונקבות יצאו,
 וגבריאל המשיך להפרות את נשות האדם עד שלבסוף לא היה בכך
 צורך. הזרע נטמן ויוצב, ומעתה יעבירוהו בני-האדם בכוחות עצמם."
 "ראובן החל בביצוע התוכנית השלמה. בני-האדם נשלחו להקים את
 עריהם. צורתן נבנתה על-פי הדגם המיועד, הבתים סובכים את מתקן
 הקליטה, בנויים באופן שיוכלו המתגוררים בהם לקלוט ולפזר את הקרן
 ביעילות הגבוהה ביותר. רשת הערים נפרשה על פני הכוכב והכל
 המתינו להופעתה של הקרן."
 "ראובן ערך את הבדיקות האחרונות ואישר. קרן אדירים חדה
 ובהירה הגיעה אל שמי הכוכב מפתלת עצמה כדי לעוטפו."
 "מכשירי הקליטה נעו והחל איסופו של הכוח. נתיבי הזרימה פעלו
 כשורה, והכוכב החל משנה את איזונו. ראובן הגביר את עוצמת הקרן
 עד שהראו מכשיריו על הנקודה שביקש."
 "כשהודיעו ראובן וגבריאל כי הזרימה יציבה ותכוננם עלה יפה,
 פרצו בני-האדם אשר המתינו במתיחות בקריאות של שמחה ופנו לברך
 זה את זה."
 "החלה אז תקופה נפלאה," מספרת לי רוחה, "יפה ושלווה. האנשים
 חגגו את עובדת קיומם בפשטות ורגיעה, ולעת ערב היו נדלקים
 מאורות, והארץ נדמתה כטובלת בים מרצד של שמחה ונועם."
 "גבריאל וראובן יצאו לדרכם. מעת לעת שבו לבקר, יורדים אל
 הערים וחוגגים את יופיה של הארץ. מלאכים הגיעו מכל המקומות,
 ושמעה של הארץ עלה והגיע אל המדורים הגבוהים ביותר."
 "מאות ואלפים בשנים נמשך המחזור, ובקרב בני עמי הוא זכור
 כתקופה של אור טהור ורך עד מאוד, שסבב והציף את האם הכחולה."
 "אך שוב אירעה תקלה... חלק מבני-האדם, מעטים בתחילה, החלו
 דורשים כבוד לעצמם. אם כה רבים, ואף מלאכים ביניהם, מבקשים
 לבקר בכוכב הרי סימן הוא שטיבו נדיר ומיוחד, ועל המגיעים לכבוד
 ולפצות את המתגוררים על פניו, את בני האדם."

"גם קנאה הופיעה. מדוע לא יוכלו בני האדם לנוע כמלאכים בינות לרקיעים השונים? מדוע ייכּלו אל פני האדמה, כאשר יש בהם אותם הכוחות שנתן אלוהים למלאכיו?"

"סערה גאתה והחלה סוחפת את בני-האדם. מן המלאכים המבקרים התעלמו, ולעתים אף ניסו לפגוע בהם. בני-האדם נסגרו בעריהם, מתכננים תוכניות להגיע אל מדורי אלוהים ולדרוש את זכותם."

"לבסוף החלה קריאה לנתץ את מכשירי הקליטה. מטרם, כך אמרו המבקשים להרוס, לצמצם את כוחו של האדם ולכּבלו לאדמת הכוכב."

"קבוצות פורעים החלו עוברות בערים, מנתצות ושוברות את המתקנים הרגישים שקלטו את הקרן. תם כוחה של ההשפעה הממתנת, האיזון הופר, פני בני האדם כהו, וזעמם נטף על כל סביבתם."

"ערים שלמות ננטשו בתוך עת קצרה והפכו שוממות. הארץ החלה מאבדת סדריה. מדבר צץ ועלה במקום בו היה יער עבות. פני הקרקע שינו צורתם, וחיות נעו ממקומן בלא תכלית ותואם. הארץ זעה גונחת בכאבה, מנסה להכיל את הכוח הפורץ וסוחט את גופה."

"גבריאל ירד אל הארץ אך שוב לא יכול היה לעשות מאומה. ילדיו הם ולא יוכל להשמידם. רוח רעה נשבה בלבם, אך הוא היה שבוּי בקסמם והעדיף להאמין כי ייזכרו תוך עת קצרה ביפעת הדברים שאבדו, ויחזרו מסורם."

"הקרן הוסיפה להגיע אל פני הכוכב אך לא נותרו מתקנים לקליטתה. כוחות הסערה עלו וגאו ושוב לא ניתן לעצור."

"אז, כנראה, הגיע אלוהים להחלטה כי עליו לעשות מעשה."

"על גבריאל הוטל להביא את דבריו, להזהיר את ילדיו. אם ישוּבו בני-האדם מדרכם ויתכנסו בערים נכונים לקליטה, יחון אלוהים את חייהם והכוכב יורשה להמשיך כמקודם. אם לא ייאותו לכך, יובא עליהם חורבן והם יושמדו לגמרי. מעשה של טעות נעשה בידי גבריאל ביצירת ילדיו ורק באהבתו את בכיר מלאכיו מוכן אלוהים לסלוח ולאפשר מחילה."

"גבריאל ירד אל בני-האדם וראובן בצדו. כל ניסיונותיהם להסביר ולהתריע נכשלו לגמרי, ולבסוף כינס אותנו, העדים שרואים וזוכרים את קורות העולם."

"ילדיי יישמדו, אמר, 'אלוהים ימית כמעט את כל האדם. בחסד אחרון נאות להותיר שלושה בחיים. הללו ייוותרו, ועל בניהם יהיה להכין את עצמם לעמוד במה שציווה אלוהים. הקרן הוסטה ממקומה, אך בעוד זמן רב במועד שנקבע, תשוב ותכוון אל פני הכוכב. אם יהיו אז בני אנוש לקולטה, יידע אלוהים כי הצליח האדם במבחן, מחילה תינתן והקרן תיוצב מחדש."

"אחר הוא השביע אותנו לזכור, ובבוא העת לספר ולהעיד את הדברים."

"דממנו, נפרדים מגבריא אל אבי המאורות בעולם."

"וגבריא אל נענש."

"האל אשר הסכים להעניק מחילה לשלושה מילדיו הרחיקו בזעמו למקום של דממה ואופל, וציווה על סוגריו שלא להיפתח לעולמי עד."
"מאז, אומרת לי רוחה וקולה רך, "לא שמענו ממנו דבר."

דממה ירדה.

האוויר מסביבי היה צלול וקריר. הבטתי בערוגות הפרחים בחצר, ועיני נתקעו משום מה בפרחי הדליה אשר פרחו במלוא תפארתם.
"עתה, קולה של רוחה התחזק, "הגיע המועד למבחן שהציב אלוהים."

ברכי כאבו, לא רציתי לשמוע את מה שרוחה עמה להגיד. חשתי עייף וזקן וביקשתי ללכת לישון.

ברוחה אהובתי הופיע זוהר שלא היה שם מקודם, חד וקשה למראה.
"אנו העדים, אמרה רוחה, "נשבענו לגבריא אל לזכור, ובבוא המועד לספר. הגיעה שעתך לדעת את שהיה נסתר ממך, את צו גורלך."

ואז היא סיפרה לי ששמי אדוניה ושמו של אחי יהויכין. ועל אוהל המשכן סיפרה, אשר בו נשבענו שבועת עולמים לשמש בבוא העת נתיב לקליטת הכוחות הנישאים על הקרן. אף את הבית הזכירה, ואחר עברה ותיארה את הקלקול שחל ביהויכין ואנשיו, ועל רצונו במותי ובשליטה בכוכב.

"על האנשים כולם לעמוד ערוכים ופרושים לקליטה. בידך וביד יהויכין הוא הדבר. לכן ציווה ראובן להפגישכם בטרם תגיע הקרן. אני אוליכך אל המקום שבו ימתין, ושם תתייצבו איש אל מול אחיו."
 היה לילה בהיר, הקור העמיק מסביבי. הכוהן הגדול דיבר אל פיתגורס, אך דבריו לא חדרו אלי. כל שעסקתי בחיי הייתה נגיעה זהירה בדברים שסבבו אותי, פעמים רבות מתוך גיחוך שעורר בי משא רצינותם.

"לכך הוכנת במשך דורות רבים." אומרת רוחה, "אשר ייגזר הוא שיהיה, אך אני אהיה לצדך עד למועד הפגישה."
 רוחה אוהבת אותי. זו נחמתי הגדולה. אינני מבין כהלכה מי היא ומהו עולמה, אולם היא אור ושמחה בחיי.
 "מה עלי לעשות?" אני שואל אותה.

"מאומה," אומרת רוחה, "דברים יתחילו לשוב מעצמם. את הכל כבר עברת והזיכרון מצוי בתקופות אחרות."
 אם הדברים כה פשוטים, אני חושב לעצמי, מוטב שאכנס אל הבית ואצפה בתוכנית הספורט של סוף השבוע בטלוויזיה. הפועל פתח-תקווה עלתה אחרי שנים רבות למקום הראשון, ומאמנה הצעיר הוכתר כמוליך הדור החדש.

ישראל

ישראל שכב על גבו, מביט בתקרה מעליו. לצדו רכן הכוהן מתבונן בעניין בחזהו החשוף. היתה השתאות על פני הכוהן, כמעט תאוה. שני חריצים ארוכים השתפלו מקצות פיו, מפרידים את הסנטר ומבליטים אותו לפנים.

חריצי מרירות או עלבון, עברה בישראל תהייה, איש קשה ומסוכן. כשנבחר לכהונה חשב בוודאי שישלוט ויחתוך גורלות, אחר-כך התברר שכל שלטונו הוא ניהול הטקסים. אנשי השבט זנחו מזה עת רבה ברובם את דרכי אבותיהם והלכו למקומות רחוקים.

ישראל נזכר בדברים ששמע כשהמתין בכיכר, על חנות למזון שהכוהן בעליה והיא מקור כוחו. התקרה מעליו נראתה צהובה ומוזנחת. הטיח שבור וחוט המנורה חשוף ומלוכלך. כפות ידיו הזיעו. ביקש לשתות.

אחד מעוזרי הכוהן קרב אליו בהבעת חשש והגיש לו כוס מים. לגם מהכוס וקם ממקומו. "שאלות לי אליך." פנה לכוהן. הכוהן נעמד, לכוד בעיניו של ישראל, "מהו שתרצה לדעת? מעט דברים אני יודעים, טקסים ותפילות. כמעט לא נותר דבר, ראית כמו עיניך."

האש בחזהו של ישראל שבה לגעוש, "האם יש ספרים, חפצים, דבר שהועבר אליך מדורות קודמים?"

מצחו של הכוהן הבהיק מזעה והוא ספגה בשרוול הגלימה, "קיים מרתף המקדש ובו סודותיו של השבט. לא הייתי בו עת ארוכה." "נלך אליו," אמר ישראל. תהום עמוקה נפערה תחתיו... חש כיצד הוא צולל ומתחיל להיפתח כפרח שעליו נפרשים. ידו נרעדה, ידע שאם יניע אותה יעמד משולש באוויר למולו.

עשה זאת. עיני הכוהן נפקחו בתדהמה, ושלושת עוזריו נסוגו לאחור.

הכוהן שלח ידו בהיסוס ובאומץ לגעת במשולש הכסוף אשר ריחף באוויר הקו הזוהר חתך את ידו. צווח, דם ניתז... והוא נזרק לפינה, מתכווץ כחיה.

עוזריו נחפזו אליו, מביטים אחוזי חרדה בישראל.
 "עלי להגיע למקדש," אמר, "לא אעשה לכם כל רע. עליך," פנה לכוהן, "להראות לי את שהושאר בידי הכוהנים מאז ראשית ימי השבט."

יצאו ופנו לבית בפינת הכפר. לא נכיר עליו כל סימן מיוחד.
 "בו חבוי המקדש." אמר הכוהן.

נכנסו אל תוכו. הכוהן הרים דלת של עץ. ירדו במדרגות של עפר והגיעו לחדר גדול מידות. על הכותל בצד הכניסה היתה תלויה עששית של שמן, והכוהן הדליקה.

האור הצהבהב האיר על הקירות משולשים עצומים ובתוכם דמויות של חיות. שרידים עלובים של כוחות שעזבו.

ישראל הבחין כל זאת במבט חטוף. מקום מנוון שנשכח. כיוון מבטו בחדות לכוהן שהיסס לרגע, ואז ניגש אל יריעת בד והסיטה. כוך קטן התגלה ובו תיבת עץ ישנה אך איתנה למראה.

"זהו הספר הקדוש של בני עמי," אמר הכוהן ביראת כבוד, "מאות בשנים עובר הוא בידי הכוהנים."

ישראל קרב, ידיו רעדו מלהיטות.

"אנא," אמר הכוהן, "מעולם לא נפתחה התיבה בידי אדם שאינו בן השבט."

ישראל נשא אליו מבט אפל והכוהן רעד. מישש באצבעותיו את דפנות התיבה ומשך. שתי דלתות קטנות התרוממו ומגילת קלף מגוללת על שני מוטות עץ שחורים ומבריקים התגלתה. הכוהן מיהר לאחוז בה, "איש זר אינו רשאי לפתוח את המגילה, אלא אם התגלה לכוהן סימן משמים." אמר.

ישראל הושיט את ידו בתנועה מצווה, והכוהן מסר את המגילה כשידיו רועדות.

הניחה על הקרקע והחל לגולל ולפרוש את יריעות המגילה. אותיות כסופות ריקדו למולו. מוחו התרוקן, וצלילים רחוקים החלו עולים. "צא," אמר לכוהן.

הכוהן היסס לרגע קט, אחר יצא. בחוץ אסר על שלושת עוזריו להיכנס והציבם כשומרים מסביב. הוא עצמו התיישב על ערמת עפר למול הבית, מצפה לקראת הבאות.

למטה המשיך ישראל לקרוא בכתובים... אפלה ירדה על האולם הגדול, והוא נע בחלל. זכרונו נייעור והוא ראה כבסרט את חייו שקדמו. צפה בארון הברית, מביט אל הכוהן הגדול ואל יריבו אדוניה. נזכר בכוחות שהיו בו ובסודות אשר הטמין בכל מקום ותקופה למען יעירוהו לפני אדוניה. ראה אף את מקומם של שנים-עשר אנשיו. אלה קיבלו זה עתה קריאות אזעקה, והם משילים את חייהם בהווה ויוצאים אל מקום המפגש. שלח ידו והעמיד בחלל משולש. הכניס לתוכו את פניו, שואב ויונק את הכוחות החדשים. העביר ידו על הספר, וזה נגלל ונטמן חזרה בתיבה. אם יהיה בו צורך ישוב ויתגלה, ייעודו בהווה מוצה ונשלם.

הכוהן הזדקף כשהופיע ישראל בפתח הבית. אנשי השבט נעמדו מסביבו. בגדיהם עלובים, הבחין ישראל. עלבון פשט בו על שבאלו עליו להיעזר. משהו מחמת זעמו פרץ והמריא אל על.

ראובן נרעד ליד מכשירי הצפייה. כוחו של יהויכין אדיר כבר עתה. יהיה על שלמה לגבור עד מאוד כדי לעמוד למולו.

גברִיאל

ענק בכלאו יושב גברִיאל וחושב על האל.
 "יהא העולם," אמר אלוהים, ואחר, "יהיה העולם."
 תהום אז נוצרה, ויצאה, ופשתה מגופו השלם. חתך, ופציעה וכאב
 של זוועה... תהום הופרדה לעמוד לבדה.
 תפחה וגדלה ושינתה צורתה לחלל אשר אבק כוכבים מתנוצץ
 בתוכו.

עשרות מלאכים נשלחו לכוון ולהתוות נתיבי עולמות. גברִיאל
 נצטווה לאזור מסוים, ונדרש להכשיר ולעצב. כישורו פרץ ועלה ועד
 מהרה הוכר כמומחה. הועבר לפקח על קבוצות כוכבים, ואחר-כך על
 גלקסיות שלמות.

אהב את האל, ושמח לפגישות שהלכו ותכפו. ניבאו לו מקום
 בקבוצה השלטת, אך הוא העדיף לעבוד וליצור. התרחק מהמרכז,
 מקבל על עצמו משימות ככל שנדרש. כך הגיע לכוכב הכחול, סקרן
 וערוך לאתגר שהעמיד לפניו.

והכוכב תמים ובוטח, התמסר בכניעה לכל מעשיו.
 יצר וזרע בו פעמים רבות, עד שברצון העיוור להציל ילדיו חרג
 מגבולות שהטיל אלוהים.

כל אחיו, מלבד ראובן, השפילו מבטם עת ניצב בלשכה של זהב
 מלובן בפני אלוהים. העונש הושמע בקול דממה... עונש קל, נאמר,
 רוחו תוכל לרחף בין העולמות, ידע את העומד להתרחש, אך מעשיו
 ייבלמו בכבלים הסמויים מסביבו.

עתה הוא רואה את מתווה הדברים לאורכו, ומבין את שתכנן
 אלוהים כעונשו השלם. כוכב חדש שאך זה נולד הועמד בדרכה של
 הקרן אל עולם ילדיו, כוכב היונק את מלוא כוחותיה למען יצמחו בו
 חיים והוא מחסום המונע המשך תנועתה לכוכב הכחול.

לא ניתן לשנות את מקומו, יודע גבריאֵל, אלוהים יעדו לעונשו של בנו אהובו. אם יחפוץ גבריאֵל כי תמשיך הקרן בדרכה אל הכוכב הכחול עליו להינטע בכוכב החדש ולמזג את עצמו אל תוכו. אז ימלאו כוחותיו את מקום הקרן וזו תשוחרר. רוחו תרותק אל סלעי הכוכב, גופו ייבלע ולעולם לא ישוב לשוטט עם אחיו.

האל מעמיד מבחן אחרון לפני האהוב במלאכיו. אם יבחר שלא לעשות מאומה ינותקו אזיקיו, ויושב אל מקום תפארתו. ילדיו יצפו אז לשווא לבואה של הקרן, וסופם שתגבר השפעת הגבישים עד שימוצו כל כוחות הכוכב ויאבד.

•

פרק י"א

הסוס השחור מרים את רגלו, מכינה לרקיעה. ציפורים אדומות מרחפות על פני רקיע תכול. מפגש אחרון מתקרב. יהויכין פונה, ונכנס למדבר. מן הראוי שהעימות ייערך במקום שבו נפרדה דרכו מדרך אדוניה. נתיבו מוביל להר הגבוה, ושם יערוך את חילו ויחכה.

.

ברכי רועדות. "לא ייתכן," אני אומר לעצמי, "הרי אני איש אחראי, מורה ומחנך. נכון שרוחה סיפרה לי את מה שקרה, אך לא ברור לי כלל מה עלי לעשות. גם הכוהן הגדול לא אמר לי דבר, רק להתייצב מול יהויכין, ואז כבר נראה. ראובן," אני פונה לאחיו של אבי, "עלי להזהירך, משענת קנה קצוץ אנוכי, מוץ נידף. אנוס על נפשי ברגע שייראה לעיני דבר מה מפחיד."
"תפסיק," אומרת רוחה אשר נמצאת בצדי.

"חייבים להגיע דווקא במכונית?" החיפושית הישנה שלי עוברת את מחסום הכניסה בגבול. בדרכון אני מצולם עם שפם שגולח כבר מזמן. השוטר מביט בי ובתמונה פעמים מספר, "מטרת הביקור?" הוא שואל.

"התרשמות, אני עונה, "בעצם, ביקור בבית הורי."
"אה, מעניין, נעורות פניו של השוטר המשועמם, "אדוני ממצרים."
"הורי... אני שוקל, "הורי נולדו בארצך. אני נולדתי בדרך."
רוחה דוחקת בי, "מספיק עם השטויות, צריך להמשיך."
"יום נאה לך." אני נפרד מהשוטר, והוא מרים את ידו בתנועת הצדעה.

נבלת גמל שרועה לא רחוק מהכביש. שתי ציפורים עומדות על הגווייה ומנקרות. אחת מהן מתרוממת באוויר, נושאת עמה שובל ארוך של מעיים קרועים.

האדמה רועדת. אבנים מדרדרות מהגבעות הסמוכות לכביש.
"אל תחשוש, אומרת לי רוחה, "המשך לנסוע. עלינו להגיע אל תחתית ההר, שם ייערך המפגש."

ראובן מתבונן במכשירים. העימות יוכל להתחיל רק לאחר שהקרן תנוע. הוא שולח משוש, מנסה לגעת בגבריאלי. זה דומם, מרוכז כל כולו בניתוק הכבלים.

החיפושית מתקרבת לעיגול של סלעים.
"היכנס לתוכי, מדריכה אותי רוחה, ואני מכוון ומחנה את האוטו במרכז.

"צא החוצה, הבט מסביב."

אני רואה את בני עמה נאספים מסביבנו.
"לא נוכל להתערב, אומרת לי רוחה, "רק נתבונן ונצפה."
גבריאלי ניתק את כבליו. מחשבתו נשלחת אל ראובן, וזה מבין לראשונה את שעומד אחיו לעשות. צער עולם ומכאוב קרועים את לבו. זעקתו נשמעת בכל העולם, וחוזי הנבואות על הארץ מביטים זה בזה בחרדה.

גבריאלי טס עתה אל כוכב גורלו, כשתיעלם רוחו בתוכו תישמע אנחת פרידתו כתרועה השנייה על פני העולם.
ציפייה.

החול הצהוב משתרע הרחק מאחורי. אני ניצב אל מול ההר הגבוה. רוחה נפרדה והלכה.

"הדברים בידך", אמרה, "נתראה בוודאי אחרי שתסיים את מעשיך." בעיניים כלות אני מביט בשובל אורה הנעלם, ויודע כי הצטרפה לבני עמה. הייתי רוצה להכירם יותר, מי ייתן ויהיה הדבר אפשרי. שריקת רוח נשמעת, וברק מכה מאי שם.

"שמי אדוניה", אני אומר לעצמי, "אדוניה... שלמה... אדוניה..." חושך מתחילים להתערבל. האור נצמד לקולות מסביבי, עולה ויורד כמגיב בצפירות. קליפות ומעטים נושרים מעלי כנחש המשיל עור אחר עור.

עיני חודרות אל מקומות חבויים, נשמתו של ההר מתגלית ואני עומד אחוז פליאה למול הנחשף לפני. כוחות האדמה עולים ומטפסים אל תוכי, הרוח זורמת בגופי מטהרת נתיבים חסומים... אם ארים ידי יכנסו בי כוחות השמים, ברק יבהיק ואהפוך לצינור המוליך.

הגלגל סבב והושלם, קם בי הדבר שנועדתי להיות, היכל ומקדש, בן אנוש המאפשר מרצונו זרימה טהורה. יהויכין מגיע...

החול מתחתיו מהדהד כשהוא מופיע בעיקול ההר ומתקרב בצעדים מדודים. אינני רואה כיצד אכניעו, יכולתי אין בה אלא כדי קליטה וספיגה.

יהויכין מלא על גדותיו, חזהו קורן סכנה. ידיו נעות בתנועות שאינני מבין, מבקשות לבטל כוחותיי. ברצונו לשרוף חלקים מגופי, להפכני עיוור ככל האדם. לבושו כאחד המלכים הקדומים. אריג בד לבן עוטף את מותניו, על אמותיו חבקי זהב ולצווארו שרשרת שעליה תלויה אבן שחורה.

השמים מתקדרים מעלינו.

אני סופג אל תוכי את הריחות והצבעים מסביבי, הכל חודר, מתערבל ויוצא מטוהר.

קרן אור יוצאת מהאבן השחורה ונשלחת לעברי.

אם יגבר כוח הקרן יישרף מוחך, עולה בי מחשבה. מוחי מתפרץ בעוצמה, ומחסום הגנה יורד ונחתם. הקרן מחליקה וחוזרת לאחור. יהויכין נרתע, פניו מתעוותות.

"עצור", אני אומר לו, "אחיך אני, מה תבקש?"

יהויכין מביט בי. עיניו פועמות מגודש הדם.

אני רואה את הסיבה לכך, גבישי הכוכב פועלים ישירות על דמו, חוסמים את השפעתו של זרע גבריאֵל. חייו מלאים בכוחם הפורץ, וגופו נענה לקצב המאכל מסביב.

מגע הקרן מתחזק אך מחליק ונהדף ממצחי.

יהויכין מתבונן בי. אש לוחבת בעיניו, אלפי שנות הכנה למפגש נצברו בגופו ודבר לא יעצרהו. צלם המשולש על חזהו מתחיל לפעום בחזקה, בקע נפער באדמה בסמוך לרגליו ואני מביט בשבר הנע במהירות לעברי.

אני רוקע ברגלי. האדמה נרעדת והבקע עוצר ונסתם.

אור עולה מעיניו, גובר והופך מסנוור.

כאב בגופי, אני מוטח לאחור, נחבט בקפל קרקע. לאיטי אני מתרומם ומשיב את כוחותיי, "חדל", אני צועק, "מלאכה משותפת לנו, אם תנצח יחרב הכוכב."

אין טעם. ראשו של יהויכין פונה לעברי כנחש המכיש. איני מבחין כל רתיעה בעיניו, עננה אפלה עולה ממנו ועטה לעברי. ידיו נעות וצללים שחורים נאספים סביב גופי, חוסמים את האור.

יודע יהויכין את יסוד כוחותיי ומבקש לעצור את שפעת הצבעים המקיפה אותי.

האפלה סוגרת עלי, "ראובן... אני זועק בייאוש, "ראובן."

דממה. חלש ועיוור אני ניצב, כבול בחשכה.

שאגת ניצחון נשמעת, לפני יהויכין מבליחים לנגדי.

"נלקח כוחך", שורק קולו, עיניו בוהקות, "אניח לקרן לחלוף על פני

הכוכב. לשליטיו נהיה, אך אני והעומדים בצדי."

רגלי כושלות, ואני צונח על ברכי, חש בכאב עלבונה של האם הכחולה על בניה המבקשים לעקור את לבה ולהותירה עזובה. כאבה הולך וגובר, וגופי מטלטל ברעד האדמה המתחזק והולך.

"מה הדבר?" שואל יהויכין מופתע וזועם.

"זעקת אמך", אני אומר לו, "לא תזכה בניצחונך."

קול האדמה מהדהד. אני מושיט ידי לגעת בקרקע, עטרה שזורת אבני חן עולה בהן. בתנועה חדה אני משליכה לעבר קולו של יהויכין ובאפלה היורדת עלי אני שומע את זעקתו.

זמן חולף. קרעים מתחילים להיווצר בחשכה מסביבי, ועד מהרה חודר האור ומציף את חושי. אני שואף מלוא ראותי, סופג את המראות והצבעים מסביבי.

כוחי שב. בצד גופו השוכב של יהויכין מוטלת העטרה, ירוקה וחומה בצבעי הכוכב, וקרניה משתלחים בו ונוטלים את כוחותיו. יהויכין מביט בי. דורות כה רבים ביקש להשמידני ועתה הושבו כוחותיו לאחור.

אני רואה את המתרחש בקרבו אך אין בלבי עליו מאומה. רצונו להמשיך ולחיות בסערה התמידית. לעולם לא יסכים לאיזון. "מה ייעשה בו?" אני שואל את אמי הכחולה.

בעווית של יאוש אחרון שולח בי יהויכין מטען של ריסוק ומכאוב. אני קולטו לתוכי ומשחררו במתינות. כוחו הסופג מסוגל להכיל סערות עצומות.

גופו מתרוקן וכתפיו נשמטות. אנשיו שהופיעו מביטים בו ובי. "מדוע אתה?" פונה אלי לפתע יהויכין, "מדוע אתה? הן כוחך כוח ריק, אינך רואה למרחק ואינך מבקש לחולל מעשים."

איני עונה. חיי הם כלי החובק זרעים שנוצרו ומטפחם לגדילה. כל כולה מלאכה של סבלנות וציפייה. כיצד אסביר זאת ליהויכין שדמו הסוער מובילו לשנות ולחדש כל העת. אני ואנשי נקלוט את כוחה של הקרן ואחר-כך ישוחרר להסתובב חופשי בעולם. ממילא יחייבהו כוחו המצומצם להסתפק בכיבושים צנועים מאלו שהורגל בהם. האם הכחולה דוממת, שמחה יש בה, אך גם לא מעט חשש מידיעת הגלגל הסובב.

"הקרן תגיע בקרוב," אומר ראובן, קולו עצוב ומיוגע, "אחי הטמין את גופו בכוכב שנולד. עת יתחיל המחזור החדש יחזה עולמן בזריחת כוכבו."

"ואתה השומר, האם תוסיף להגיע?" אני שואל. "מלאכתני תמה," הוא משיב, "חייכם בידיכם. ילדי אתם וילדי גבריאֵל, ואהבתנו טמונה עמוק בלבכם." שבעת מלאכיו ניצבים לצדו כשהוא פונה ועוזב.

קול תרועה אחרון נשמע, ורוחה פורשת כנפיה, ממריאה ונישאת
באוויר. אני מחייך אליה באהבה אין קץ כשהיא קושרת חוט סביב
מותני, ונושא פני אל השמש לספוג את חומה.